

ISTARSKA REGIONE
ŽUPANIJA ISTRIANA

Socijalni plan Istarske županije 2025.-2027.

Nacrt – verzija 2

Veljača 2025.

Sadržaj

1.	UVOD	5
1.1.	Svrha	5
1.2.	Opseg	6
1.3.	Usklađenost s nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima	8
1.3.	Misija i vizija	12
2.	SOCIOEKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA	13
2.2.	Opći podaci	13
2.3.	Demografska struktura stanovništva	14
2.4.	Socioekonomska struktura stanovništva	16
3.	PROCJENA POTREBA U Istarskoj županiji: DOSTUPNOST SOCIJALNIH USLUGA I KAPACITETI PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA	20
3.1.	Procjena dostupnosti socijalnih usluga za djecu i mlade u riziku	22
3.2.	Procjena dostupnosti socijalnih usluga za odrasle od 19 do 64 godine	29
3.3.	Procjena dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe iznad 65 godina	41
3.4.	Procjena dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine	45
3.5.	Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga	46
	Djeca i mladi	47
	Djeca s teškoćama u razvoju	49
	Odrasle osobe od 19 do 64 godina	50
	Osobe starije životne dobi iznad 65 godina	53
	Izbjeglice, pripadnici romske nacionalne manjine te strani radnici	55
	Perspektiva jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji	55
3.6.	Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga	59
4.	CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI	74
4.1.	Posebni cilj 1	75
4.2.	Posebni cilj 2	79
4.3.	Posebni cilj 3	83
4.4.	Posebni cilj 4	85
5.	Praćenje i vrednovanje Socijalnog plana	86
6.	Izvori	89
7.	Prilog 1 - Sudionici u izradi Socijalnog plana Istarske županije	90

Popis kratica

BDP	Bruto domaći proizvod
DSTUR	Djeca s teškoćama u razvoju
DZS	Državni zavod za statistiku
ESF +	Europski socijalni fond plus
HZJZ	Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZSR	Hrvatski zavod za socijalni rad
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
IŽ	Istarska županija
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KV	Kvalificirani (radnik)
MRMSOSP	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
NUTS	Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku
NZHMIŽ	Nastavni zavod za hitnu medicinu Istarske županije
NZJZIŽ	Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije
OC	Obiteljski centar
OCD	Organizacije civilnog društva
OSI	Osobe s invaliditetom
OŠ	Osnovna škola
PUP	Poremećaji u ponašanju
RH	Republika Hrvatska
UNICEF	Fond Ujedinjenih naroda za pomoć djeci
VKV	Visokokvalificirani (radnik)
ZMN	Zajamčena minimalna naknada
ZOSS	Zakon o socijalnoj skrbi

Popis tablica

Tablica 1 Popis gradova i općina i broj stanovnika prema popisu stanovništva iz 2021.....	13
Tablica 2 Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu i dobnim skupinama.....	16
Tablica 3 Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije te u pojedinim dobnim skupinama – prevalencija invaliditeta na 100 stanovnika	16
Tablica 4 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za djecu s teškoćama u razvoju u Istarskoj županiji.....	24
Tablica 5 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za djecu i mlade (bez djece s teškoćama u razvoju) u Istarskoj županiji	25
Tablica 6 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u Istarskoj županiji	31
Tablica 7 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim sa siromaštvom u Istarskoj županiji	34
Tablica 8 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim s mentalnim zdravljem u Istarskoj županiji.....	36
Tablica 9 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim s invaliditetom u Istarskoj županiji.....	39
Tablica 10 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za starije osobe u Istarskoj županiji	41
Tablica 11 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine u Istarskoj županiji.....	45
Tablica 12 Zastupljenost socijalnih usluga u JLS u IŽ koje su sudjelovale u istraživanju.....	55
Tablica 13 Broj pružatelja socijalnih usluga i zemljopisna rasprostranjenost socijalnih usluga u JLS IŽ.....	56
Tablica 14 Stavovi JLS u vezi s pružanjem socijalnih usluga.....	58
Tablica 15 Struktura pružatelja socijalnih usluga za djecu i mlade u IŽ	60
Tablica 16 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za djecu i mlade u IŽ	60
Tablica 17 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane s rizicima mentalnog zdravlja u IŽ.....	62
Tablica 18 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za građane s rizicima mentalnog zdravlja u IŽ	62
Tablica 19 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane u materijalnoj deprivaciji u IŽ	64
Tablica 20 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za građane u materijalnoj deprivaciji u IŽ.....	64
Tablica 21 Struktura pružatelja socijalnih usluga za osobe s invaliditetom u IŽ.....	65
Tablica 22 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za osobe s invaliditetom u IŽ	66
Tablica 23 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane s rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u IŽ.....	67
Tablica 24 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za građane s rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u IŽ.....	67
Tablica 25 Struktura pružatelja socijalnih usluga za osobe starije životne dobi u IŽ.....	69
Tablica 26 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za osobe starije životne dobi u IŽ.....	69
Tablica 27 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane s rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u IŽ.....	71
Tablica 28 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine u IŽ	71

Popis slika

Slika 1 Piramida starosti Istarske županije.....15
Slika 2 Zaposleni u pravnim osobama, obrtu i djelatnostima slobodnih profesija (stanje u ožujku) i prosječan broj nezaposlenih.....17

1. UVOD

Socijalni plan Istarske županije za razdoblje od 2025. do 2027. godine (u nastavku: Socijalni plan) rezultat je zajedničkog djelovanja i suradnje brojnih nositelja socijalnih usluga na području Istarske županije, uključujući upravna tijela, službe i ustanove čiji su osnivači Istarska županija i jedinice lokalne samouprave u Istarskoj županiji, zatim ustanove u nadležnosti Republike Hrvatske uključujući i područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad, te Županijske službe Istarske županije, organizacija civilnog društva, koje čine sastavni dio mreže pružatelja socijalnih usluga na području Istarske županije, kao i odgojno-obrazovne, zdravstvene i druge ustanove koje pružaju komplementarne usluge na području Istarske županije.

Istarska županija je do sada provela više ciklusa strateškog planiranja u području zdravstva i socijalne skrbi te donosila višegodišnji Plan za zdravlje i socijalno blagostanje koji se operacionalizirao na godišnjoj razini.

Tijekom participativnog procesa izrade Socijalnog plana, osigurano je sudjelovanje širokog kruga dionika kroz provedbu upitnika i intervjua s pružateljima socijalnih usluga u fazi analize stanja, kao i konzultativnih sastanaka u fazi oblikovanja samog plana. Uz 14 članica i članova Savjeta za socijalnu skrb te 3 predstavnice Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb, u raspravama kroz provedene intervjue, koji su uključivali predstavnike ustanova i organizacija civilnog društva, ukupno je sudjelovalo 21 dionik. Cjeloviti popis dionika nalazi se u Prilogu 1. Na upitnik za pružatelje socijalnih usluga odgovorilo je 86 predstavnika pružatelja usluga za ukupno 111 različitih socijalnih usluga za različite skupine korisnika.

Izrazi koji se koriste u Socijalnom planu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

1.1. Svrha

Socijalno planiranje na razini županija i izrada Socijalnog plana temelji se na odredbama članka 240. i 241. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23). Socijalni plan obuhvaća analizu kapaciteta, dostupnost pružatelja socijalnih usluga, analizu potreba i specifične ciljeve razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga, s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne isključenosti.

U izradi Socijalnog plana Istarske županije korištena je **nova metodologija propisana Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23)** koji je donijelo Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP) sa svrhom primjene ujednačene, jedinstvene metodologije pri izradi županijskih socijalnih planova. Nova metodologija za procjenu potreba osmišljena je kao pomoć županijskim tijelima u utvrđivanju stanja trenutnih usluga, identifikaciji potreba za pružanjem usluga i jazova između potreba i pruženih usluga, utvrđivanja prioriteta za naredne tri godine te oblikovanju novih inovativnih usluga koje će učinkovitije odgovoriti na ustanovljene nezadovoljene potrebe. Istovremeno, socijalni planovi trebaju informirati MRMSOPS o potrebama za socijalnim uslugama u svrhu širenja mreže socijalnih usluga i ugovaranja novih usluga koje se financiraju s državne razine. Uzimajući u obzir da se u prethodnim ciklusima strateškog planiranja, osim prigodnog prikupljanja podataka prilikom izrade Plana za zdravlje i socijalno blagostanje, nije uspostavio cjeloviti sustav istraživanja i praćenja socijalnih potreba stanovnika te dosadašnji planovi stoga nisu sadržavali prikaz svih potreba korisnika u odnosu na broj i vrstu usluga, na ovaj način očekuje se dobiti novi i cjelovitiji uvid u socijalne potrebe na županijskoj razini.

Kao potporu ujednačenoj izradi županijskih socijalnih planova, MRMSOSP je objavilo **Poziv za dostavu projektnih prijedloga „Izrada županijskih socijalnih planova“** broj SF.3.4.08.01, u okviru Europskog socijalnog fonda plus

Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027., na kojem je Istarska županija osigurala projektna sredstva za pripremu ovog dokumenta.

U svrhu planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga na području Istarske županije, Županijska skupština Istarske županije je u rujnu 2017. godine donijela **Odluku o osnivanju Savjeta za socijalnu skrb**. U djelokrugu rada Savjeta je, između ostalog, predlaganje socijalnog plana u Istarskoj županiji. Savjet ima 14 članova i 3 zamjene te je sastavljen od predstavnika Istarske županije, jedinica lokalne samouprave, Hrvatskog zavoda za socijalni rad, domova socijalne skrbi, ustanova iz područja obrazovanja, zdravstva, zapošljavanja, drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, korisnika iz područja socijalne skrbi te udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi. **Rješenjem o imenovanju predsjednice i članova/članica Savjeta za socijalnu skrb Istarske županije**, članice i članovi Savjeta¹ imenovani su u prosincu 2021. godine na mandat od četiri godine.

Prijedlog nacrtu Socijalnog plana Istarske županije 2025. – 2027. objavljen je na internetskoj stranici za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u trajanju od 14 dana, od 18. veljače do 3. ožujka 2025. Nakon pregleda komentara prikupljenih kroz postupak javnog savjetovanja i usvajanje dijela predloženih izmjena i dopuna, Završni nacrt Socijalnog plana Istarske županije 2025. -2027. usvojen je na ... sjednici Savjeta za socijalnu skrb...xx 2025. godine.

1.2. Opseg

Socijalnim planom se obuhvaća procjena potreba stanovništva za socijalnim uslugama, trenutno stanje u pružanju socijalnih usluga te projekcije budućih usluga na temelju utvrđenih jazova. Prema članku 3. Zakona o socijalnoj skrbi (NN, 18/22), socijalnim uslugama smatraju se »aktivnosti namijenjene prepoznavanju, sprječavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca i obitelji te poboljšanju kvalitete njihova života u zajednici«.

Aktivnosti koje se smatraju socijalnom uslugom, sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba zadovoljavaju sljedeće osnovne kriterije:

- 1) Pridonose kvaliteti života i uključenosti u zajednicu onih skupina građana koje se tradicionalno smatraju ranjivima. Ključno je da takve aktivnosti pridonose prevenciji i/ili prevladavanju privremenih ili trajnih teškoća koje dovode do socijalne isključenosti, odnosno da pridonose zaštiti kvalitete života u zajednici u slučaju izloženosti korisnika određenom socijalnom problemu ili riziku u cjeloživotnoj perspektivi. Sukladno određenju korisnika sustava socijalne skrbi temeljem Zakona o socijalnoj skrbi, korisnike socijalnih usluga možemo svrstati u sljedeće skupine: djeca, mladi i obitelji u riziku, građani u riziku od siromaštva,

¹ Članice i članovi Savjeta: 1. Sandra Ćakić Kuhar, predstavnica Istarske županije – predsjednica Savjeta, 2. Helga Možè - predstavnica Istarske županije, 3. Nevija Srdoč, Grad Pazin, predstavnica lokalne samouprave, 4. Vesna Grubišić Juhas, Dom za starije osobe „Alfredo Štiglic“ Pula, predstavnica domova socijalne skrbi, 5. Loretta Morosin, Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda - Pula, predstavnica domova socijalne skrbi, 6. Pavita Jelinčić, Centar za socijalnu skrb Pazin, predstavnica zavoda za socijalnu skrb, 7. Danijela Lazarić Zec, Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije, predstavnica ustanova iz područja zdravstva, 8. Kristina Afrić Rakitovac – Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, predstavnica ustanova iz područja obrazovanja, 9. Petra Kostešić – Obiteljski dom „Moja hiža“ – predstavnica drugih pravnih i fizičkih osoba iz područja socijalne skrbi, 10. Sandra Stipanov, Društvo Crvenog križa Istarske županije, predstavnica drugih pravnih i fizičkih osoba iz područja socijalne skrbi, 11. Ozren Catela, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Istre, predstavnik udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi, 12. Zuzana Hoti Radolović – Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom južne Istre – predstavnica udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi, 13. Robert Raste – Društvo distrofičara Istre – predstavnik korisnika u području socijalne skrbi, 14. Zorica Drandić, umirovljenica, predstavnica umirovljenika te tri zamjene; 15. Sabina Kliman – Dom za odrasle osobe „Sv. Nedjelja“ Nedeščina - kao zamjena predstavnice domova socijalne skrbi, 16. Davorka Belošević – Dječji dom Ruža Petrović - kao zamjena predstavnice domova socijalne skrbi, 17. Nataša Basanić Čuš – Centar za pružanje usluga u zajednici Zdravi grad Poreč kao zamjena predstavnice drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi.

starije osobe, osobe s invaliditetom, osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja, izbjeglice i pripadnici nacionalnih manjina (osobito pripadnici romske nacionalne manjine).

- 2) Socijalne usluge trebaju se temeljiti na načelu individualizacije i dobrovoljnosti korisnika. Prema tome, takvim uslugama ne smatraju se mjere (čak i kada je riječ o stručnoj pomoći, uključujući i tretman) koje su prisilne (primjerice u obiteljsko-pravnoj zaštiti, penalnom sustavu, zaštiti maloljetnika s problemima u ponašanju i sl.).
- 3) Socijalnim uslugama smatraju se one usluge kojima je cilj zadržati korisnike u obitelji i/ili u lokalnoj zajednici uz aktiviranje lokalne podrške, a samo kada to nije moguće uključuju oblike smještaja najbliže stanovanju u obitelji (npr. organizirano stanovanje, udomiteljska obitelj, krizni smještaj). To znači da se u planiranju socijalnih usluga primarno treba usmjeriti na izvaninstitucijske usluge.
- 4) Socijalne usluge trebaju biti regulirane okvirom javnih politika kako bi se očuvala dobrobit osoba. Socijalne usluge stoga trebaju biti podložne provjeri kvalitete i uvjeta u kojima se pružaju, a ne rezultat individualnog dogovora pružatelja i korisnika bez mogućnosti provjere sustava zaduženog za nadzor i praćenje kvalitete.
- 5) Socijalne usluge temelje se na stručnom radu pružatelja usluga. One ne uključuju neformalnu skrb pružanu od strane obitelji i drugih osoba povezanih s korisnikom, ali mogu uključivati podršku neformalnim njegovateljima i u njihovom pružanju mogu sudjelovati i volonteri. U pružanje socijalnih usluga uključuje se čitav niz tzv. para-profesionalaca i novih zanimanja (njegovatelji, pružatelji usluge pomoći u kući, osobni asistenti, udomitelji, pomoćnici u nastavi, prevoditelji znakovnog jezika, obiteljski suradnici, kulturni medijatori...), no za organizaciju i usmjeravanje socijalnih usluga treba biti zadužen kvalificirani visoko-obrazovani stručnjak.

Prema svojoj svrsi, socijalne usluge osiguravaju: skrb i smještaj izvan vlastite obitelji, podršku u socijalizaciji i socijalnom uključivanju, podršku i pomoć u redovitom svakodnevnom funkcioniranju te specifičnu tretmamsku stručnu pomoć radi prevladavanja točno određenih psihosocijalnih rizika i fizičkih ograničenja. Pored toga, socijalne usluge trebaju odgovoriti na različite socijalne rizike i ponuditi raspon aktivnosti od preventivnih, tretmamskih pa sve do kompleksne dugotrajne skrbi.

Prema mjestu pružanja, socijalne usluge mogu biti institucijske (smještaj u ustanove socijalne skrbi) ili izvaninstitucijske (usluge koje se pružaju u obitelji i lokalnoj zajednici, uključujući organizirano stanovanje i udomiteljstvo). Socijalni plan je usmjeren na razvoj izvaninstitucijskih usluga, a održavanje ili širenje smještajnih kapaciteta ograničeno je samo na one korisnike kojima je potrebna 24 satna socijalna i zdravstvena skrb te čije potrebe se ne mogu zadovoljiti u zajednici.

Prema Pravilniku, Socijalni plan uključuje tri kategorije socijalnih usluga u socijalno planiranje te se sukladno toj podjeli organiziralo prikupljanje podataka o pruženim uslugama:

- socijalne usluge propisane Zakonom o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23) i Zakonom o osobnoj asistenciji (NN 71/23),
- druge inovativne i projektno financirane usluge koje pružaju licencirani i nelicencirani pružatelji usluga i
- usluge koje se provode u suradnji i/ili u okviru drugih sustava kao što su zdravstvo, obrazovanje, pravosuđe, zapošljavanje što uključuje i programe i projekte organizacija civilnog društva.

U kontekstu opsega pružatelja usluga, obuhvaćeni su licencirani i ostali pružatelji usluga. Licencirani pružatelji su evidentirani u Registru pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i Pravilniku o mjerilima za pružanje socijalnih usluga (NN 110/2022, 58/2024), što uključuje javne i privatne licencirane pružatelje. Ostali pružatelji najčešće obuhvaćaju organizacije civilnog društva (udruge) koje su registrirane za socijalnu djelatnost i za druga područja djelovanja kao što su ljudska prava, branitelji i stradalnici, obrazovanje, zaštita zdravlja, prevencija ovisnosti, prevencija nasilja i drugo. Udruge mogu biti licencirane za

pojedine socijalne usluge, a pružati i druge oblike podrške kroz projekte kao i usluge u suradnji s drugim sustavima. U pružatelje socijalnih usluga uključeni su i pružatelji iz drugih srodnih sustava, poput obrazovnih ustanova, ustanova zdravstvene skrbi ili iz sustava pravosuđa i zapošljavanja kako bi se dobila sveobuhvatna informacija o dostupnosti usluga za skupine u riziku.

Socijalnom planom su stoga obuhvaćene sve socijalne usluge, u užem i širem smislu prema smjernicama Pravilnika, a nisu obuhvaćene novčane naknade koje građani nacionalno ostvaruju temeljem Zakona o socijalnoj skrbi te na temelju Odluka o socijalnoj skrbi odnosno općih akata na razini svake jedinice lokalne odnosno područne samouprave.

1.3. Usklađenost s nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima

Socijalni plan usklađen je sa svim relevantnim nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine² predstavlja krovni i najviši nacionalni strateški dokument koji adresira četiri razvojna smjera, od kojih su dva posebno relevantna za socijalno planiranje: 1. Održivo gospodarstvo i društvo i 2. Jačanje otpornosti na krize, u okviru kojeg je za izradu Socijalnog plana značajan strateški cilj 5. „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ koji uključuje pet prioriteta: 1. kvalitetnu i dostupnu zdravstvenu zaštitu, 2. zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport, 3. dostojanstveno starenje, 4. socijalnu solidarnost i odgovornost i 5. zaštitu dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i njihovih obitelji.

Jedno od prioriteta područja javnih politika je 4. „Socijalna solidarnost i odgovornost“ koje uključuje sljedeće prioritete na području socijalne politike:

- poboljšanje kvalitete života i jačanje društvene kohezije
- smanjenje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu
- unaprjeđenje ravnomjerne dostupnosti i kvalitete sveobuhvatne socijalne skrbi za posebno osjetljive skupine, djecu, mlade, osobe iz ruralnih područja, osobe s invaliditetom, žrtve nasilja u obitelji, djecu, starije osobe, beskućnike, žrtve trgovanja ljudima, azilante, osobe bez dovoljno sredstava za održavanje
- razvijanje regionalne dimenzije borbe protiv siromaštva, uz prilagodbu javnih politika posebnostima i izazovima pojedine lokalne zajednice
- poboljšanje pristupa i kvalitete temeljne društvene infrastrukture i usluga povezivanjem postojećih i ravnomjernim razvojem novih usluga usklađenih s potrebama stanovništva pojedinih lokalnih zajednica.

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027.³ srednjoročni je akt strateškog planiranja kojim se pobliže definira provedba ciljeva Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. U središte je stavljeno uključivanje socijalno osjetljivih skupina određivanjem dva ključna prioriteta: 1. Dostupnost i ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga i 2. Kvaliteta i održivi razvoj socijalnih usluga.

Za provedbu definiranih prioriteta predviđeni su sljedeći posebni ciljevi :

1. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga
2. Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije)

² NN 13/21 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

³ NN 136/21

3. Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama
4. Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga

Socijalni plan svojom strukturom i razvojem ciljeva, mjera i aktivnosti u potpunosti odražava nacionalne prioritete i ciljeve razvoja socijalnih usluga, u smjeru povećanja dostupnosti usluga, razvoja inovativnih usluga i prevencije institucionalizacije kroz razvoj usluga u zajednici. Jačanje stručnih, tehničkih i infrastrukturnih kapaciteta pružatelja i unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama na regionalnoj razini planira se u Socijalnom planu u okviru posebnog horizontalnog cilja koji još uključuje koordinaciju i integriranje usluga iz sustava socijalne skrbi s uslugama iz drugih povezanih sustava.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027. (NN 143/21) je predvidio tri ključna prioriteta: 1. Inkluzivni odgoj i obrazovanje te zapošljavanje osoba s invaliditetom, 2. Dostupnost, priuštivost i pristupačnost zdravstvenih i socijalnih usluga i 3. Osiguravanje pristupačnosti temeljne društvene infrastrukture i sadržaja javnog života, te jačanje sigurnosti u kriznim situacijama. Za Socijalni plan posebno je relevantan 2. prioritet i posebni ciljevi 2.1. unaprjeđen pristup uslugama zdravstvene zaštite osobama s invaliditetom i 2.3. deinstitutionalizacija i prevencija institucionalizacije osoba s invaliditetom, u skladu s načelima UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom o pravu osoba s invaliditetom na samostalan život u zajednici i na puno sudjelovanje u društvu, s jednakim pravom izbora kao i za druge osobe.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u razdoblju od 2021. do 2027. (NN 143/21) naglašava potrebu unaprjeđenja socijalne skrbi za pojedine ranjive skupine kao što su djeca, obitelj, osobe starije životne dobi, beskućnici, osobe s invaliditetom, nezaposleni, posebice dugotrajno nezaposleni, mladi koji izlaze iz skrbi, samačka kućanstva, jednoroditeljske obitelji, djeca bez roditeljske skrbi i drugi u smislu neadekvatnosti socijalnih naknada, neujednačenosti i neadekvatnosti ponude socijalnih usluga, programa i projekata. Stoga se predlaže Prioritet 1. Doprinijeti smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti te kvaliteti življenja kroz koordinirani sustav potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti što podrazumijeva učinkovitije povezivanje socijalnih naknada s razvojem socijalnih usluga.

Nacionalni plan za suzbijanje seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja za razdoblje do 2027. godine (NN 156/22) relevantan je za ovaj Socijalni plan kroz poseban cilj 1. Prevencija seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja te cilj 2. Unaprjeđenje skrbi i osiguranje dostupnosti podrške žrtvama seksualnih deliktata.

Konačno, **Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2026.** (NN 55/22) je relevantan za Socijalni plan kroz dva posebna cilja: 1. Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece i 2. Zaštita djece od svih oblika nasilja.

U dijelu regionalnih sektorskih strategija u Istarskoj županiji, prilikom socijalnog planiranja uzeti su u obzir sljedeći dokumenti:

Plan razvoja Istarske županije za razdoblje 2022.-2027.

Ovaj Socijalni plan kroz ciljeve, mjere i aktivnosti odražava usklađenost s višim strateškim okvirom definiranom u **Planu razvoja Istarske županije za razdoblje 2022.-2027.**, posebno kroz posebni cilj 2.3. Veća uključivost i socijalna osjetljivost društva, koji uključuje mjere usmjerene na jačanje socijalnih usluga u zajednici, povećanje dostupnosti institucionalnog smještaja te osiguranje dugotrajne skrbi za starije osobe i nemoćne te osobe s invaliditetom. Nadalje, dokument je usklađen s posebnim ciljem 2.4. Učinkovito upravljanje regionalnim razvojem, posebno u dijelu koji obuhvaća jačanje međusektorske koordinacije te uvođenje integriranog informacijskog sustava za razmjenu podataka među pružateljima socijalnih usluga. Također, mjere koje se odnose na razvoj modela socijalnih inovacija

predstavljaju usklađenost s horizontalnim prioritetima Plana razvoja, koji naglašavaju primjenu inovativnih rješenja u pružanju socijalnih i javnih usluga.

Plan za zdravlje Istarske županije od 2025. do 2027. godine

Socijalni plan oslanja se na **Plan za zdravlje Istarske županije 2025.-2027.** u dijelu koordiniranja razvoja palijativne i hospicijske skrbi te zaštite mentalnog zdravlja, koji su tim dokumentom definirani kao zdravstvene potrebe stanovništva od posebnog interesa za Istarsku županiju. Oslanja se na dva od tri županijska javnozdravstvena prioriteta na području promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti u Istarskoj županiji, a što uključuje promicanje i unaprjeđenje mentalnog zdravlja radno aktivne populacije te promicanje i unaprjeđenje mentalnog zdravlja djece i mladih s posebnim naglaskom na ekranizam. Navedene su aktivnosti dodatno razrađene **Operativnim planom aktivnosti Plana za zdravlje Istarske županije za 2025. godinu.** Tako aktivnosti unaprjeđenja palijativne skrbi uključuju posudionicu pomagala, razvoj volonterstva i psiho-onkološku podršku pacijentima i obitelji te otvaranje hospicija kroz sufinanciranje Biskupije i Grada Pule. U dijelu mentalnog zdravlja, aktivnosti uključuju program savjetovaništva, psihološku podršku djelatnicima Istarskih domova zdravlja, mrežu savjetovaništva Istre za psihosocijalnu podršku, psihološku podršku djelatnicima NZHMIŽ i domovima za starije te programe podrške djeci i roditeljima u zahtjevnijim okolnostima odrastanja i roditeljstva. Važna točka usklađenosti odnosi se i na **Program mjera za zadržavanje i privlačenje ljudskih resursa u javnim zdravstvenim i socijalnim ustanovama Istarske županije** koji donosi 24 mjere za gorući problem nedostatka zdravstvenog kadra u zdravstvu i socijalnoj skrbi, a koji je preduvjet za veću kvalitetu pruženih zdravstvenih i socijalnih usluga.

Plan za ranu intervenciju u djetinjstvu u Istarskoj županiji iz 2024. godine

Ovaj dokument nastao je temeljem preporuka za zagovaranje integriranog modela rane intervencije u djetinjstvu te je usmjeren na šest područja: (1)Uspostaviti mjesto pristupa uslugama rane intervencije u djetinjstvu gdje postoje sve potrebne informacije o mreži podrške u Županiji za obitelji djece rane i predškolske dobi sa sumnjom ili utvrđenim teškoćama; (2)Usvojiti jedinstvenu definiciju rane intervencije u djetinjstvu u svim zakonskim i podzakonskim aktima koji reguliraju ovo područje; (3)Preuzeti odgovornost za stvaranje mreže usluga za djecu s razvojnim rizicima/teškoćama; (4) Ostvariti virtualno međusektorsko povezivanje svih stručnjaka koji djeluju u području rane intervencije u djetinjstvu; (5)Kontinuirano senzibilizirati opću i stručnu javnost; (6)Kontinuirano osnaživati stručnjake.

Plan razvoja obrazovanja Istarske županije do 2030. godine

Usklađenost s Planom razvoja obrazovanja Istarske županije do 2030. godine vidljiva je posebno u području unaprjeđenja infrastrukture odgojno-obrazovnih ustanova za djecu s teškoćama u razvoju te osoba s invaliditetom, kao i kvalitetu odgoja i obrazovanja za ovu skupinu korisnika te i razvoja ljudskih resursa kroz sljedeće mjere: 1.3. Unaprjeđenje infrastrukturnih uvjeta za predškolsku djecu i učenike s teškoćama u razvoju te osobe s invaliditetom (opremanje specijaliziranih učionica s asistivnom tehnologijom i pomagalima, omogućavanje nesmetanog pristupa predškolskoj djeci i učenicima s teškoćama razvoju te osobama s invaliditetom); 2.3. Unaprjeđenje odgojno-obrazovnog sustava za razvoj kompetencija djece s teškoćama u razvoju i OSI (osiguravanje učinkovite vertikalne komunikacije između ustanova različitih odgojno-obrazovnih razina u svrhu pravovremene razmjene informacija o broju djece s teškoćama u razvoju i OSI te vrstama teškoća, stručno usavršavanje u svrhu povećanja kompetencija odgojitelja i nastavnog osoblja za rad s djecom s teškoćama u razvoju i OSI, omogućavanje kontinuiranog rada pomoćnika u nastavi s djecom s teškoćama u razvoju); 6.2. Jačanje sustava cjeloživotnog obrazovanja.

Akcijski plan za mlade Istarske županije 2022.-2025.

Vezano uz Akcijski plan za mlade Istarske županije 2022.-2025., posebna povezanost odnosi se na ciljeve i mjere iz tematskog područja 1. Informiranje mladih te područja 5. Socijalna uključenost mladih, uključujući mjere usmjerene na mentalno zdravlje mladih, aktivnosti usmjerene uključivanju mladih s manje mogućnosti (mladi u riziku od socijalne isključenosti), socijalnu uključenost mladih OSI te mladih iz nacionalnih manjina u Istri.

1.3. Misija i vizija

Vizija – slika budućnosti

Istra je zajednica koja prepoznaje potrebe svojih građana i rizike s kojima se suočavaju te nudi teritorijalno ravnomjernu dostupnost raznovrsnih socijalnih usluga s ciljem unaprjeđenja socijalne dobrobiti za sve.

Misija – svrha plana

Osigurati dostupnost socijalnih usluga za sve ciljane skupine, s naglaskom na one usluge koje su trenutno nedovoljno razvijene, unaprjeđenje njihove kvalitete, jačanje mreže pružatelja socijalnih usluga te interdisciplinarni i međusektorski pristup u daljnjem razvoju i pružanju usluga.

2. SOCIOEKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

2.2. Opći podaci

Istarska županija zauzima površinu od 2.812,97 km² i smještena je na najvećem jadranskom poluotoku – Istri, u sjeveroistočnom dijelu Jadranskog mora. Područje Istarskog poluotoka dijele tri države – Republika Hrvatska, kojoj pripada 90% površine, Republika Slovenija i Republika Italija. Istarska županija smještena je na krajnjem sjeverozapadu Republike Hrvatske te graniči s Primorsko-goranskom županijom (na istoku i jugu), s Republikom Slovenijom (na sjeveru) te s Republikom Italijom (na zapadu). Istarsku županiju odlikuje izrazito povoljan geoprometni položaj koji proizlazi iz njezinog zemljopisnog smještaja u sjeveroistočnom dijelu Jadranskog mora i blizini razvijenih europskih regija i njezinih središta. Zahvaljujući tome, Županija je povijesno predstavljala sponu između srednjoeuropskog kontinentalnog i mediteranskog prostora.

Istarska županija dio je NUTS II regije Jadranska Hrvatska. Sjedište Skupštine Istarske županije je u Pazinu, a sjedište Župana Istarske županije u Puli-Pola. Županija je administrativno podijeljena na 41 jedinicu lokalne samouprave, 10 gradova i 31 općinu. Hrvatski i talijanski jezik u ravnopravnoj su upotrebi u radu županijskih tijela u samoupravnom djelokrugu.

Prema popisu stanovništva iz 2021. na području Istarske županije živi ukupno 195.237 stanovnika, s time da prosječna gustoća naseljenosti Istarske županije iznosi 69,41 st/km². Stanovništvo je uglavnom koncentrirano u urbanim središtima te u 10 gradova stanuje 68,30% dok u općinama živi 31,70% stanovništva Županije.

Tablica 1 Popis gradova i općina i broj stanovnika prema popisu stanovništva iz 2021.

GRAD/Općina	Broj naselja	Površina (%)	Broj stanovnika Popis 2021
1. BUJE- BUJE	25	3,66	4.441
2. BUZET	70	5,98	5.999
3. LABIN	17	2,58	10.424
4. NOVIGRAD - CITTANOVA	5	0,95	3.889
5. PAZIN	18	4,79	8.279
6. POREČ - PARENZO	58	4,38	16.607
7. PULA - POLA	2	1,82	52.220
8. ROVINJ - ROVIGNO	2	2,76	12.968
9. UMAG - UMAGO	23	2,96	12.699
10. VODNJAN - DIGNANO	4	3,74	5.838
Ukupno gradovi	224	33,62	133.364
1. Bale - Valle	3	2,95	1.170
2. Barban	31	3,23	2.491
3. Brtonigla - Verteneglio	5	1,14	1.523
4. Cerovlje	15	3,79	1.453
5. Fažana - Fasana	2	0,48	3.463
6. Funtana - Fontane	1	0,30	911
7. Gračišće	7	2,18	1.312
8. Grožnjan - Grisignana	10	2,45	656
9. Kanfanar	21	2,12	1.498
10. Karojba	4	1,23	1.404
11. Kaštelir-Labinci - Castelliere-S.Domenica	15	1,25	1.493
12. Kršan	23	4,18	2.829
13. Lanišće	14	5,15	268
14. Ližnjan - Lisignano	5	2,23	4.087
15. Lupoglav	9	3,27	836

16. Marčana	22	4,68	4.250
17. Medulin	4	1,04	6.552
18. Motovun - Montona	4	1,19	912
19. Oprtalj - Portole	16	2,15	748
20. Pićan	10	1,77	1.722
21. Raša	23	2,80	2.809
22. Sveta Nedjelja (sjedište Nedešćina)	21	2,44	2.898
23. Sveti Lovreč	24	1,88	960
24. Sv. Petar u Šumi	1	0,51	1.051
25. Svetvinčenat	19	2,85	2.179
26. Tar-Vabriga - Torre-Abrega	6	0,95	2.148
27. Tinjan	8	1,57	1.729
28. Višnjan - Visignano	46	2,24	2.096
29. Vižinada - Visinada	27	1,24	1.142
30. Vrsar - Orsera	9	0,57	1.923
31. Žminj	33	2,55	3.360
Ukupno općine	438	66,38	61.873
Sveukupno	662	100,00	195.237

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2021.

Istarska županija, uz Grad Zagreb, jedina je jedinica područne (regionalne) samouprave koja u posljednjih pet godina bilježi porast broja stanovnika. Progresija (rast broja stanovnika od 1,00% i više) u odnosu na 2021. zabilježena je, u 21 JLS (7 na Poreštini, 6 na Puljštini, 3 na Rovinjštini te po 1 na Bujštini, Labinštini i Pazinštini). Stagnacija broja stanovnika u odnosu na 2021. (promjena od -0,99% do 0,99%) zabilježena je u 15 JLS 5 na Bujštini, 3 na Labinštini, 4 na Pazinštini, 1 na Poreštini, 2 na Puljštini). Stagnaciji i progresiji je dominantno pridonijela imigracija, obzirom da 35 od navedenih 36 JLS ima prirodni pad stanovnika. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine u Istarsku županiju doseljeno je 4.390 osoba, a odseljeno je 3.579 osoba te migracijski saldo iznosi +811 osoba. Saldo ukupne migracije je pozitivan u 2022. godini kao i u prosjeku petogodišnjeg razdoblja (2018.-2022.g.), zahvaljujući doseljavanju iz inozemstva (76,5% u petogodišnjem saldu ukupne migracije), ali i doseljavanju iz drugih županija (23,5% u saldu ukupne migracije). Stoga je zbog kretanja domicilnog i stranog stanovništva nužno posvetiti posebnu pažnju integraciji državljana trećih zemalja u Istarsku županiju. Struktura stanovništva prema narodnosti ukazuje na naglašenu multietničku i multikulturalnu strukturu društva. Talijanska nacionalna zajednica najveća je nacionalna manjina na području Istarske županije i obuhvaća 5,01 % stanovništva.

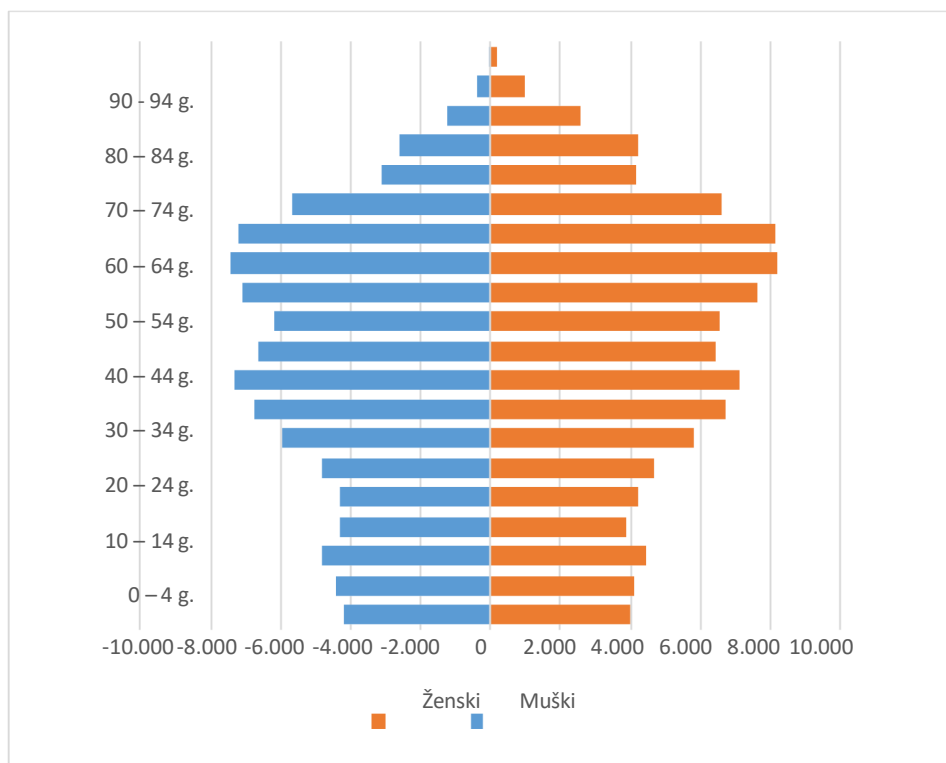
2.3. Demografska struktura stanovništva

Demografska struktura stanovništva prikazana je u odnosu na stanovništvo prema dobi, spolu, nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti te prema invaliditetu.

Prema konačnim rezultatima Popisa 2021. godine u Istarskoj županiji bilo je 195.237 ili za 6,2% manje stanovnika u odnosu na Popis 2011. Prema Procjeni stanovništva Državnog zavoda za statistiku, sredinom 2023. godine u Istarskoj županiji bilo je 199.541 stanovnika, što je u odnosu na procjenu iz prethodne godine za 1,8% više odnosno za 2,2% više u odnosu na Popis 2021. (slaba progresija). Prema podacima Popisa 2021. i **dobnoj strukturi stanovništva**, udio mladog stanovništva (do 19 godina starosti) iznosi 17,5%, udio zrelog stanovništva (20 – 59 godina starosti) 50,4%, dok je **udio staračkog stanovništva** (stariji od 60 godina) 32,1%. Nadalje, prema podacima Popisa 2021., pokazatelji demografskog starenja Istarske županije su sljedeći: 24,2% stanovništva čine stariji (u dobi 65 i više godina), 13,3% su mlađe stanovništvo (u dobi do 14 godina), prosječna starost iznosi 45,8 godina a indeks starenja iznosi 183,4 (starijih od 60 godina ima za 1,8 puta više od mladih do 19 g.). Koeficijent dobne ovisnosti starijih iznosi 38,6 što pokazuje da na svaku stariju osobu dolaze otprilike tri osobe u radno-sposobnoj dobi. JLS s najnepovoljnijim pokazateljima u svim kategorijama demografskog starenja je općina Lanišće, dok najpovoljnije pokazatelje u svim kategorijama ima općina Sveti Petar u šumi. Vitalni indeks (odnos živorođenih i umrlih) u Istarskoj županiji iznosio je

u 2022.g. 52,3 (RH 59,5) te je stopa prirodnog prirasta bila je negativna, -7,1/1.000 (-6,0 stopa u RH). Porast/pad broja stanovnika nije samo ovisan o razini fertiliteta i mortaliteta već i o dobnoj strukturi ženske fertile populacije (posebno njihovog broja). U Istarskoj županiji 2021.g. bilo je 38.861 žena u fertilnoj dobi što je za 16,8% manje nego 2011. Pad broja žena fertile dobi između popisa 2011. i 2021., prati 6,4% pad broja djece u dobi do 14 g. Žena u dobi 20-39 g. (glavna reproduktivna dob, one u Istarskoj županiji rađaju oko 94% djece) na popisu 2021. bilo je za 20,3% manje nego 2011. Procjene za 2023. godinu pokazuju da u ukupnom stanovništvu muškarci čine 48,7%, a žene 51,3% stanovništva Istarske županije. U dobnim skupinama 50+, broj žena veći je od broja muškaraca. Razlike u broju muškaraca i žena postupno se povećavaju prema starijim dobnim skupinama da bi u dobi 85+ godina broj žena bio 2,2 puta veći od broja muškaraca. Radno sposobni stanovnici u dobi 15-64 godine čine 62,5% stanovnika, a žene čine 49,8% ove dobne skupine. Procjena stanovnika za 2023. godinu pokazuje daljnje starenje stanovništva - udio starijih od 65 godina je 24,4% (Popis 2021. 24,2%). Žene čine 56,9% ove dobne skupine. Svaki peti muškarac i svaka četvrta žena u Istarskoj županiji su starije dobi.

Slika 1 Piramida starosti Istarske županije

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2021.

Prema podacima Hrvatskog registra o osobama s invaliditetom HZJZ-a u Istarskoj županiji (stanje na dan 04.09.2023.) živi 22.256 osobe s invaliditetom, od toga 11.961 su muškog (53,7%) i 10.295 ženskog spola (46,3%). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 10.636 (47,8%), je u dobnj skupini 65+ godina, a u udjelu od 10,6% prisutan je i u dječjoj dobi, 0 - 19 godina. Ako se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Istarska županija ispod prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnju skupinu, za dobnju skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju. Istarska županija ima, u odnosu na ostale županije, najmanji udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije (11,4%) i ispod prosjeka RH prevalencije (17,0%) ukupno i u svim dobnim skupinama.

Tablica 2 Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu i dobnim skupinama

	Dobne skupine						Ukupno
	0 - 19		20 - 64		65+		
	m	ž	m	ž	m	ž	
ISTARSKA	1.526	838	5.085	4.171	5.350	5.286	22.256
Ukupno RH	44.656	28.604	163.904	107.430	160.682	152.515	657.791

Izvor: Izvješće s osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, rujan 2023.

Tablica 3 Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije te u pojedinim dobnim skupinama – prevalencija invaliditeta na 100 stanovnika

	Prevalencija invaliditeta (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 0 - 19 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 20 - 64 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 65+ (%)
ISTARSKA	11,4	6,9	8,1	22,7
Republika Hrvatska	17,0	9,9	12,0	36,1

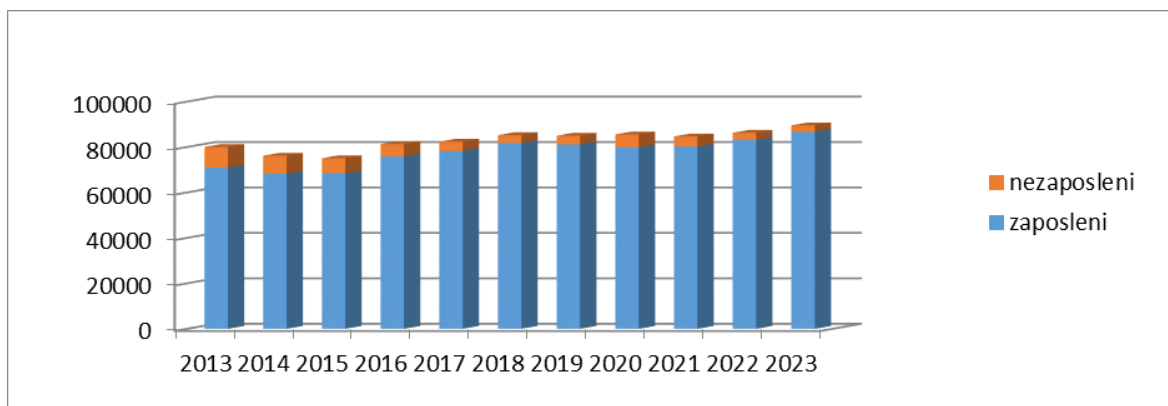
Izvor: Izvješće s osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, rujan 2023.

Najčešće vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osoba iz Istarske županije su oštećenja drugih organa (35,6%), višestruka oštećenja (31,9%) i oštećenja lokomotornog sustava (28,7%).

2.4. Socioekonomska struktura stanovništva

BDP po stanovniku Istarske županije veći je od RH prosjeka; broj ukupno zaposlenih raste, zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama iznad prosjeka RH, ali zaposlenost žena niža od RH, najviše zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Podaci DZS-a za 2021. godinu (zadnji objavljeni podaci) pokazuju da je BDP u Istarskoj županiji iznosio 3.309 mil. EUR-a (5,7% BDP-a RH), odnosno BDP po stanovniku je 16.317 eura i viši je od prethodne godine (za 28,6%). BDP-a po stanovniku u 2021.g. veći je za 10,2% od RH prosjeka. Prema podacima DZS-a 31.3.2023. godine u IŽ je bilo 70.444 zaposlenih u pravnim osobama i oni čine 5,2% zaposlenih u RH. Također je bilo i 16.282 zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija (8,5% zaposlenih u obrtu u RH). Ukupno zaposlenih bilo je 86.726 (5,6% zaposlenih u RH) (2022.g. 83.253). U odnosu na 2022.g., bilo je za 4,2% više ukupno zaposlenih. Žene čine 45,0% zaposlenih u Istarskoj županiji što je niže od RH prosjeka (47,5%).

Slika 2 Zaposleni u pravnim osobama, obrtu i djelatnostima slobodnih profesija (stanje u ožujku) i prosječan broj nezaposlenih

Izvor: Državni zavod za statistiku

Prema podacima DZS-a prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u Istarskoj županiji u 2022. godini iznosila je 1.329 eura i bila je nešto niža (za 3,0%) od prosjeka RH (1.370 eura), dok je prosječna mjesečna neto plaća od 963 eura bila za 2,3% niža od RH (986 eura). Prosječne bruto plaće za sve su stručne spreme više u Istarskoj županiji u odnosu na RH, osim za višu i visoku stručnu spremu (za višu je manja za 4,3%, a za visoku manja za 8,6%). Prosječne plaće žena u Istarskoj županiji niže su u odnosu na plaće muškaraca – bruto plaća manja je kod žena za 171 eura (za 12,1%), a neto plaća za 118 eura (za 11,6%). Prema prosječnoj bruto i neto plaći, Istarska županija je četvrta među županijama (iza Grada Zagreba, Primorsko-goranske i Zagrebačke županije). HZMO navodi da je na dan 31.12.2023. godine broj korisnika doplatka za djecu u Istarskoj županiji bio 4.014 (2022.g. 4.463), broj djece 7.323 (2022.g. 8.169), a prosječna mjesečna svota doplatka 52,39 eura (2022.g. 50,52 eura). U odnosu na 2022.g., u padu je broj korisnika dječjeg doplatka (manje za 10,1%) i broj djece (manje za 10,4%), a mjesečna svota doplatka nešto je veća (za 3,7%). Ako se broj djece s dječjim doplatkom stavi u odnos s brojem djece i mladih dobi 0-19 g., zaključuje se da 21,0% djece i mladih živi s dječjim doplatkom (RH 29,7%).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u Istarskoj županiji u 2023. godini je prosječno evidentirano 2.815 nezaposlenih (stopa 2,8%), od čega žena 1.440 (51,2%). U Istarskoj županiji je stopa nezaposlenosti niža u odnosu na RH (stopa 6,2%), te je druga najniža stopa među županijama (iza Grada Zagreba). Prema razini obrazovanja krajem 2023.godine najveći udio nezaposlenih u Istarskoj županiji čine osobe sa završenom srednjom školom u trajanju od četiri godina i više (32,9%), osobe sa završenom srednjom školom u trajanju do 3 godine i školom za KV i VKV radnike (30,1%) te osobe sa završenom samo osnovnom školom (19,0%). Udio stručnih osoba tj. onih koji imaju završeno srednje, više ili visoko obrazovanje bio je 78,0%, veći od RH (75,6%). U odnosu na kraj 2022.godine, smanjen je broj nezaposlenih svih razina obrazovanja. Najveći pad broja nezaposlenih je kod osoba sa višom, prvim stupnjem fakulteta i stručnim studijem (za 15,2%), a najmanji pad kod osoba sa osnovnom školom (za 7,1%). Najveći udio nezaposlenih prema dobi krajem 2023.godine u Istarskoj županiji čine osobe u dobi 55-59 godina (13,1%), zatim osobe u dobi 35-39 godine (11,1%) te u dobi 40-44 godine (11,0%). Udio mladih u dobi do 24 godine u ukupnom broju nezaposlenih bio je 12,9% (RH 14,0%). Nezaposlenih u dobi od 50 i više godina je 33,8%. U odnosu na 2022.godinu, broj nezaposlenih smanjen je u gotovo svim dobnim skupinama, osim u 50-54 i 15-19 godina. Najveći rast broja nezaposlenih je u dobi 15-19 godina (za 5,1%), a najveći pad u dobi 35-39 godina (za 18,0%).

Obrazovni status stanovništva starog 15 i više godina u Istarskoj županiji na Popisu 2021.g. pokazuje da stručno obrazovanje (srednjoškolsko ili visoko obrazovanje) ima 82,1% stanovništva i to 86,4% muškaraca i 78,1% žena: 58,2% ima završeno srednjoškolsko obrazovanje (65,2% muški i 51,7% ženski), a 23,9% je visokoobrazovano (21,1% muški, 26,4% ženski). Završenu osnovnu školu ima 15,8% (12,5% muški, 18,9% ženski), a 2,1% je bez završene osnovne škole (1,1% muški, 2,9% ženski). U odnosu na Popis 2011., udio stručno obrazovanog stanovništva veći je za 9,7% (muškarci za 8,1%, a žene za 11,7%). Po udjelu visokoobrazovanih u dobi 25 do 64 godina (27,7%) Istarska

županija nalazi se na petom mjestu među županijama u RH kao i po udjelu žena (33,5%), a po udjelu visokoobrazovanih muškaraca (21,8%) na šestom mjestu. Međutim, gotovo petina muškaraca (18,6%) i dvije petine žena (42,7%) starije dobi imaju niže ili nikakvo obrazovanje.

Kada promatramo kućanstva na području županije, podaci iz Popisa 2021. godine pokazuju da većina stanovnika Istarske županije (99,0%) žive u privatnim kućanstvima (u prosjeku 2,55 osobe po kućanstvu), i to obiteljskima. Preostalih 1,0% živi u 47 institucionalnih kućanstava te je u odnosu na Popis 2011. smanjen za 2,5%. U instituciji živi 42 djece u dobi do 19 g. (0,1% djece i mladih u toj dobi), 513 (0,5%) odraslih odnosno 1.305 (2,8%) starijih od 65 godina. Među privatnim kućanstvima većinu (70,5%) čine obiteljska kućanstva. U odnosu na Popis 2011., manje je obiteljskih kućanstava za 8,2%, a više je neobiteljskih višečlanih kućanstava za 10,8%. Prema Popisu 2021. u Istarskoj županiji 10,8% stanovnika živi samo (21.134 osobe). Broj samačkih kućanstva odnosno osoba koje žive same je, u odnosu na 2011. godinu, porastao za 8,4%. Polovica (50,5%) samaca su osobe starije od 65 godina. Među muškim samcima 33,9% su starije dobi, a među ženama samicama je 62,4% starije dobi. Usporedimo li samačka kućanstva s brojem stanovništva, možemo reći da 22,6% osoba starije dobi (65+) živi samo, uz velike razlike po spolu: 14,8% starijih muškaraca i više od četvrtine (28,5%) starijih žena žive same (2011. g. 33,6% starijih žena živjelo samo). U odnosu na Popis 2011.g., broj obitelji se smanjio (za 6,0%), a smanjio se i ukupan broj obitelji s djecom (za 9,1%) s tim da pojam "dijete" označava rodbinski odnos, a ne starost. Također porastao je broj jednoroditeljskih obitelji (za 9,7%), za 6,7% više majki s djecom, odnosno za 24,9% više očeva s djecom. Djeca do 17 godina najčešće žive u obitelji (83,9%), a 16,0% živi samo s jednim roditeljem: samo s majkom (13,2%), odnosno samo s ocem (2,8%). U 2011.g. je udio djece do 17 godina koja žive u jednoroditeljskim obiteljima bio 12,8% odnosno koja žive s majkom 10,9%, a koja žive s ocem 1,9%.

Prema podacima HZMO-a, u Istarskoj županiji na dan 31.12.2023. bilo ukupno 56.099 **korisnika mirovina** (28,1% stanovnika). Većinu korisnika (44.266 ili 78,9%) čine korisnici starosne mirovine, invalidske mirovine prima 4.340 ili 7,7%, a korisnika obiteljske mirovine bilo je 7.493 ili 13,4%. Prosječna mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju bila je 528,45 eura, za 5,8% veća od prosjeka RH (499,41 eura), a treća među županijama nakon Grada Zagreba (596,39) i Primorsko-goranske županije (547,50). Prosječna mirovina porasla je za 18,4% u odnosu na 2022.g.. U IŽ bilo je i 4.817 korisnika kojima je isplaćena osobna i dio obiteljske mirovine, od toga 3.988 žena. Prosjek bruto iznosa dijela obiteljske mirovine bio je 113,02 eura, 117,79 eura kod žena i 90,09 eura kod muškaraca. Također u IŽ bilo je 203 korisnika nacionalne naknade za starije osobe (2,8% ukupnih korisnika u RH). Većina (118 ili 58,1%) korisnika bile su žene (2,5% žena korisnica u RH). Prosječna dob korisnika bila je 72 godine (RH 73).

Prema **pokazateljima siromaštva i socijalne isključenosti** za 2023. godinu Državnog zavoda za statistiku, stopa rizika od siromaštva na razini RH iznosila je 19,3% dok je taj postotak za Jadransku regiju (koja uključuje Istarsku županiju) iznosio 17,5%. Prema podacima iz 2016. godine i Procjene dohodovnog siromaštva za mala geografska područja (Svjetska banka) stopa siromaštva prema dohodovnoj metodi za Istarsku županiju iznosi 11,9% (19,2% na razini RH) dok stopa siromaštva po potrošnoj metodi za Istarsku županiju iznosi 10,2% (17,1% na razini RH).

Prema podacima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP) RH, broj osoba obuhvaćenih **zajamčenom minimalnom naknadom** na dan 31.12.2022. g. u Istarskoj županiji bio je 1.065. Navedenu naknadu koristilo je 0,5% stanovnika Istarske županije što je manje nego u RH (1,2% stanovnika). U IŽ je dodijeljeno i 4.453 jednokratnih naknada za 1.758 korisnika, zatim 4.528 doplataka za pomoć i njegu te 1.397 osobnih invalidnina. U 2022.g. u odnosu na prethodnu godinu iz državnog proračuna je za IŽ izdvojeno 25,9% više zajamčenih minimalnih naknada, ali ona obuhvaćaju za 9,7% manje osoba, za 41,0% više naknada za osobne potrebe korisnika smještaja, za 158,9% više korisnika boravka, za 36,6% više organiziranog stanovanja, za 13,9% više pomoći u kući, za 13,8% više jednokratnih naknada i za 11,7% više doplataka za pomoć i njegu.

Kada govorimo o **očekivanom trajanju života** pri rođenju u Istarskoj županiji ono je 2021. godine iznosilo 79,0 godina, za muškarce 76,0 godina, a za žene 82,1 godina. Očekivano trajanje života pri rođenju u Istarskoj županiji u 2021.g. najveće je među županijama u RH, a 2,5 godine veće od prosjeka RH. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2022. godini umrlo je 2.917 osoba čije je prebivalište bilo u Istarskoj županiji (51,5% muškaraca i 48,5% žena).

Zabilježeno je 133 umrlih više nego godinu prije ili za 4,8% više. Kroz sve dobne skupine (osim iznad 80 godina), broj umrlih osoba muškog spola dominira. U dobi iznad 85 godina broj umrlih žena je gotovo dvostruko veći (1,8 puta) od broja muškaraca (tome u prilog govori duži životni vijek žena odnosno u stanovništvu te dobi na 1 muškarca dolaze više od 2 žene). Među umrlima 86,2% su osobe starije od 65 godina odnosno 65,7% su osobe starije od 75 godina. **Vodeće skupine uzroka smrti** su bolesti cirkulacijskog sustava s 1.240 umrlih, što čini 42,5% ukupno umrlih. Drugi uzrok smrti su novotvorine sa 724 umrlih (24,8% umrlih), a na trećem mjestu su endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma s 206 umrlih osoba (7,1%). Smrti od posljedica COVID-19 infekcije s 191 umrlih (6,5%) su na četvrtom mjestu, a nasilne smrti (ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka) sa 129 umrlih (4,4%) na petom mjestu. Ostali uzroci smrti čine 14,6% ukupnih uzroka smrti. U 2022. godini udio nepoznatog uzroka smrti kao najznačajnijeg pokazatelja kvalitete mortalitetne statistike prema podacima HZJZ-a u Istarskoj županiji iznosi 0,3% (8 umrlih).

3. PROCJENA POTREBA U ISTARSKOJ ŽUPANIJU: DOSTUPNOST SOCIJALNIH USLUGA I KAPACITETI PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA

Procjena potreba za socijalnim uslugama u Istarskoj županiji provedena je sukladno Pravilniku, čime je osigurano sudjelovanje širokog kruga dionika iz područja socijalne skrbi, ali i sustava zdravstva, obrazovanja i zapošljavanja. Razdoblje tijekom kojeg je provedena analiza je trajalo od studenog 2024. do veljače 2025. godine te su pri tome korišteni različiti alati predviđeni metodologijom u Pravilniku, a što je uključivalo obradu statističkih podataka, provedbu anketiranja različitih dionika, prikupljanje podataka, intervjue s ključnim dionicima u Istarskoj županiji te niz konzultativnih sastanaka sa Savjetom za socijalnu skrb Istarske županije.

Pri tome su korišteni kao podloge za pojedine dionice prikupljanja podataka i informacija obrasci definirani Pravilnikom te dodatne metodološke upute, a detaljan prikaz provedbe pojedinih alata je prikazan u nastavku:

Obrazac sukladno Pravilniku	Opis provedbe
Obrazac 1 (Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji) i Obrazac 2 (Procjena broja građana u riziku u Istarskoj županiji)	<p>Za potrebe prikupljanja podataka prema uputi iz Obrasca 1 korišteni su sljedeći izvori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Državni zavod za statistiku (DZS), procjena stanovništva sredinom godine, podaci za 2023. godinu - DZS (2023). Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti - Svjetska banka (2016). Hrvatska – Ocjena siromaštva za mala područja temeljem potrošnje (Karte siromaštva) - Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj 2023. - DZS, Stanovništvo prema narodnosti po gradovima/općinama, Popis 2021. - Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) Statistički podaci o tražiteljima međunarodne zaštite maloljetnicima bez pratnje prema dobi i spolu zaključno do 31.12.2023. godine - MUP Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2023. godini - Policijska uprava Istarska - Prikaz strukture KD kazneno pravne zaštite djece i obitelji 2023. - Podaci iz statističkih izvješća područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u Istarskoj županiji - Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije, Podaci o zdravstvenom stanju stanovništva i radu zdravstvene djelatnosti u Istarskoj županiji za 2023. godinu <p>Temeljem prikupljenih podataka napravljeni su izračuni procjena broja građana u pojedinim rizicima u Istarskoj županiji prema Obrascu 2, za obje predložene metodologije – prema nacionalnim podacima i prema dostupnim podacima na razini Istarske županije.</p>
Obrazac 3 (Upitnik za pružatelje socijalnih usluga)	<p>Provedeno je mapiranje pružatelja na području Istarske županije te je identificirano njih 135 temeljem uvida u registar pružatelja, mapiranjem temeljem saznanja o pružateljima prema korisničkim skupinama i uslugama te metodom snježne grude. Poziv za sudjelovanje u istraživanju je poslan 5. prosinca 2024. putem on-line sustava za istraživanja Limesurvey. Od 135 pozvanih, za 6 je utvrđeno kako nisu više dostupni te je ukupna populacija</p>

	<p>istraživanja bila 129 organizacija. Na upitnik za pružatelje socijalnih usluga do 31. siječnja 2025. odgovorilo je 86 predstavnika pružatelja za ukupno 111 različitih socijalnih usluga za različite kategorije korisnika, čime je postignuta stopa odaziva od 67%.</p> <p>Podaci o obuhvaćenim korisnicima su se odnosili na 2023. godinu.</p>
Obrazac 4 (Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga)	<p>U razdoblju od 26. studenog 2024. do 31. siječnja 2025. godine upućeni su pozivi za dostavu podataka od šest područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad na području Istarske županije (Buje, Rovinj, Poreč, Pula, Pazin i Labin) te su dostavljeni podaci svih područnih ureda.</p> <p>Podaci o obuhvaćenim korisnicima su se odnosili na 2023. godinu.</p>
Obrazac 6 (Anketni upitnik za jedinice lokalne samouprave u Istarskoj županiji)	<p>Poziv jedinicama lokalne uprave za ispunjavanje upitnika temeljem Obrasca 6 je poslan 29.11.2024. na njih 41. Do 31.01.2025. prikupljeno je 26 odgovora (63% stopa odgovora). Pri tome su svi gradovi na području Istarske županije sudjelovali u istraživanju.</p>
Obrazac 7 (Protokol za intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra)	<p>Tijekom prosinca 2024. i siječnja 2025. u svrhu istraživanja postojećih usluga, procjene potreba za pojedinim socijalnim uslugama i jačanja kapaciteta pružatelja socijalnih usluga održani su intervjui s predstavnicima svih područnih ureda Službe Istarske županije Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Obiteljskim centrom Istarske županije.</p>
Obrazac 8 (Protokol za intervju ili fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina)	<p>Tijekom prosinca 2024., siječnja i veljače 2025. provedena su 21 intervjua s predstavnicima pružatelja i korisnika socijalnih usluga na području Istarske županije kako bi se analiziralo postojeće potrebe kao i ključni izazovi i potrebe za socijalnim uslugama. Sudionici intervjua su identificirani sukladno kategorijama korisničkih skupina i specifičnih rizika s kojima se te korisničke skupine suočavaju te je identificirano 30 pojedinaca, predstavnika socijalnih, zdravstvenih i drugih ustanova kao i organizacija civilnog društva s područja Istarske županije.</p>

Stručnu podršku Istarskoj županiji u primjeni navedenih alata pružio je stručni tim izvršitelja ispred Instituta za razvoj tržišta rada. Stručnjaci su naknadno pružili stručnu podršku Savjetu za socijalnu skrb Istarske županije u izradi cjelokupnog dokumenta Socijalnog plana Istarske županije 2025.-2027.

Metodološke poteškoće u primjeni Pravilnika

Slijedom konzultativnih sastanaka koji su održani u svrhu verifikacije dostavljenih podataka stručnjaci su utvrdili niz metodoloških izazova koji su se pojavili prilikom primjene metodologije prikupljanja i obrade podataka sukladno Pravilniku, prije svega vezano za Obrazac 2, 3 i 4, a što se kasnije odražava na izračune prikazane u Obrascu 5. Stoga je nužno u ovom uvodnom poglavlju istaknuti navedena ograničenja, koja treba imati na umu prilikom tumačenja podataka u nastavku dokumenta:

Obrazac 3

- Pojedini ispitanici nemaju razumijevanje što znači postojanje licencije u sustavu socijalne skrbi pa su isti navodili da posjeduju licenciju iako ju ne posjeduju. Stoga se u obradi podataka iz Obrasca 3 nisu uzeli u obzir odgovori iz upitnika već službeni podaci iz Registra pružatelja socijalnih usluga.

- Obrazac ne predviđa razlikovanje broja korisnika koji su iz županije za koju se radi analiza i ostalih županija ih kojih dolaze korisnici, što je posebice bitno kod usluge smještaja.
- Nepostojanje jasnih definicija u obrascu što se smatra pod pojedinom uslugom, posebice onima koje se provode u drugim sustavima ili u suradnji s istima, stoga je ispitanicima bilo otežano procijeniti u koju kategoriju njihove usluge spadaju.
- U Obrascu 3 uočena je omaška u izboru mogućih usluga za pojedine ciljane skupine, vezano uz zakonom regulirane usluge. Tako za skupinu žrtva nasilja nije ponuđena socijalna usluga “organizirano stanovanje”, iako je ista predviđena Zakonom o socijalnoj skrbi.

Obrazac 5:

- Formule za procjenu korisnika u potrebi za određene usluge značajno podcjenjuju potrebe, što se uočava, u primjerice usporedbi s podacima HZSR-a o izdanim rješenjima/uputnicama za određene usluge korisnika u potrebi. Također, formule za izračun očekivanog broja korisnika nisu jasne te je bilo otežavajuće primijeniti ih – napomene su navedene kod obrade rezultata za te usluge.
- Prilikom obrade podataka nije jasno predviđeno uključivanje podataka HZSR o broju korisnika, tj. izdanih rješenja/uputnica te na koji način se uključuju ili ne uključuju u broj korisnika usluge za procjenu jaza.
- Iskazani bazni podaci o obuhvatu pojedinih usluga proizlaze iz rezultata istraživanja prikazanih u Obrascu 5. Budući da su isti prikupljeni anketom pružatelja koja nije obuhvatila sve pružatelje usluga, kao i druga zapažena ograničenja, treba ih primarno uzeti kao indikativno stanje baznog stanja za računanje obuhvata.

Navedene metodološke poteškoće značajno ograničavaju reprezentativnost i valjanost dobivenih podataka (za sve korisničke skupine) te je učinjen dodatan napor kako bi se određene uočene poteškoće naknadno minimizirale, no i dalje postoji značajna zadržka u vezi rezultata primjene metodologije sukladno važećem Pravilniku.

Podaci HZSR o temeljnim uslugama

Slijedom prikupljenih podataka svih 6 područnih ureda HZSR na području Istarske županije temeljem Obrasca 4 utvrđen je sljedeći broj korisnika za sljedeće temeljne usluge HZSR tijekom 2023. godine:

- Prva socijalna usluga: 3.375 korisnik
- Usluga sveobuhvatne procjene i planiranja: 1.045 korisnika
- Usluga stručne procjene: 36 korisnika koji su se odnosili na djecu s razvojnim rizikom, odstupanjem, teškoćama u razvoju

Broj korisnika ostalih usluga HZSR su prikazani sukladno Obrascu 5 u narednim poglavljima.

3.1. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za djecu i mlade u riziku

Procjena broja djece i mladih prema pojedinim rizicima u Istarskoj županiji dala je sljedeće rezultate, primjenom odgovarajuće metodologije izračuna temeljem Pravilnika:

- **Djeca s teškoćama u razvoju: 2.364** – temeljem podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o broju djece 0 -19 s invaliditetom.
- **Zlostavljanje i zanemarivanje djece (kršenje djetetovih prava): 424** – temeljem podataka područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u županiji o broju djece čija se prava krše.
- **Ugroženo mentalno zdravlje: 2.144** – temeljem podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o broju djece (u dobi 0 -19) s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim

tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40-F48) te s ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja.

- **Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti: 3.189** – temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 15% stanovništva u dobi 0 -19 ponderirano s omjerom stope rizika od siromaštva u Istarskoj županiji (11,88%) i u Republici Hrvatskoj (19,5%)⁴.
- **Djeca i mladi s problemima u ponašanju: 186** – temeljem podataka područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u županiji o broju djece i mladih s problemima u ponašanju prema kojima su poduzimane mjere.
- **Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji: 53** – temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 0,12 % djece i mladih u dobi 0 do 24 godine u potrebi za podrškom jer su usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti.
- **Maloljetnička trudnoća: 15** - temeljem podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o broju maloljetnih roditelja u Istarskoj županiji
- **Djeca i mladi bez pratnje i žrtve trgovanja ljudima: 26** - temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 0,06% stanovništva u dobi 0-19

Koristeći ove izračune populacija u pojedinom riziku kao polazne vrijednosti, napravljena je procjena broja djece i mladih koji su u potrebi za pojedinim socijalnim uslugama kao i uslugama iz drugih sustava. Pri tome su pojedini procijenjeni broj korisnika u potrebi i odgovarajuće usluge prikazane prema rizicima na koje se odnose.

Podaci o procijenjenom broju osoba koji su u potrebi za pojedinom uslugom sučeljen je s podacima pružatelja socijalnih i drugih usluga o broju korisnika kojima su pružili pojedine usluge. Razlikom te dvije vrijednosti utvrđen je jaz u obuhvatu korisnika u potrebi za određenom uslugom. Navedeni izračun je prikazan u sljedećoj tablici, dok su dodatna pojašnjenja prikazanog rezultata opisana ispod tablice. Prvo su prikazani rezultati analize za skupinu „djeca s teškoćama u razvoju“, a potom za ostale skupine rizika.

⁴ Koriste se podaci za 2016. godinu obzirom na to kako se stopa siromaštva za Istarsku županiju računa temeljem Mape siromaštva iz 2016. godine.

Tablica 4 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za djecu s teškoćama u razvoju u Istarskoj županiji

(NAPOMENA: vrijednosti u tablici ispod koje su stavljene u zagrade „()“ ne prikazuju stanje utvrđeno na terenu temeljem dodatnih kvalitativnih uvida – dodatna pojašnjenja u tekstu ispod tablice)

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - BROJ DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (DSTUR): 2.364				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Rana razvojna podrška 0 – 3 g.: 13 % DSTUR (Obuhvaćeno je 70 % djece s teškoćama u dobi 0 – 3 godine)	307	22	-285	7%
Rana razvojna podrška 4 – 7 g.: 5,85 % DSTUR (Obuhvaćeno je 30 % djece s teškoćama u dobi 4 – 7 godina)	(138)	158 ⁵	(20)	(114%)
Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g.: 12,66 % DSTUR (DSTUR u sustavu socijalne skrbi u dobi 7 – 18 bez djece u smještaju i boravku)	229	105	-124	46%
Boravak: 1,91 % DSTUR (Nastoji se nacionalno udvostručiti postojeći broj djece u boravku)	45	25	-20	56%
Smještaj ili organizirano stanovanje: 1,06 % DSTUR (Na temelju postojećih smještajnih kapaciteta)	25	Djeca u domu: 8 Djeca u udomiteljskoj obitelji: 11 Djeca u organiziranom stanovanju: 0 Djeca kod drugih pružatelja: 2 UKUPNO: 21	-4	84%
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: 3,83 % DSTUR (Usluga je primjerena pri upisu u OŠ)	91	73	-18	80%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Prilagođeni prijevoz: 2,77 % DSTUR (Prema broju djece u RH sa tjelesnim oštećenjem)	65	8	-57	12%
Privremeni njegovatelj u obitelji radi predaha od skrbi za 6,8 % DSTUR (Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu)	161	0	-161	0%
Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima 6,8 % DSTUR (Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu)	161	51	-110	32%

⁵ Dodatno je Opća bolnica Pula izvijestila kako je pružila uslugu za 100 korisnika, obzirom kako se ovdje traži podataka o uslugama predviđenim Zakonom o socijalnoj skrbi, podatak nije uzet u obzir.

% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom	Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)	Postojeći broj korisnika usluga	Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika	Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama
SOCIJALNE USLUGE U SURADNJI SA DRUGIM SUSTAVIMA				
Logopedska terapija: 11,6 % DSTUR (70 % djece u dobi od 0 do 7 godina s oštećenjem govornoglasovne komunikacije)	274	151	-123	55%
Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik 6,6 % DSTUR (Prema trenutnom broju djece koja koristi uslugu)	156	121	-35	78%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrascu 1, 2 i 3, obrada autora

Analiza pokazuje kako za uslugu rane razvojne podrške za djecu od 0 do 3 godine u Istarskoj županiji postoji značajan jaz u obuhvatu korisnika. Od procijenjenih 307 djece u potrebi, uslugu koristi samo 22 djeteta, što čini stopu pokrivenosti od svega 7%, a razlika između očekivanog i postojećeg broja korisnika iznosi -285. S druge strane, rana razvojna podrška za dobnu skupinu od 4 do 7 godina pokazuje obuhvat koji premašuje procjene. No ovdje je važno za istaknuti kako metodologija izračuna procjene ne uključuje djecu s razvojnim odstupanjima koja su obuhvaćena uslugom, dok dodatne informacije od strane pružatelja ističu kako postoje liste čekanja za uslugu, otprilike 40-ak djece. Stoga podatak o premašaju potreba ne daje točan uvid.

Usluga psihosocijalne podrške za djecu s teškoćama u razvoju ili njihove obitelji u dobnoj skupini od 8 do 18 godina pokazuje obuhvat od 46%, što znači da postoji jaz od -124 korisnika, pri čemu je važno istaknuti kako ovdje postoji nepokrivenost populacije djece iz autističnog spektra. Usluga boravka za djecu s teškoćama ima nešto višu stopu pokrivenosti od 56%, s 25 korisnika od očekivanih 45.

Za uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja, pokrivenost iznosi 84%. Od očekivanih 25 korisnika, smješteno je ukupno 21 dijete: 8 u domovima, 11 u udomiteljskim obiteljima, 2 kod drugih pružatelja, dok nije zabilježen niti jedan korisnik u organiziranom stanovanju.

Usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja pokazuje zadovoljavajuću pokrivenost od 80%. Od procijenjenog 91 korisnika, uslugu koristi 73 djece. Pri tome treba uzeti u obzir kako se dio usluga pruža od pružatelja izvan Istarske županije čiji stručnjaci dolaze na teren pružati podršku.

Kod drugih inovativnih i projektno financiranih usluga, prilagođeni prijevoz pokazuje izrazito nizak obuhvat od samo 12%, što stvara jaz od -57 korisnika. Ovdje se na terenu donekle preklapaju usluge iz sustava socijalne skrbi i obrazovanja, kao i organizacija civilnog društva te postoji dodatna potreba za boljom koordinacijom. Usluga privremenog njegovatelja za predah od skrbi nije uopće u provedbi, dok je procijenjeno kako je potrebna za 161 korisnika. Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima obuhvaćaju 51 korisnika od očekivanih 161, pri čemu su u dodatnim komentarima predstavnici roditelja njegovatelja istaknuli kako postoji značajna potreba za podrškom, posebice u ruralnim područjima, tj. udaljenijim od većih gradova u županiji.

U suradnji s drugim sustavima, usluga logopedske terapije bilježi obuhvat od 55%. Uslugu koristi 151 dijete od procijenjenih 274, uz razliku od -123 korisnika. Na kraju, usluga pomoćnik u nastavi ili stručni komunikacijski posrednik osigurava pokrivenost od 78%, s 121 korisnikom od očekivanih 156, pri čemu se temeljem komentara sudionika može utvrditi kako postoji potreba za podizanjem kvalitete usluge te osiguravanja učinka inkluzije djece školskom okruženju, odnosno pokazalo se kako usluga može imati negativan učinak, tj. izolaciju učenika.

Tablica 5 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za djecu i mlade (bez djece s teškoćama u razvoju) u Istarskoj županiji

(NAPOMENA: vrijednosti u tablici ispod koje su stavljene u zagrade „()“ ne prikazuju stanje utvrđeno na terenu temeljem dodatnih kvalitativnih uvida – dodatna pojašnjenja u tekstu ispod tablice)

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - BROJ DJECE BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE: 424				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima) 23,91 % djece čija se prava krše (Prema trenutnom broju djece za koje je izrečena mjera o stanovanju izvan obitelji)	101	<i>Djeca u domu: (78)</i> <i>Djeca u udomiteljskoj obitelji: 60</i> <i>Djeca u organiziranom stanovanju: 13</i> <i>Djeca kod drugih pružatelja: 25</i> UKUPNO: (166)	(65)	(164%)
Boravak 17,5 % djece čija su prava prekršena (Za djecu čiji roditelji imaju mjeru stručne pomoći ili intenzivne stručne pomoći u dobi od 7 do 14 g. gdje je 50 % djece motivirano za uslugu)	74	12	-62	16%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - BROJ DJECE ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO: 2.144				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
<ul style="list-style-type: none"> • Savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) • Psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) • Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju) 70 % djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ostvaruje ukupno navedene usluge koje se mogu zbrojiti	1.501	<i>Savjetovanje: 684</i> <i>Psihosocijalno savjetovanje: 712</i> <i>Psihosocijalna podrška: 551</i> UKUPNO: 1.947	446	130%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SU OSIGURANE U ZDRAVSTVENOM SEKTORU				
<ul style="list-style-type: none"> • Psihoedukativni i preventivni programi za mlade: • Programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti: 250 % trenutnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo – ukupno za navedene programe	5.360	660 1.533 UKUPNO: 2.193	-3.167	41%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI: 3.189				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade 10 % djece u riziku od siromaštva, a čije obitelji su primatelji ZMN-a.	319	0	-319	0%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Info centar za mlade dostupan za barem 50 % djece u riziku od siromaštva	1.595	0	-1.595	0%

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu 27 % djece u riziku od siromaštva	861	35	-826	4%
Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva 40 % djece u riziku od siromaštva (64 447 djece u OŠ je u riziku od siromaštva što je 8,7 % sve djece u dobi 0 – 19 godina, s time da je stopa međugeneracijskog prijenosa 30 % (Istraživanje OBRIRK))	1.276	10	-1.266	1%
Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu 7 % djece u riziku od siromaštva	223	0	-223	0%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU: 186				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja): 6 % djece s problemima u ponašanju	(11)	<i>Djeca u domu: 16 Djeca u udomiteljskoj obitelji: 0 Djeca u organiziranom stanovanju: 2 Djeca kod drugih pružatelja: 0 UKUPNO: 18</i>	(7)	(164%)
Boravak 30 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	56	5	-51	9%
Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana) 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	37	23	-14	62%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad 15 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	28	110	82	393%
Grupna i vršnjačka podrška 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	37	40	3	108%
Mentorstvo za mlade s PUP-om 10 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	19	0	-19	0%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI: 53				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine 50 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	(26)	<i>Djeca i mladi u domu: 30 Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji: 60 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju: 13 Djeca i mladi kod drugih pružatelja: 6</i>	(83)	(419%)

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
		UKUPNO: 109		
Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja 50 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	26	0	-26	0%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama 25 % djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	13	0	-13	0%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA): 125				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj ili organizirano stanovanje 100 % djece bez pratnje / djeca žrtve trgovanja ljudima: 20 % maloljetne trudnice:	26 3 UKUPNO: 29	<i>Djeca i mladi u domu: 62 Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji: 0 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju: 13 Djeca i mladi kod drugih pružatelja: 0 UKUPNO: 75</i>	46	259%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrascia 1, 2 i 3, obrada autora

Za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše analiza pokazuje kako za uslugu smještaja, predviđenu u kriznim situacijama ili drugim slučajevima, stopa pokrivenosti iznosi 164%. Upućeno je 166 djece: 78 u domovima, 60 u udomiteljskim obiteljima, 13 u organiziranom stanovanju te 25 kod drugih pružatelja. Usluga boravka bilježi nizak obuhvat od 16%, s 12 korisnika od očekivanih 74. No, ovdje je iznimno važno istaknuti činjenicu kako je smještaj u domu i organiziranom stanovanju koji osiguravaju Centar za pružanje usluga u zajednici Ruža Petrović te Kuća Milosrđa Majmajola značajno nižeg kapaciteta u odnosu na potrebe te stoga postoje značajne poteškoće u osiguravanju smještaja. Naime, kapacitet ova dva pružatelja za ovu uslugu je ukupno 43 korisnika, pri čemu je među njima i značajan broj djece i mladih iz drugih županija. Istovremeno, iz gore navedenih podataka, HZSR je izvijestio kako je u 2023. godini bilo potrebe za smještajem 78 djece i mladih te je bilo nužno isti osigurati izvan županije obzirom kako kod navedenih pružatelja nema kapaciteta.

Za socijalne usluge savjetovanja i psihosocijalne podrške za djecu čije je mentalno zdravlje ugroženo ukupni obuhvat iznosi 130%. Uslugu koristi 1.947 djece: 684 u savjetovanju, 712 u psihosocijalnom savjetovanju i 551 u psihosocijalnoj podršci, što ukazuje na vrlo dobar obuhvat. Programi podrške i prevencije u suradnji sa zdravstvom bilježe znatno nižu pokrivenost, od svega 41%, što znači da postoji jaz od -3.167 korisnika.

Kod populacije djece u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti usluga socijalnog mentorstva za djecu korisnike zajamčene minimalne naknade nije uopće u provedbi, a procijenjena je potreba za 319 korisnika, kao niti program rane prevencije siromaštva. Slična je situacija i za socijalizacijskim i razvojnim aktivnostima za ovu populaciju koje imaju vrlo nizak obuhvat od samo 4%, uz razliku od -826 korisnika. Pomoć u obrazovanju bilježi obuhvat od 1%, s 19 korisnika od očekivanih 1.276.

Usluga smještaja ili organiziranog stanovanja za djecu i mlade s problemima u ponašanju ostvaruje stopu pokrivenosti od 164%, s ukupno 18 korisnika smještenih u domove (16), u organizirano stanovanje (2), i nijedan u udomiteljske obitelji. Ovdje je potrebno istaknuti kako ključni pružatelj usluge, Centar za pružanje usluga u zajednici PULA, koji ima kapacitet od 28 korisnika, u koji su uključeni svi oblici smještaja (uključujući migrante, zbog provođenja multidisciplinarnе dijagnostike i stalni smještaj) te imaju u smještaju značajan broj djece iz drugih županija. S druge strane, procjena potreba od 11 korisnika temeljem metodologije Pravilnika je prema mišljenju dionika daleko ispod stvarnih potreba te se stoga rezultat pokrivenosti potreba temeljem izračuna ne može smatrati valjanim.

Boravak bilježi vrlo nizak obuhvat od 9%, s 5 korisnika od očekivanih 56. Psihosocijalna podrška specifična za djecu s problemima u ponašanju ima bolju pokrivenost sa 62%, s razlikom od -14 korisnika. Među uslugama sa značajno većim obuhvatom spadaju individualni socijalno-pedagoški rad te grupna i vršnjačka podrška, dok za uslugu mentorstva za mlade nisu evidentirani korisnici.

Za ciljanu skupinu djece i mladih u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji usluga smještaja ili organiziranog stanovanja bilježi obuhvat od 419% procijenjene potrebe, s 109 korisnika: 30 u domovima, 60 u udomiteljskim obiteljima, 13 u organiziranom stanovanju te 6 kod drugih pružatelja. Temeljem dodatnih uvida s dionicima i pružateljima utvrđeno je kako ovaj nalaz ne odgovara stvarnom stanju. Procijenjena vrijednost korisnika u potrebi od 26 korisnika je puno niža od potreba, što je vidljivo i iz podataka HZSR prema kojima je u 2023. izdano 75 rješenja za ovaj smještaj. Pri tom je izazov za osiguravanje smještaja unutar županije višestruk, postojeći smještajni kapaciteti u domovima i organiziranom stanovanju su popunjeni (značajnim dijelom djecom i mladima iz drugih županija), dok i smještaj u udomiteljskim obiteljima na području Istarske županije je iznimno ograničen. Stoga je većinu ovih smještaja u 2023. godini HZSR morao ostvariti izvan županije.

Druge usluge nisu dostupne, kao socijalno mentorstvo nakon prestanka usluge smještaja (koja se počela provoditi tek od studenog 2024. godine) i program stambenog zbrinjavanja mladih koji spadaju u ovu skupinu.

Usluge smještaja ili organiziranog stanovanja za djecu i mlade u kriznim situacijama pokazuje visoku pokrivenost od 259%, s 75 korisnika: 62 u domovima, 13 u organiziranom stanovanju, dok nije bilo korisnika u udomiteljskim obiteljima ili kod drugih pružatelja. Kao i kod prethodno spomenutih usluga smještaja, i za ovu skupinu korisnika postoje jednako izraženi izazovi u osiguravanju pravovremenog smještaja unutar županije.

3.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za odrasle od 19 do 64 godine

Procjena broja odraslih podijeljena je u nekoliko podskupina, unutar kojih su dodatno definirani specifični rizici te su rezultati prikazani odvojeno za svaku od ovih skupina rizika:

- Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom
- Rizici povezani sa siromaštvom
- Rizici u području mentalnog zdravlja
- Rizici povezani s invaliditetom

Procjena broja odraslih osoba prema pojedinim rizicima povezanih s navedenim rizicima u Istarskoj županiji dala je sljedeće rezultate, primjenom odgovarajuće metodologije izračuna temeljem Pravilnika.

Obiteljski odnosi i roditeljstvo

- **Opća prevencija: 536** – temeljem podataka NZJZIŽ o broju prvorotkinja u Istarskoj županiji.
- **Narušeni obiteljski odnosi i ugrožavanje prava djeteta: 342** – temeljem podataka područnih ureda HZSR o broju roditelja protiv kojih su donesene mjere sukladno Obiteljskom zakonu radi kršenja prava djeteta u Istarskoj županiji.

- **Nasilje u obitelji: 209** – temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 0,18% populacije u dobi 20-64 godina.
- **Krizni događaji: 20** – temeljem metodologije izračuna u Pravilniku po formuli 1 obitelj na 10.000 stanovnika.

Siromaštvo

- **Građani u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji: 1.483** - temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 2,1% građana u dobnoj skupini 20-64 ponderirano s omjerom stope rizika od siromaštva u Istarskoj županiji (11,88%) i u Republici Hrvatskoj (19,5%)⁶.
- **Socijalno isključeni korisnici zajamčene minimalne naknade: 233** - temeljem podataka područnih ureda HZSR o broju korisnika ZMN-a, a koji su nezaposleni i radno sposobni.
- **Građani u prehrambenoj deprivaciji: 2.572** - temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 2,8% građana u dobnoj skupini 0-64 ponderirano s omjerom stope rizika od siromaštva u Istarskoj županiji (11,88%) i u Republici Hrvatskoj (19,5%)⁷.
- **Građani u riziku od beskućništva: 64** - temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 0,09% građana u dobnoj skupini 20-64 ponderirano s omjerom stope rizika od siromaštva u Istarskoj županiji (11,88%) i u Republici Hrvatskoj (19,5%)⁸

Mentalno zdravlje

- **Opća prevencija radi zaštite mentalnog zdravlja: 15.344** – temeljem podataka NZJZIŽ o prosječnom broju pacijenata u periodu od 2015. do 2021. godine sa: duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40-F48) te ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja u Istarskoj županiji.
- **Građani sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja: 793** – temeljem podataka NZJZIŽ o broju hospitaliziranih pacijenata radi teškoća mentalnog zdravlja (umanjen za hospitalizacije zbog poremećaja povezanih s konzumacijom alkohola).
- **Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kockanju: 1.832** – temeljem podataka NZJZIŽ o duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima te duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanih uzimanjem alkohola.
- **Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem: 848** - temeljem podataka područnih ureda HZSR o broju odraslih osoba pod skrbništvom u Istarskoj županiji u dobi 20-64 godine.

Invaliditet

- **Osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi 18-65: 3.935** - temeljem podataka područnih ureda HZSR o broju osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi u dobi 18 – 65 godina (isključujući korisnike sa psihozama i poremećajima osobnosti).
- **Udio građana u potrebi za uslugama osobne asistencije: 316** - 2,5% odraslih osoba s invaliditetom ponderirano s omjerom prevalencije invaliditeta u dobi 20-65 g u Istarskoj županiji i prevalencije invaliditeta u dobi 20-65 g u RH.

⁶ Koriste se podaci za 2016. godinu obzirom na to kako se stopa siromaštva za Istarsku županiju računa temeljem Mape siromaštva iz 2016. godine.

⁷ Ibid.

⁸ Ibid.

- **Udio građana u potrebi za uslugama podrške u zapošljavanju – osobe s invaliditetom: 104** - temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 0,09% građana u dobi 20-64g.

Koristeći ove izračune populacija u pojedinim riziku kao polazne vrijednosti, napravljena je procjena broja odraslih koji su u potrebi za pojedinim socijalnim uslugama kao i uslugama iz drugih sustava. Pri tome su pojedini procijenjeni broj korisnika u potrebi i odgovarajuće usluge prikazane prema rizicima na koje se odnose.

Podaci o procijenjenom broju osoba koji su u potrebi za pojedinom uslugom sučeljen je s podacima pružatelja socijalnih i drugih usluga o broju korisnika kojima su pružili pojedine usluge. Razlikom te dvije vrijednosti utvrđen je eventualni jaz u obuhvatu korisnika u potrebi za određenom uslugom. Navedeni izračun je prikazan u sljedećoj tablici, dok su dodatna pojašnjenja prikazanog rezultata opisana ispod tablice. Rezultati analize su prikazani zasebno za pojedine skupine rizika.

Tablica 6 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u Istarskoj županiji

% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom	Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)	Postojeći broj korisnika usluga	Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika	Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - OPĆA PREVENCIJA : 536				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
0,7 % građana u dobi 20 – 64 g. za sljedeće dvije usluge: Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi): Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo):	811	348 40 UKUPNO: 388	-423	48%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA: 342				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine 1,85 % građana 20 – 64 g.	2.144	851	-1.239	40%
Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine (individualno, grupno ili obiteljsko): Obiteljska medijacija koja nije vezana za postupak razvoda braka: 2,34 % građana 20 – 64 g.	2.712	862	-1.850	32%
Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) 1,53 % građana 20 – 64 g.	1.773	307	-1.466	17%
Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja 0,3 % populacije u dobi 20 – 64 godina	348	29	-319	8%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - NASILJE U OBITELJI: 209				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj 20 % trenutnog broja žrtvi nasilja	42	39	-3	93%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
SOS telefon za žrtve nasilja 300 % trenutnog broja žrtvi nasilja	626	634	8	101%
Besplatna primarna/ sekundarna pravna pomoć 150 % trenutnog broja žrtvi nasilja	313	625	312	200%
Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 50 % trenutnog broja žrtvi nasilja	104	20	-84	19%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - KRIZNI DOGAĐAJI: 20				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom 1 smještajni kapacitet na 10 000 stanovnika	20	7	-13	35%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama 1 stambena jedinica na 10 000 stanovnika	20	0	-20	0%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 1, 2 i 3, obrada autora

Za usluge koje općenito spadaju u preventivne usluge u području rizika povezanih s roditeljstvom i obitelji, poput podrške i pomoći tijekom tranzicije u roditeljstvo te grupa podrške roditeljima s malom djecom, ukupna stopa pokrivenosti iznosi 48%. Od očekivanih 811 korisnika, uslugu koristi 388. Ovdje je potrebno napomenuti kako za ovaj oblik podrške dodatan obuhvat osigurava UNICEF-ov program „Rastimo zajedno“, za koji nisu bili dostupni podaci o obuhvatu na području Istarske županije u 2023. godini jer se provode na razini vrtića koji nisu bili dio prikupljanja podataka, no svakako ostvaruje pozitivan doprinos u obuhvatu potreba. Naime, prema dostupnim podacima Centar za podršku roditeljstvu „Rastimo zajedno“, u Istarskoj Županiji se ovaj program provodi uz Obiteljski centar, Dnevni Centar Veruda i Društvo naša djeca Pazin, u 15 dječjih vrtića diljem Istre, dok se ostale inačice programa, uključujući „Rastimo zajedno PLUS“, „Klub očeva“, „Rastimo zajedno i Mi“, „Rastimo zajedno i dalje“ te „Rastimo zajedno u novoj obitelji“ provode kod dijela ovih provoditelja.

Usluga savjetovanja za odrasle osobe do 64 godine pokazuje stopu pokrivenosti od 40%. Od procijenjenih 2.144 korisnika, uslugu koristi 851 osoba. Nešto nižu pokrivenost imaju usluge psihosocijalnog savjetovanja i obiteljske medijacije od 32%, s 862 korisnika od očekivanih 2.712, uz razliku od -1.850 korisnika.

Psihosocijalna podrška obiteljima, pružena zbog različitih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo), ostvaruje nisku pokrivenost od 17%, s jazom od -1.466 korisnika. Usluga psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja bilježi obuhvat od svega 8%.

Usluga smještaja za žrtve nasilja pokazuje zadovoljavajući obuhvat od 93%, kao i SOS telefon za žrtve nasilja koji postiže punu pokrivenost (101%). Besplatna primarna i sekundarna pravna pomoć bilježi visoku pokrivenost od 200%. Međutim, usluga pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju ima vrlo nizak obuhvat od 19%, s razlikom od -84 korisnika.

Usluga smještaja ili organiziranog stanovanja za majke s djecom a povezane s kriznim događajima bilježi pokrivenost od 35%, sa 7 korisnica od očekivanih 20. Pri čemu se usluge prema informacijama HZSR ostvaruju u Primorsko-goranskoj županiji, tj. u domu Sv. Ana u Rijeci, dok je u planu uspostava ovog smještaja u Centru za pružanje usluga u zajednici Ruža Petrović.

Dodatno ističemo rad Centra za građanske inicijative Poreč u pružanju podrške žrtvama kaznenih djela, populacije koju metodologija Pravilnika izravno na obuhvaća. Centar je u 2023. godini pružio podršku 554 korisnika i to kroz sljedeće usluge: pružanje emocionalne i praktične podrške, tehničkih i praktičnih informacija i informacija o pravima, pružanje psihološkog i pravnog savjetovanja, pružanje podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela koje nisu prijavili/e kazneno djelo te pružanje podrške nakon završetka sudskog postupka ako je kazneno djelo prijavljeno, pružanje podrške žrtvama i svjedocima, pratnjom na sud, pružanje podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela pratnjom na policiju, državno odvjetništvo i/ili u centre za socijalnu skrb. Posebnu ulogu u podršci žrtvama obiteljskog nasilja i njihovoj djeci ima Sigurna kuća Istre.

Tablica 7 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim sa siromaštvom u Istarskoj županiji

(NAPOMENA: vrijednosti u tablici ispod koje su stavljene u zagrade „()“ ne prikazuju stanje utvrđeno na terenu temeljem dodatnih kvalitativnih uvida – dodatna pojašnjenja u tekstu ispod tablice)

% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom	Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)	Postojeći broj korisnika usluga	Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika	Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI: 1.483				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH SUSTAVA (ZDRAVSTVO, PRAVOSUĐE I ZAPOSŁJAVANJE)				
Podrška u zapošljavanju 50 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	741	254	-487	34%
Besplatna pravna pomoć 30 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	445	294	-151	66%
Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala 10 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	148	697	549	471%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE: 233				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti 100 % radno sposobnih nezaposlenih primatelja ZMN-a	233	35	-198	15%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI: 2.572				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji	1.286	1.250	-36	97%
Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji	1.286	93	-1.193	7%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA: 64				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj ili organizirano stanovanje 60 % građana u riziku od beskućništva	38	Prenočište: 110 Prihvatilište: 15 U domu socijalne skrbi: 4 Organizirano stanovanje: 7 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji: 9	(107)	(382%)

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
		UKUPNO: (145)		
Boravak 20 % građana u riziku od beskućništva	(13)	149	136	(1.146%)
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Dnevni centar za podršku i informiranje 200 % građana u riziku od beskućništva	127	74	-53	58%
Stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva 30 % građana u riziku od beskućništva	19	7	-12	37%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrascia 1, 2 i 3, obrada autora

Za građane u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji usluga podrške u zapošljavanju ostvaruje pokrivenost od 34%. Od očekivanih 741 korisnika, uslugu koristi 254. Besplatna pravna pomoć ima višu pokrivenost od 66%, uz razliku od -151 korisnika. S druge strane, posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala bilježi iznimno visok obuhvat od 471%, no ovdje je potrebno istaknuti kako su pružatelji imali poteškoća u razlikovanju ove specifične podskupine među korisnicima posudionice (npr. osobe s invaliditetom, starije osobe i dr.) te broj obuhvaća širi obuhvat od spomenutog u metodologiji Pravidnika.

Sagledavajući posebno usluge za socijalno isključene korisnike zajamčene minimalne naknade, usluga socijalnog mentorstva za odrasle korisnike ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava te druge osobe u riziku od socijalne isključenosti bilježi nisku pokrivenost od svega 15%. Od očekivanih 233 korisnika, uslugu koristi samo 35.

Za građane u prehrambenoj deprivaciji usluge socijalne samoposluge i dostave namirnica pokazuje vrlo visoku stopu pokrivenosti od 97%. Od očekivanih 1.286 korisnika, uslugu koristi 1.250. Nasuprot tome, pučke kuhinje i dostava gotovih obroka bilježe vrlo nizak obuhvat od samo 7%, sa zadržkom kako neke jedinice lokalne samouprave imaju različite ugovore s privatnicima o realizaciji ove usluge, a JLS nisu ispunjavale anketu za prikupljanje ovih podataka, stoga te usluge nisu zabilježene ovom analizom. Uslugu koristi 93 korisnika od očekivanih 1.286, što stvara jaz od -1.193 korisnika. Ovdje se temeljem informacija dionika ističe potreba za većim obuhvatom dostave gotovih obroka, posebice u suradnji s JLS-ovima gdje usluga nije dostupna.

Vežano za usluge usmjerene na osobe u riziku od beskućništva usluga smještaja i organiziranog stanovanja pokazuje iznimno visok obuhvat od 382%. Od očekivanih 38 korisnika, smješteno je 149 osoba. Ovdje je važno istaknuti kako je procijenjena vrijednost od 38 korisnika prema procjeni dionika značajno ispod stvarnih potreba, što ukazuju i brojevi korisnika pojedinih usluga. Također među korisnicima postoji značajan broj starijih osoba koje koriste ovu uslugu, iako to prema Zakonu o socijalnoj skrbi ne bi smjele dalje koristiti, no zbog nedostatka smještajnih kapaciteta za ovu populaciju u domovima za starije oni ostaju. Također su smještaj u prihvatilištu korisnici koristili duže od 6 mjeseci ili maksimalno 12 mjeseci kako Zakon predviđa, tj. postaju dugotrajni smještaji obzirom na ograničenost kapaciteta za adekvatnim smještajem. Stoga navedenu procjenu obuhvata se ne može uzeti kao relevantnim podatkom za procjenu stvarnih potreba.

Usluga boravka za osobe u riziku od beskućništva bilježi izuzetno visoku stopu pokrivenosti, s 149 korisnika od očekivanih 13, no ovdje je prema mišljenju dionika nedostatak u metodologiji izračuna procijenjene potrebe obzirom na frekventnu narav usluge, čime navedena procjena korisnika od 13 sugerira eventualno kapacitet boravka, a ne

ukupni broj korisnika u jednoj godini, stoga se rezultat ne može smatrati pouzdanim. Dodatni uvidi od strane pružatelja su ukazali kako je potreba za uslugom u stalnom porastu što dodatno ukazuje na činjenicu kako navedena procjena ne daje realnu sliku stanja. Dnevni centar za podršku i informiranje ima pokrivenost od 58%, sa 74 korisnika od očekivanih 127 (-53 korisnika) dok stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva ostvaruje pokrivenost od 37%, s razlikom od -12 korisnika. Ovdje je bitno istaknuti kako je u 2024. godini (ti podaci nisu uključeni u analizu obzirom kako je obuhvat analize 2023. godina) pokrenuto nekoliko novih usluga od strane Udruga za razvoj i širenje usluga u zajednici, borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti AJA, uz podršku Istarske županije. Uspostavljen je „housing first“ model koji je stambeno zbrinuo 4 beskućnika, mobilni tim za beskućnike koji je obuhvatio 40 osoba te je uspostavljeno organizirano stanovanje za 9 osoba.

Tablica 8 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim s mentalnim zdravljem u Istarskoj županiji

(NAPOMENA: vrijednosti u tablici ispod koje su stavljene u zagrade „()“ ne prikazuju stanje utvrđeno na terenu temeljem dodatnih kvalitativnih uvida – dodatna pojašnjenja u tekstu ispod tablice)

% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom	Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)	Postojeći broj korisnika usluga	Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika	Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - GRAĐANI S RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA: 15.344				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR				
Univerzalna prevencija 100 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	15.344	661	-14.683	4%
Selektivna prevencija 40 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	6.138	12	-6.126	0%
Indicirana prevencija 10 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	1.534	0	-1.534	0%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA: 793				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR				
Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici 60 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	476	1.357	881	285%
Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	159	146	-13	92%
Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	159	152	-7	96%
Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	159	20	-139	13%
Krizne intervencije i prva psihološka pomoć 15 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	119	1	-118	1%

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI: 1.832				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR				
Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o kockanju 20 % građana koji imaju rizik patološkog kockanja.	232	6	-226	3%
Programi smanjenja štete za ovisnike (harm reduction) 100 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	475	1.215	740	256%
Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o drogi 70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	333	11	-322	3%
Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu 70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	389	40	-349	10%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI: 848				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 30 % odraslih osoba pod skrbništvom	(254)	Organizirano stanovanje: 11 Dom socijalne skrbi: 146 Udruga/vjerska zajednica: 16 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji: 7 UKUPNO: (180)	(-74)	(71%)
Boravak 20 % odraslih osoba pod skrbništvom	170	146	-24	86%
<ul style="list-style-type: none"> • Socijalno mentorstvo: • Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem po zakonu o socijalnoj skrbi: • Vođenje slučaja (case management) iz zdravstvenog sustava: 15 % odraslih osoba pod skrbništvom	127	0 765 17 UKUPNO: 782	655	616%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrascia 1, 2 i 3, obrada autora

Usluga univerzalne prevencije za odrasle osobe s rizicima mentalnog zdravlja pokazuje vrlo nizak obuhvat od 4%. Od očekivanih 15.344 korisnika, uslugu koristi 661 osoba, što stvara značajan jaz od -14.683 korisnika. Selektivna prevencija i indicirana prevencija imaju niske ili nikakve razine pokrivenosti.

Programi socijalnog uključivanja osoba suočenih s ovisnostima i osoba sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja bilježe iznimno visok obuhvat od 285%. Od očekivanih 476 korisnika, uslugu koristi 1.357 osoba, što stvara pozitivnu

razliku od +881 korisnika, pri čemu je većina korisnika obuhvaćena zdravstvenim sustavom (1.333). Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti ostvaruju također zadovoljavajuću pokrivenost od 92%.

Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja pokazuju visok obuhvat od 96%, s 152 korisnika. S druge strane, grupe podrške za članove obitelji bilježe vrlo nizak obuhvat od 13%, s razlikom od -139 korisnika. Krizne intervencije i prva psihološka pomoć imaju stopu pokrivenosti od samo 1%, s jednim korisnikom od očekivanih 119.

Usluge usmjerene na građane suočene s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki kao što su terapijske grupe i klubovi za ovisnike o kockanju ostvaruju nisku pokrivenost od 3%, s 6 korisnika od očekivanih 232. Slična situacija je i s terapijskim grupama za osobe ovisne o drogama koje bilježe nisku stopu pokrivenosti od 3%, s razlikom od -322 korisnika. Također, terapijske grupe za osobe ovisne o alkoholu imaju pokrivenost od svega 10%, s razlikom od -349 korisnika. S druge strane, programi smanjenja štete (*harm reduction*) pokazuju vrlo visok obuhvat od 256%, s 1.215 korisnika.

Kod odraslih osoba s mentalnim oštećenjem i osobama suočenih s ovisnostima usluga smještaja ili organiziranog stanovanja ostvaruje pokrivenost od 71%. Od očekivanih 254 korisnika, smješteno je 180 osoba: 11 u organiziranom stanovanju, 146 u domovima socijalne skrbi, 16 u udrugama ili vjerskim zajednicama te 7 kod fizičkih osoba ili udomiteljskih obitelji temeljem podataka upućenih putem HZSR za 2023. No podaci pružatelja usluga (Dom za odrasle osobe Motovun, Dom za odrasle osobe Nedeščina, Dom za odrasle osobe Vila Maria) iskazuju puno veći obuhvat korisnika, ukupno 351, što čini upitnom procijenjenu vrijednost potreba. Navedeno ukazuje na činjenicu kako postoji značajna potreba za ovim oblikom usluge, za koju postojeći pružatelji imaju vrlo ograničene kapacitete dok se prema informacijama HZSR korisnici moraju upućivati izvan županije, posebice osobe suočene s ovisnostima za koje uopće nema adekvatnog smještaja u županiji. Značajne teškoće su utvrđene i kod socijalne usluge smještaja osoba koje imaju kombinirana oštećenja mentalnog zdravlja s intelektualnim teškoćama. Takvi smještaji čekaju na realizaciju više godina, odnosno u pravilu se realiziraju u udomiteljskim obiteljima izvan županije.

Usluga boravka ostvaruje pokrivenost od 86%, s 146 korisnika od očekivanih 170. Među dodatnim uslugama psihosocijalna podrška i vođenje slučaja pokazuju iznimno visok obuhvat od 616%, s ukupno 782 korisnika⁹ od očekivanih 127, no socijalno mentorstvo za sada nema niti jednog korisnika.

⁹ Prilikom prikupljanja podataka NZJZIŽ je dostavio za uslugu psihosocijalne podrške podatak o 1.333 korisnika, no podaci su iz izračuna isključeni obzirom na procjenu kako se ne radi o usluzi iz sustava socijalne skrbi, tj. nema obuhvat sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi.

Tablica 9 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za odrasle u rizicima povezanim s invaliditetom u Istarskoj županiji

% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom	Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)	Postojeći broj korisnika usluga	Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika	Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 godina (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem): 3.935				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 6 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi	236	Organizirano stanovanje: 42 Dom socijalne skrbi: 59 Udruga/vjerska zajednica: 2 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji: 6 UKUPNO: 109	-127	46%
Boravak 8 % osoba s invaliditetom u u sustavu socijalne skrbi	315	165	-150	52%
Pomoć u kući 8 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	315	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući: 297 Koliko korisnika ima organiziranje prehrane u sklopu usluge: 28 UKUPNO: 325	10	103%
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom ili socijalno mentorstvo po Zakonu o socijalnoj skrbi ili druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge) 40 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	1.574	Broj korisnika psihosocijalne podrške osoba s invaliditetom: 318 Broj korisnika usluge socijalnog mentorstva: 3 Druge terapijske/rehabilitacijske usluge: 669 UKUPNO: 990	-584	63%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Specijalizirani prijevoz i pratnja 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	1.968	252	-1.716	13%
Dojavni sustavi u krizama 50 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	1.968	8	-1.960	0%
Cjelodnevna skrb i njega u kući 3 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	118	0	-118	0%
Privremeni njegovatelj u obitelji 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	394	2	-392	1%
USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE				

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
Usluga osobne asistencije 2,5 % svih osoba s invaliditetom prema podacima HZJZ-a u Istarskoj županiji	569	443	-126	78%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOŠLJAVANJA				
Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	394	247	-147	63%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - Broj osoba s intelektualnim teškoćama evidentiranih kroz sustav socijalne skrbi (HZSR): 305				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOŠLJAVANJA				
Radni asistent OSI 30 % osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi	92	18	-74	20%
EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA				
Tečajevi znakovnog jezika Godišnje uključivanje barem 10 novih stručnjaka	10	50	40	500%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrascia 1, 2 i 3, obrada autora

Usluga smještaja ili organiziranog stanovanja za osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi bilježi stopu pokrivenosti od 46%. Od očekivanih 236 korisnika, smještaj koristi 109 osoba, što stvara negativnu razliku od -127 korisnika. U sklopu postojeće usluge, organizirano stanovanje koristi 42 osobe, dok je u domovima socijalne skrbi smješteno 59 korisnika. Samo 2 korisnika borave u udrugama ili vjerskim zajednicama, a 6 osoba je smješteno kod fizičkih osoba ili udomiteljskih obitelji. Temeljem dodatnih uvida s dionicima važno je napomenuti kako je pitanje nedovoljnih kapaciteta ovdje posebno istaknuto, posebice za organizirano stanovanje, gdje su kapaciteti za osobe s intelektualnim teškoćama donekle dobro razvijene, no za druge skupine nisu trenutno izvedive. U praksi se stacionari koriste kao krizni smještaj što nije predviđen oblik smještaja, no u trenutnoj situaciji je nužan. Dodatno je otežavajuće što za ovu skupinu korisnika uopće ne postoji smještaj u udomiteljskim obiteljima u Istarskoj županiji. Obzirom kako u županiji ne postoje ustanove socijalne skrbi za „nemoćne osobe“, osobama s invaliditetom kojima je potrebna institucijska skrb je istu iznimno teško pružiti, imajući u vidu kako je u domovima za starije uvjet za korištenje usluga dob iznad 65 godina.

Usluga boravka ostvaruje pokrivenost od 52%, s 165 korisnika od očekivanih 315. Usluga pomoći u kući pokazuje zadovoljavajuću pokrivenost od 103%, s 325 korisnika. Od ukupnog broja, 297 korisnika koristi osnovnu pomoć u kući, dok je 28 uključeno u organiziranje prehrane kao dio ove usluge.

Psihosocijalna podrška, socijalno mentorstvo te druge terapijske i rehabilitacijske usluge bilježe stopu pokrivenosti od 63%, s negativnom razlikom od -584 korisnika. Unutar ove usluge, 318 korisnika prima psihosocijalnu podršku, dok socijalno mentorstvo koriste samo 3 osobe. Dodatne terapijske i rehabilitacijske usluge poput terapijskog jahanja i radne terapije koristi 669 korisnika.

Specijalizirani prijevoz i pratnja bilježe vrlo nisku stopu pokrivenosti od 13%, s 252 korisnika od očekivanih 1.968, što stvara značajan jaz od -1.716 korisnika. Dojavni sustavi u krizama imaju zanemariv obuhvat, a procjena je potreba od 1.968 korisnika. Cjelodnevna skrb i njega u kući te usluga privremenog njegovatelja u obitelji također imaju vrlo niske razine pokrivenosti od 0% i 1%. Cjelodnevna skrb nema korisnika, dok privremeni njegovatelji pružaju uslugu samo za 2 osobe od očekivanih 394.

Usluga osobne asistencije pokazuje relativno visoku pokrivenost od 78%, s 443 korisnika od očekivanih 569, što stvara razliku od -126 korisnika. Ovdje su dionici posebice istaknuli nekoliko izazova, prije svega nedostupnosti kadrova za pružanje usluga osobne asistencije, zbog čega su se i poništavala rješenja HZSR o dodijeljenoj usluzi korisnicima. Procjenjuje se kako će broj potrebnih korisnika još dodatno rasti slijedom novog Zakona o registru osoba s invaliditetom temeljem kojeg će veći broj osoba imati pravo na istu. Važnost ove usluge se ističe u tome što ona u praksi kompenzira nedostatak drugih usluga u zajednici, a pruža sveobuhvatnu podršku korisnicima.

Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju bilježi pokrivenost od 63%, što stvara negativnu razliku od -147 korisnika.

Radni asistenti za osobe s intelektualnim teškoćama bilježe nisku stopu pokrivenosti od 20%, s 18 korisnika od očekivanih 92. Tečajevi znakovnog jezika ostvaruju iznimno visoku pokrivenost s 50 stručnjaka uključenih u program godišnje.

3.3. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe iznad 65 godina

Procjena broja osoba starije životne dobi od 65 godina prema pojedinim rizicima u Istarskoj županiji dala je sljedeće rezultate, primjenom odgovarajuće metodologije izračuna temeljem Pravilnika:

- **Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti: 3.446** - temeljem podataka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o prevalenciji invaliditeta u starijoj dobi (osobe iznad 65 godina) te od toga broja 32,4% starijih osoba koje su u riziku od siromaštva.
- **Starije osobe narušena mentalnog zdravlja: 4.445** – temeljem podataka HZJZ o osobama starijih od 65 godina s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima (F11 – F19), neurozama i afektivnim poremećajima povezanim sa stresom i somatoformnim poremećajima (F40-F48) te s ostalim duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja. Od toga broja se uzima 30% starijih kao potencijalnih korisnika usluga radi očekivano niže motivacije.
- **Starije osobe oboljele od demencije: 1.540** - temeljem podataka HZJZ o broju starijih osoba oboljelih od demencije.
- **Njegovateljski stres i podrška obiteljima: 624** - temeljem metodologije izračuna u Pravilniku: 1,28% starijih osoba ima njegovatelja ili člana obitelji kojemu je potrebna podrška.
- **Terminalno bolesne osobe: 2.394**- temeljem metodologije izračuna u Pravilniku: 1,2% ukupnog stanovništva.

Koristeći ove izračune populacija u pojedinim riziku kao polazne vrijednosti, napravljena je procjena broja starijih osoba iznad 65 godina koje su u potrebi za pojedinim socijalnim uslugama kao i uslugama iz drugih sustava. Pri tome su pojedini procijenjeni broj korisnika u potrebi i odgovarajuće usluge prikazane prema rizicima na koje se odnose.

Podaci o procijenjenom broju osoba koji su u potrebi za pojedinom uslugom sučeljen je s podacima pružatelja socijalnih i drugih usluga o broju korisnika kojima su pružili pojedine usluge. Razlikom te dvije vrijednosti utvrđen je jaz u obuhvatu korisnika u potrebi za određenom uslugom. Navedeni izračun je prikazan u sljedećoj tablici, dok su dodatna pojašnjenja prikazanog rezultata opisana ispod tablice.

Tablica 10 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za starije osobe u Istarskoj županiji

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI: 3.446				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	999	385	-614	39%
Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	999	544	-455	54%
Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe 37 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1.275	Smještaj u domu: 1.127 Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udruga: 0 Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji: 32 Organizirano stanovanje: 1 UKUPNO: 1.160	-115	91%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	999	95	-940	10%
Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice) 41 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1.413	0	1.413	0%
Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku 8 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	276	0	-276	0%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA				
(Zdravstvena) njega u kući 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	999	991	-8	99%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - STARIJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA: 4.445				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Boravak 30 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	1.333	244	-1.089	18%
Savjetovanje ili psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 20 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	889	Savjetovanje: 163 Psihosocijalno savjetovanje: 141 Psihosocijalna podrška: 112 UKUPNO: 432	-457	49%

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI KROZ SEKTOR CIVILNOG DRUŠTVA				
Klub/centar za druženje starijih osobe 50 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	2.222	1.586	-636	71%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE: 1.540				
DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA				
Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije 30 % starijih oboljelih od demencije	462	0	-462	0%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - BROJ STARIJIH OSOBA KOJE IMAJU NJEGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA: 624				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
Savjetovanje obitelji ili psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe 100 % starijih osoba koji imaju njegovatelja kojima je potrebna podrška	624	Savjetovanje: 869 Psihosocijalno savjetovanje: 40 Psihosocijalna podrška: 57 UKUPNO: 966	342	155%
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
Privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi 30 % starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška	187	1	-186	1%
Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi 70 % starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška	437	8	-429	2%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - TERMINALNO BOLESNE OSOBE: 2.394				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA				
Palijativna skrb u kući 80 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	1.916	1.433	-483	75%
Stacionarna palijativna skrb 20 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	479	45	-434	9%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 1, 2 i 3, obrada autora

Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti bilježe različite razine pokrivenosti socijalnim uslugama. Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane pokriva 39% potreba, s 385 korisnika od očekivanih 999. Pomoć u kući bez organiziranja prehrane ima nešto bolju pokrivenost od 54%, s 544 korisnika. Iskustva dionika vezano za usluge pomoći u kući ukazuju na činjenicu nedovoljne prisutnosti usluga, posebice s organiziranjem prehrane u svim dijelovima županije, kao i dostupnog intenziteta pomoći koja se pruža korisnicima.

Smještaj ili organizirano stanovanje postiže visoku stopu pokrivenosti od 91%, s ukupno 1.160 korisnika. Od tog broja, 1.127 osoba smješteno je u domovima za starije¹⁰, 32 osobe koriste smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji, dok samo 1 korisnik boravi u organiziranom stanovanju. No kod ovog smještaja posebno treba obratiti pozornost na dostupnost kapaciteta u sklopu Mreže socijalnih usluga, koja je značajno ispod potreba. Naime, u 4 doma za starije (Novigrad, Raša, Alfredo Štiglić Pula i Domenico Pergolis Rovinj) od ukupnog kapaciteta od 524 smještaja, samo 150 ih je u Mreži. Pri tome je HZSR u 2023. godini utvrdio potrebe kroz rješenja za 116 korisnika. Posebice je problematičan žurni smještaj koji se mora ostvarivati u drugim županija, primjerice Međimurskoj županiji. Nedostatan je kapacitet u Mreži posebno za osobe koje boluju od Alzheimerove i drugih demencija, te takve osobe čekaju uslugu smještaja više godina, što dodatno iscrpljuje članove obitelji, ukoliko ih imaju, odnosno, ukoliko nemaju obveznike uzdržavanja, postaju prijetojnom za svoj život i zdravlje.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za starije osobe pokazuju niske stope pokrivenosti. Organizirani prijevoz i pratnja pokriva tek 10% potreba, što stvara značajan manjak od -940 korisnika. Alarmni dojavni sustavi za starije osobe, nemaju evidentiranih korisnika, unatoč procjeni da je potrebno 1.413 korisnika. Usluge iz sektora zdravstva pokazuju bolje rezultate. Zdravstvena njega u kući bilježi potpunu pokrivenost potreba (99%, s 991 korisnikom).

Za starije osobe narušenog mentalnog zdravlja rezultati pokazuju varijacije u dostupnosti usluga. Boravak je dostupan za 244 korisnika, što pokriva 18% potreba od očekivanih 1.333 korisnika, s negativnom razlikom od -1.089 korisnika. Ovdje su dionici posebno istaknuli važnosti uspostavljanja boravaka za osobe oboljele od demencije, dok je općenito uslugu boravaka nužno povezati s uslugom prijevoza, za koju je prethodno utvrđeno kako je na vrlo niskoj razini obuhvata. Usluge savjetovanja i psihosocijalne podrške pokrivaju 49% potreba, s ukupno 432 korisnika (163 u savjetovanju, 141 u psihosocijalnom savjetovanju i 112 u psihosocijalnoj podršci). Klubovi i centri za druženje bilježe bolju pokrivenost od 71%, s 1.586 korisnika od procijenjenih 2.222.

Starije osobe oboljele od demencije nemaju dostupnu uslugu kontinuirane njege u kući uslijed činjenice da je riječ o financijski vrlo zahtjevnoj usluzi i time nije razvijena. Procjena prema Pravilniku je da je potrebna za 462 korisnika.

Starije osobe koje imaju njegovatelje kojima je potrebna podrška pokazuju mješovite rezultate. Usluge savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja i podrške bilježe vrlo visoku pokrivenost od 155%, s 966 korisnika (869 u savjetovanju, 40 u psihosocijalnom savjetovanju i 57 u psihosocijalnoj podršci). Važno je istaknuti kako je većina korisnika savjetovanja obuhvaćena od strane organizacije „Liga protiv raka“ koja je usmjerena na onkološke pacijente i njihove obitelji te kako je savjetovanje usmjereno na zdravstvena područja. Nasuprot tome, privremeni i povremeni smještaj radi predaha od skrbi ima izrazito nisku pokrivenost od 1%, s 1 korisnikom od očekivanih 187. Usluga privremene njege u kući ima pokrivenost od 2%, s 8 korisnika od očekivanih 437.

Terminalno bolesne osobe imaju općenito dobru dostupnost palijativnoj skrbi. Palijativna skrb u kući pokriva 75% potreba, s 1.433 korisnika od očekivanih 1.916. Stacionarna palijativna skrb bilježi vrlo nisku pokrivenost od 9%, s 45 korisnika. Za stacionarnu skrb utvrđeno je kako postoje dostupni ležaji no pitanje stručnog kadra onemogućava pružanje usluga. Posebno je istaknuta nedostupnost palijativne skrbi u domovima za starije, te je stoga iznimno bitno razvijati tzv. „socijalnu palijativnu skrb“.

¹⁰ Pod ovim smještajem podrazumijevamo sve javne i privatne pružatelje usluge smještaja za starije osobe.

3.4. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine

Procjena broja osoba koje spadaju u skupinu izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom kao i pripadnike romske nacionalne manjine prema pojedinim rizicima u Istarskoj županiji dala je sljedeće rezultate, primjenom odgovarajuće metodologije izračuna temeljem Pravilnika:

- **Udio Roma u Istarskoj županiji: 531** - temeljem podataka iz Popisa stanovništva 2021. o broju Roma u Istarskoj županiji.
- **Izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom: 1.197** – temeljem metodologije izračuna u Pravilniku koristeći nacionalne podatke: 0,6% stanovništva.

Koristeći ove izračune populacija u pojedinom riziku kao polazne vrijednosti, napravljena je procjena broja pripadnika ove dvije skupine koje su u potrebi za pojedinim socijalnim uslugama kao i uslugama iz drugih sustava. Pri tome su pojedini procijenjeni broj korisnika u potrebi i odgovarajuće usluge prikazane prema rizicima na koje se odnose.

Podaci o procijenjenom broju osoba koji su u potrebi za pojedinom uslugom sučeljen je sa podacima pružatelja socijalnih i drugih usluga o broju korisnika kojima su pružili pojedine usluge. Razlikom te dvije vrijednosti utvrđen je jaz u obuhvatu korisnika u potrebi za određenom uslugom. Navedeni izračun je prikazan u sljedećoj tablici, dok su dodatna pojašnjenja prikazanog rezultata opisana ispod tablice.

Tablica 11 Izračun potreba za socijalnim i drugim uslugama te jaza u obuhvatu za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine u Istarskoj županiji

% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom	Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)	Postojeći broj korisnika usluga	Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika	Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - PRIPADNICI ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANIJU: 531				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA OBRAZOVANJA				
Usluge za prevladavanje komunikacijskih barijera: Romski pomagač u pripremi za školu, predškoli i nastavi Prevoditelj romskog jezika 10 % romske populacije	53	Broj korisnika romskog Pomagača: 0 Broj korisnika prevoditelja romskog jezika: 0 UKUPNO: 0	-53	0%
Broj građana u riziku u Istarskoj županiji - IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM: 1.197				
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOŠLJAVANJA				
Koordinator integracije 50 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	599	170	-429	28%
Usluge za prevladavanje jezičnih barijera 100 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	1.197	Prevođenje i tumačenje: 0 Tečajevi hrvatskog jezika: 0 UKUPNO: 0	-1.197	0%
Podrška interkulturalnih medijatora 30 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	359	Broj korisnika: 0 Broj interkulturalnih medijatora: nema podataka UKUPNO: 0	-359	0%

<i>% građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom</i>	<i>Očekivani broj korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom)</i>	<i>Postojeći broj korisnika usluga</i>	<i>Razlika između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika</i>	<i>Stopa pokrivenosti potreba pruženim uslugama</i>
Edukacija i supervizija interkulturalnih medijatora 100 % interkulturalnih medijatora	Nije moguće izračunati	Nije moguće izračunati	Nije moguće izračunati	Nije moguće izračunati
DRUGE USLUGE				
Besplatna pravna pomoć Županija razvija kapacitete na način da na 50 000 stanovnika ima kapacitet za: 100 korisnika besplatne pravne pomoći	399	2	-397	1%
Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta Dvije udomiteljske obitelji s kapacitetom za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo	2	0	-2	0%

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 1, 2 i 3, obrada autora

Za pripadnike romske nacionalne manjine u Istarskoj županiji podaci ne pokazuju korištenje usluga za prevladavanje komunikacijskih barijera. Nije evidentirano korištenje romskih pomagača u školama, predškola i nastavi, niti je zabilježeno korištenje prevoditelja romskog jezika.

Za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom podaci pokazuju kako su usluge korištene manje nego što je procijenjeno. Koordinator integracije trenutno pokriva samo 28% procijenjenih potreba, s 170 korisnika od očekivanih 599. Usluge za prevladavanje jezičnih barijera, poput prevođenja, tumačenja i tečajeva hrvatskog jezika, nisu se ostvarivale. Dionici su istaknuli kako je u prethodnom periodu (prije 2023. godine) bilo značajnih potreba za ovim uslugama, prije svega zbog izbjeglica iz Ukrajine te da su kapaciteti u tu svrhu bili uspostavljeni, no s vremenom se potreba za ovim uslugama smanjivala do prikazanih razina. Podrška interkulturalnih medijatora također nije korištena. Podaci o edukaciji i superviziji interkulturalnih medijatora nisu dostupni.

Druge usluge u Istarskoj županiji za izbjeglice i ranjive skupine pokazuju također vrlo niske razine pokrivenosti. Besplatna pravna pomoć korištena je tek od strane 1% procijenjenog broja korisnika, s 2 korisnika od očekivanih 399. Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta također nije ostvareno.

Osim usluga predviđenih metodologijom Pravilnika, za ovu korisničku skupinu su pružatelji naveli dodatne usluge koje su im pružene. Tako je Gradsko društvo Crvenog križa Buje osiguralo za 112 korisnika pružanje pomoći u hrani za osobe iregularnog statusa te pružanje pomoći u hrani i higijeni izbjeglicama pod međunarodnom zaštitom za 34 korisnika. Gradsko društvo Crvenog križa Pula je izvijestilo kako je za ovu korisničku skupinu za 50 korisnika pružalo uslugu pomoći u hrani i higijeni-socijalni paket te pomoći u odjeći i obući.

3.5. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga

Ovdje navodimo sažetak zaključaka o dostupnosti i potrebama prema pojedinim skupinama socijalnih usluga, dok su u narednim poglavljima detaljno predstavljeni nalazi svih istraživačkih aktivnosti. Ovi zaključci predstavljaju ključnu podlogu za definiranje ciljeva, mjera i aktivnosti Socijalnog plana Istarske županije 2025. – 2027.

Pomoć u kući: iako je obuhvat na dobroj razini (osobe s invaliditetom i starije osoba), potrebno je dodatno zemljopisno širiti dostupnost u određenim dijelovima županije, dok je značajnije ulaganje potrebno kako bi se u sklopu usluge osigurala i dostava obroka. Posebno je istaknuta potreba za omogućavanjem različitih intenziteta pružanje pomoći ovisno o specifičnim potrebama korisnika.

Savjetovanje, psihosocijalno savjetovanje i psihosocijalna podrška: postoji kroz sve segmente korisnika i rizika potreba za povećavanjem opsega, kao i zemljopisne dostupnosti (mobilni timovi i savjetovališta), no gorući problem nedostupnosti kadrova onemogućava širenje. Ovdje je posebno istaknuta potreba za intenzivnijom koordinacijom između sustava socijalne skrbi i zdravstva.

Smještaj i organizirano stanovanje: Krizni smještaj za sve kategorije korisnika je ključni problem koji je potrebno kratkoročno adresirati, obzirom da se značajan broj građana Istre mora smjestiti izvan županije, a neki i u smještajima koji nisu predviđeni za njihov status (npr. stacionar). Potrebno je značajno povećanje dostupnosti usluge kroz Mrežu kako bi se usluge mogle pružati na području Istarske županije, a to zahtjeva i veće kapacitete, koje je moguće ostvariti i značajnijim širenjem usluga organiziranog stanovanja. Pitanje udomiteljstva je u Istri i dalje goruće, no ekonomski kontekst (visoki troškovi i niske naknade) koji uvjetuje nedostatak zainteresiranih pružatelja tu ima ključan utjecaj.

Boravak (i prijevoz): Potrebno je zemljopisno širiti u nepokrivena područja, kao i osigurati specifične oblike za određene podskupine (npr. oboljele od demencije) no dostupnost usluga uvelike ovisi o dostupnim kadrovima kao i povezanom uslugom organiziranog prijevoza (s ili bez pratnje) koja je druga usluga kojoj je potrebno sustavno pristupiti u suradnji s JLS.

Usluge za građane u rizicima povezanim s prehrambenom deprivacijom: uz dostavu obroka, koju je potrebno širiti u suradnji s JLS obzirom na široku nedostupnost, potrebno je ulagati u infrastrukturne kapacitete kako bi se mogla osigurati puno opsežnija dostava namirnica (banka hrane i suradnja s trgovačkim lancima).

Rana razvojna podrška: analiza je pokazala malu dostupnost od rane dobi, a zapravo nedostatak kadrova uzrokuje nemogućnost pravovremenih dijagnoza i intervencija. Posebice ranjiva skupina djece s minimalnim neurološkim odstupanjima ne dobiva podršku zbog nedostatka stručnjaka i ciljanih programa, izraženo za djecu iz spektra autizma.

Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovnog obrazovanja relativno je dobro obuhvaćena, ali lokalni kapaciteti ograničeni. Povezane usluge **logopedске** podrške nisu dovoljno dostupne, dok je za uslugu pomoćnika u nastavi potrebno dizati kvalitetu usluge i osigurati učinak inkluzije. Posebice su usluge ograničeno dostupne za djecu s autizmom, kao što i nedostatak mobilnog tima općenito smanjuje dostupnost.

Obiteljska medijacija i ostali oblici za obiteljske rizike: niska obuhvaćenosti usluga kroz različite rizike. Posebno je istaknuta potreba širenja podrške za počinitelje obiteljskog nasilja u svim dijelovima županije.

Općenito **preventivni programi** kroz različite aspekte/rizike imaju nizak obuhvat.

Socijalno mentorstvo svi dionici prepoznaju kao iznimno korisnu i kvalitetnu uslugu, no HZSR nema kapaciteta za provedbu istih, iako bi to trebalo biti u fokusu rada. Drugi pružatelji za sada nemaju pristup usluzi te je potrebno ulagati u razvoj mreže istih.

Palijativna skrb: širiti dostupnost stacionarne skrbi u domovima za starije, te pružati stručnu podršku njegovateljima u domu korisnika kod palijativnih pacijenata.

Ove sažetke nalaza povezane s pojedinim oblicima podrške treba zajedno promatrati sa zaključcima analize kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u poglavlju 3.6. U nastavku su detalji zaključaka nalaza.

Djeca i mladi

Analiza dostupnosti socijalnih usluga za djecu i mlade ukazuje na značajne razlike u pokrivenosti i dostupnosti ključnih usluga. Za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, stopa pokrivenosti smještajem iznosi 164%, s ukupno 166 djece smještene u različite oblike skrbi (domovi, udomiteljske obitelji, organizirano stanovanje, drugi pružatelji). No potrebno je istaknuti kako kapacitet ključnih pružatelja nije dovoljan te kako je značajan broj smještene djece iz

drugih županija, dok se korisnici iz Istarske županije moraju smjestiti u druge županije, što je suprotno njihovoj dobrobiti. Popunjenost kapaciteta otežava mogućnosti HZSR-a u izvršavanja zakonskih obaveza temeljem Obiteljskog zakona za oduzimanjem prava na stanovanje roditeljima kod kojih je procijenjena visoka razina rizika obzirom kako je kod prijedloga sudu potrebno navesti ustanovu gdje će dijete biti smješteno, a što često nije moguće upravo zbog nedostatka kapaciteta. Usluga boravka bilježi izuzetno nizak obuhvat od samo 16%, s 12 korisnika od očekivanih 74. Također, djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo pokazuju visok stupanj pokrivenosti psihosocijalnim savjetovanjem (130%), ali preventivni programi u suradnji sa zdravstvom ostvaruju samo 41% potrebnog obuhvata, što predstavlja deficit od 3.167 korisnika.

Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti suočavaju se s gotovo potpunim izostankom ključnih usluga. Socijalno mentorstvo za korisnike zajamčene minimalne naknade nije u provedbi, iako je potrebno za najmanje 319 korisnika. Programi rane prevencije siromaštva također nisu razvijeni, dok su socijalizacijske i razvojne aktivnosti dostupne tek 4% potrebne populacije, ostavljajući jaz od 826 djece bez pristupa. Pomoć u obrazovanju gotovo ne postoji, s obzirom na to da uslugu koristi samo 1% od očekivanog broja djece (10 od 1.276).

Kod djece i mladih s problemima u ponašanju, smještaj ili organizirano stanovanje bilježe visoku stopu pokrivenosti (164%), no i u slučaju ove usluge smještaja, dodatni uvidi kod pružatelja su istaknuli kako su kapaciteti pokriveni i drugim kategorijama korisnika, kao i onih izvan županije. Podaci o broju korisnika koji je upućen na ovaj smještaj (izvan županije) od strane HZSR, ukazuje kako je procjena potreba temeljem metodologije Pravilnika kod ove usluge značajno ispod stvarno utvrđenih potreba na terenu. I kod ove populacije se zbog nedostatka smještajnih kapaciteta ta djeca ne uključuju u potreban tretman što iz izlaže daljnjim rizicima. Boravak je na kritično niskom nivou od 9%, što ukazuje na neadekvatnu raspodjelu resursa. Psihosocijalna podrška je dostupna u većem obimu (62%), ali i dalje zaostaje za potrebama. Individualni i grupni socijalno-pedagoški rad pokazao je bolje rezultate, ali je i ovdje potreban dodatni razvoj kako bi se osigurala stabilna podrška korisnicima.

Za djecu i mlade u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji, smještaj ostvaruje visoku pokrivenost (419%) prema rezultatima procjene dostupnosti koristeći metodologiju Pravilnika, no podaci o potrebama s terena daju potpuno drugu sliku. Broj izdanih rješenja za smještaj HZSR skoro tri puta premašuje broj procijenjenih potreba temeljem metodologije te se u praksi korisnici moraju smjestiti izvan županije. Ograničena dostupnost udomiteljskih obitelji dodatno ukazuje na opseg problema. Dodatni nedostaci predstavljaju nepostojanje socijalnog mentorstva nakon završetka smještaja, kao ni programa stambenog zbrinjavanja za mlade. Ova skupina se suočava s nedostatkom tranzicijskih programa koji bi omogućili njihovo uspješno osamostaljenje.

No navedeni podaci iz analize dostupnosti ne pružaju cjelovitu sliku, tj. ne otkrivaju neke specifičnosti situacije u Istarskoj županiji, posebice vezano za smještajne kapacitete za spomenute skupine korisnike. Naime kroz intervjue s predstavnicima centara za pružanje socijalnih usluga utvrđeni su ključni izazovi. Naglašavaju potrebu za povećanjem kapaciteta smještaja, posebice za hitne prijeme, te širenjem organiziranog stanovanja kako bi se odgovorilo na dugoročne potrebe. Ističe se i problem neadekvatne skrbi za djecu s intelektualnim teškoćama, koja zbog nepostojanja prilagođenih obrazovnih programa često završavaju u ustanovama izvan njihove nadležnosti. Nadalje se centri suočavaju s problemom nedostatka mobilnog tima, što dodatno otežava pružanje podrške djeci s mentalnim poteškoćama poput depresije i ADHD-a. Istaknuta je potreba za osnivanjem dnevnog centra za mlade, posebno za djecu iz ruralnih dijelova županije.

Jedan od ključnih problema je i nepostojanje dječje i adolescentske psihijatrije u županiji, zbog čega se djeca šalju u udaljene bolnice u Rijeci ili Zagrebu, što stvara značajne logističke poteškoće za obitelji. Nedovoljno razvijene usluge u ruralnim područjima dodatno pogoršavaju situaciju, posebno zbog nedostatka organiziranog prijevoza, što ograničava redovan pristup uslugama djeci iz udaljenih sredina. Mobilni timovi i poludnevni boravci bili bi ključni za poboljšanje dostupnosti osnovnih socijalnih i psihosocijalnih usluga u manjim mjestima Buzeštine i Pazinštine.

Poseban izazov predstavlja nedovoljna podrška deinstitutionalizaciji. Iako je cilj smanjenje institucionalnog smještaja i prelazak na male stambene zajednice, proces je spor zbog nedostatka kapaciteta i finansijskih sredstava. Postojeći

prostori, poput onih u Rovinjskom Selu i Novigradu, još uvijek nisu u potpunosti funkcionalni zbog nedovršene obnove i problema s pronalaskom stručnog osoblja. Sudionici su naglasili kako bi uvođenje formaliziranog socijalnog mentorstva i povećanje broja stambenih jedinica značajno poboljšali tranziciju mladih u samostalni život.

Djeca s teškoćama u razvoju

Analiza dostupnosti socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju (DSTUR) u Istarskoj županiji pokazuje značajne izazove u pravovremenoj i ravnomjernoj podršci ovoj ranjivoj skupini, uz specifične deficite u ključnim uslugama i teritorijalnoj pokrivenosti. Rana razvojna podrška za djecu od 0 do 3 godine bilježi izrazito nizak obuhvat od svega 7%, budući da uslugu koristi 22 djece od procijenjenih 307. Nasuprot tome, rana podrška za djecu od 4 do 7 godina pokazuje bolji obuhvat, no i tu je potrebno istaknuti kako, uz usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sustav, postoji potreba za značajno većim obuhvatom u sklopu sustava socijalne skrbi te podaci s terena ukazuju kako su liste čekanja i po dvije godine.

Usluga psihosocijalne podrške za djecu s teškoćama u razvoju ili njihove obitelji u dobi od 8 do 18 godina također pokazuje značajan manjak u pokrivenosti, koja iznosi svega 46%, uz jaz od 124 procijenjena korisnika, uz napomenu kako su djeca iz autističnog spektra nepokrivena. Usluga boravka bilježi nešto bolju pokrivenost (56%), jer ju koristi samo 25 od očekivanih 45 korisnika. Usluga smještaja ili organiziranog stanovanja pokriva 84% potreba, s ukupno 21 djetetom smještenim u domove, udomiteljske obitelji ili kod drugih pružatelja. Organizirano stanovanje nije bilo u funkciji, što ukazuje na potrebu za proširenjem ovog oblika podrške.

Prilagođeni prijevoz za djecu s teškoćama posebno je kritična točka, s niskim obuhvatom od samo 12%, što stvara deficit od 57 korisnika. Ovaj nedostatak prijevoza dodatno pogoršava pristup ostalim uslugama, posebno u ruralnim područjima. Usluga privremenog njegovatelja, koja bi omogućila roditeljima predah od skrbi, još nije u provedbi, iako je potreba procijenjena na 161 korisnika. Grupni i individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima pokrivaju svega 51 korisnika od potrebnih 161, a posebno je izražena potreba u ruralnim područjima.

Podrška pri uključivanju djece u programe odgoja i obrazovanja bilježi relativno dobar obuhvat od 80%, a uslugu koristi 73 od očekivanih 91 korisnika. Ipak, specijalizirane terapije, poput logopedске podrške, pokrivaju samo 55% potreba, uz deficit od 123 djece. Pomoćnici u nastavi i stručni komunikacijski posrednici osiguravaju 78% potrebnog obuhvata, no sudionici intervjua naglašavaju problem nedovoljno prilagođene dodjele pomoćnika specifičnim potrebama djece.

Intervjui s predstavnicima ustanova ističu kako je rana intervencija za djecu s visokim rizikom ključna potreba. Nedostatak neurorazvojnih terapija i ograničen broj stručnjaka usporavaju pravovremenu dijagnozu i intervenciju, što može rezultirati trajnim teškoćama u razvoju. Djeca s minimalnim neurološkim odstupanjima često ne dobivaju odgovarajuću podršku u školama zbog manjka stručnih timova i prilagođenih programa. Poseban problem predstavlja podrška djeci iz spektra autizma, jer specijalizirani programi nisu dovoljno razvijeni, a obitelji su često prepuštene same sebi.

Sudionici intervjua prepoznaju mobilne timove kao ključno rješenje za poboljšanje dostupnosti usluga djeci iz ruralnih dijelova županije. Međutim, trenutni kapacitet mobilnih timova je ograničen, što prisiljava obitelji da putuju u veće centre poput Pule. To stvara dodatni financijski i logistički teret, posebno za obitelji slabijeg imovinskog stanja. Otvaranje novih ispostava u Pazinu i Labinu planirano je kao potencijalno rješenje, no njegova provedba ovisi o dodatnim sredstvima i stručnom kadru.

Sudionici ističu potrebu za inovativnim uslugama poput asistivne komunikacije, koja trenutno nije dovoljno dostupna zbog ograničenog broja stručnjaka. Terapijske metode poput neurofeedbacka i floor time terapije identificirane su kao potencijalno korisne, ali ih trenutno ograničavaju nedostatni kapaciteti i financijska sredstva.

Odrasle osobe od 19 do 64 godina

Obiteljski odnosi

Analiza dostupnosti usluga u području obiteljskih odnosa i roditeljstva pokazuje neravnomjernu pokrivenost ključnih socijalnih i savjetodavnih usluga te velike razlike u regionalnoj dostupnosti i učinkovitosti preventivnih programa. Preventivne usluge, uključujući podršku roditeljima tijekom tranzicije u roditeljstvo i grupe podrške roditeljima s malom djecom, pokrivaju tek 48% potreba, s 388 korisnika od očekivanih 811, no značajan dodatan obuhvat je osiguran kroz UNICEF-ov program „Rastimo zajedno“. Slično tome, usluga savjetovanja za odrasle osobe bilježi nisku stopu pokrivenosti (40%), s 851 korisnikom od procijenjenih 2.144. Usluge psihosocijalnog savjetovanja i obiteljske medijacije također su ozbiljno podkapacitirane, s obuhvatom od samo 32% potrebne populacije.

Još zabrinjavajuća situacija zabilježena je kod usluga psihosocijalne podrške obiteljima koje se suočavaju s rizicima poput bolesti, siromaštva, ovisnosti i invaliditeta – pokrivenost iznosi samo 17%, što ostavlja deficit od čak 1.466 korisnika. Psihosocijalni tretmani za prevenciju nasilja bilježe tek 8% potrebnog obuhvata, što ukazuje na ozbiljan nedostatak u sprječavanju eskalacije obiteljskog nasilja.

U pogledu zaštitnih usluga za žrtve nasilja, situacija je nešto bolja. Smještaj u sigurnim kućama ostvaruje pokrivenost od 93%, dok SOS telefon za žrtve nasilja bilježi potpunu dostupnost (101%). Međutim, usluga pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju za žene žrtve nasilja pokriva samo 19% potrebnih korisnika. Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom povezane s kriznim događajima obuhvaća 35% potrebnih korisnika, tj. sedam žena je koristilo uslugu smještaja.

Intervjui s predstavnicima korisničkih skupina dodatno potvrđuju ove izazove. Ključne potrebe žrtava obiteljskog nasilja uključuju sigurni smještaj, psihosocijalnu podršku i besplatnu pravnu pomoć. Sigurne kuće u Puli i Poreču pružaju osnovne usluge zaštite, ali postoji stalna potreba za povećanjem kapaciteta kako bi se pravodobno odgovorilo na sve zahtjeve. Nedostatak kapaciteta otežava dugoročnu stabilnost žrtava, a logistički problemi s dolaskom do većih gradova dodatno povećavaju izolaciju žena iz ruralnih sredina.

Počinitelji nasilja također trebaju adekvatne programe podrške kako bi se preveniralo ponavljanje nasilnog ponašanja. Trenutno se većinom provodi individualna terapija, koja nije dovoljno učinkovita u usporedbi s grupnim terapijama koje omogućuju dodatni terapijski učinak. Nedostatak grupnih programa i slab nadzor nad provedbom mjera zaštite, poput zabrane približavanja žrtvi, dodatno povećavaju rizik od ponovnog nasilja. U praksi se često događa da počinitelj ostaje u zajedničkom domu, dok se žrtva mora iseliti, što dodatno ugrožava njezinu sigurnost.

Savjetovališta i skloništa za žrtve nasilja koncentrirana su u Puli i Poreču, što otežava pristup korisnicama iz manjih udaljenijih lokacija. Iako županija bilježi napredak u broju savjetovališta, problemi s prometnom povezanosti i organiziranim prijevozom ograničavaju stvarnu dostupnost usluga. Slično, savjetovališta za počinitelje nasilja koncentrirana su u većim gradovima, zbog čega počinitelji iz ruralnih područja često nemaju mogućnost redovitog sudjelovanja u terapijskim programima. Preporučuje se osnivanje dodatnih centara u Umagu, Labinu i Pazinu kako bi se regionalna pokrivenost ravnomjernije rasporedila.

Sudionici ističu kako je međuresorna suradnja između policije, socijalnih službi i pravosuđa ključna za brže i učinkovitije odgovaranje na prijave nasilja. Međutim, postoje problemi s fragmentacijom sustava i nedostatkom integriranog modela suradnje. Preporučuje se razmatranje primjera iz drugih zemalja koje su implementirale specijalizirane obiteljske sudove kako bi se optimizirala učinkovitost i pravovremeno rješavanje slučajeva.

U pogledu preventivnih programa, Sigurna kuća Istra provodi radionice i programe za edukaciju djece, mladih i odgojitelja o prepoznavanju znakova nasilja. Forum kazališta i radionice za srednjoškolce pokazali su se vrlo učinkovitim u prepoznavanju kontrolnog ponašanja i posesivnosti kao oblika nasilja. Ipak, ograničeni resursi i nedostatak stručnog kadra otežavaju kontinuiranu provedbu ovih programa, posebno u ruralnim sredinama.

Preventivne aktivnosti poput edukacija roditelja i radionica za mlade trebale bi se dodatno proširiti kako bi se spriječilo ponavljanje nasilnih obrazaca.

Po pitanju podrške za zapošljavanje i stambeno zbrinjavanje kao ključni izazov za žene žrtve nasilja je nedostatak fleksibilnih poslova prilagođenih ženama s malom djecom. Rad u sektorima poput ugostiteljstva i trgovine često uključuje smjenske radnike, što otežava ravnotežu između poslovnih i roditeljskih obaveza. Predlaže se fleksibilno radno vrijeme i slobodni vikendi za žene u procesu osamostaljenja. Stambeno zbrinjavanje ostaje kritičan problem, jer dostupnost socijalnih stanova nije dovoljna da zadovolji sve zahtjeve, što povećava rizik od povratka nasilnicima.

Siromaštvo

Analiza dostupnosti socijalnih usluga za osobe u riziku od siromaštva u Istarskoj županiji ukazuje na značajne nejednakosti u pristupu ključnim uslugama. Usluga podrške u zapošljavanju ostvaruje nisku pokrivenost od svega 34%, dok besplatna pravna pomoć ima nešto više pokrivenost, no i dalje postoji deficit. Usluga posudionice i servisiranja ortopedskih i medicinskih pomagala pokazuje izuzetno visok obuhvat, ukazujući na dobru dostupnost ove specifične podrške.

Poseban izazov je socijalno mentorstvo za odrasle korisnike zajamčene minimalne naknade, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava te druge osobe u riziku od socijalne isključenosti. Ova usluga pokriva samo 15% potrebne populacije, s 35 korisnika. Usluge dostave/podjele namirnica za građane u prehranbenoj deprivaciji imaju visoku stopu pokrivenosti od 97%, dok su u sklopu toga manje obuhvaćene socijalne samoposluge, već primarno je riječ o podjeli namirnica, tj. paketa hrane. Pučke kuhinje i dostava gotovih obroka bilježe izuzetno nizak obuhvat od samo 7%, što stvara jaz od -1.193 korisnika. Ovdje se temeljem informacija dionika ističe potreba za većim obuhvatom dostave gotovih obroka, posebice u suradnji s JLS-ovima gdje usluga nije dostupna.

Za osobe u riziku od beskućništva, usluga smještaja i organiziranog stanovanja pokazuje iznimno visok obuhvat, s 149 smještenih osoba od očekivanih 38, no utvrđeno je kako navedena procjena višestruko podcjenjuje potrebe s terena te se ne može uzeti kao relevantna. Nadalje, stambeno zbrinjavanje ove skupine ostvaruje pokrivenost od samo 37%, uz deficit od 12 korisnika.

Unatoč ovim rezultatima iz kvantitativne analize, intervjui s predstavnicima korisničkih skupina ukazuju na potrebu za dodatnim smještajem i trajnim rješenjima za beskućnike, posebice kroz stambeno zbrinjavanje uz nužnu podršku kako bi se spriječio ponovni rizik od ulaska u beskućništvo. Pozitivan primjere su nove usluge (od 2024. godine) od strane Udruge za razvoj i širenje usluga u zajednici, borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti AjA, uz podršku Istarske županije. Uspostavljen je „*housing first*“ model koji je stambeno zbrinuo 4 beskućnika, mobilni tim za beskućnike koji je obuhvatio 40 osoba te je uspostavljeno organizirano stanovanje za 9 osoba. Tijekom prve provedbe usluga, posebice mobilnog tima, koji obuhvaća samo područje Pule, utvrđeno je kako su potrebe značajno veće i u Puli, a ostatak županije nije pokriven takvom mobilnom podrškom.

Prehrambeni programi Crvenog križa variraju po dostupnosti u različitim dijelovima županije. Socijalna košarica na Bujštini pomaže oko 430 korisnika, od kojih je više od 50% starijih od 60 godina. Socijalne samoposluge, iako korisne, imaju problem nedovoljne financijske potpore. Dostupnost usluga u udaljenim naseljima dodatno je ograničena zbog loše prometne povezanosti.

Inovativna rješenja koja su predložena uključuju osnivanje banke hrane na razini županije, po primjeru dobrih primjera iz Grada Zagreba i Osječko-baranjske županije. Predloženo je da Grad Pazin bude središnja lokacija, uz suradnju s velikim trgovačkim lancima. Ova inicijativa zahtjeva dodatne analize i procjene kao predradnje kako bi se mogla procijeniti opravdanost. Socijalno mentorstvo istaknuto je kao ključna usluga koja bi mogla pomoći korisnicima zajamčene minimalne naknade da postanu samostalni. Razvoj modela socijalnih stanova za ranjive skupine također je identificiran kao dugoročni cilj, uz naglasak kako je potrebno osigurati podršku i nakon rješavanja stambenog pitanja, kako bi se spriječio povratak u pojedini socijalni rizik.

Preventivni programi trebali bi se fokusirati na sprječavanje beskućništva, posebno među starijom populacijom pri čemu rad mobilnih timova, i uspostava nužnih smještaja mogu također preventivno djelovati. Problem mentalnog zdravlja i ovisnosti dodatno komplicira socijalni rad, jer kratkotrajne hospitalizacije nisu dovoljne za dugoročnu stabilnost korisnika.

Mentalno zdravlje

Analiza dostupnosti socijalnih usluga u području mentalnog zdravlja u Istarskoj županiji otkriva ozbiljne nedostatke u ključnim uslugama prevencije i podrške osobama s poteškoćama mentalnog zdravlja i ovisnostima. Usluga univerzalne prevencije za odrasle osobe s rizicima za mentalno zdravlje ostvaruje izuzetno nizak obuhvat od svega 4%, s 661 korisnikom od očekivanih 15.344. Slično tome, selektivna i indicirana prevencija gotovo da ne postoje, što dodatno naglašava nedostatak učinkovitih preventivnih mehanizama. S druge strane, programi socijalnog uključivanja bilježe iznimno visok obuhvat od 285%, s 1.357 korisnika od očekivanih 476.

Kreativne i socijalizacijske aktivnosti pokazuju zadovoljavajuću pokrivenost od 92%, dok grupe podrške za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja pokrivaju 96% potrebne populacije. No, grupe podrške članovima obitelji značajno zaostaju, s obuhvatom od samo 13%. Krizne intervencije i prva psihološka pomoć pokrivaju svega 1% potrebne populacije, što predstavlja ozbiljan manjak u hitnoj podršci.

Usluge za osobe ovisne o drogama, alkoholu i kockanju također pokazuju niske stope pokrivenosti: terapijske grupe za osobe ovisne o kockanju i drogi pokrivaju samo 3%, dok je pokrivenost terapijskih grupa za osobe ovisne o alkoholu 10%. Programi smanjenja šteta pokazuju vrlo visok obuhvat od 256%, što ukazuje na učinkovitost ove specifične intervencije.

Smještaj i organizirano stanovanje za odrasle osobe s mentalnim teškoćama i osobe suočene s ovisnostima pokazuju značajne nedostatke kapaciteta postojećih pružatelja da odgovore na potrebe, te se korisnici moraju upućivati izvan županije. Posebno je istaknut nedostatak adekvatnih usluga za skupinu osoba ovisnih o drogama, alkoholu i kocki. Psihosocijalna podrška i vođenje slučaja pokazali su vrlo visok obuhvat.

Intervjui s predstavnicima korisničkih skupina ističu potrebu za povećanjem kapaciteta i boljom koordinacijom. Potrebne su dodatne usluge individualnog i obiteljskog savjetovanja te grupne terapije za osobe suočene s ovisnostima kako bi se spriječio recidiv. Drop-in centri u Puli i Poreču te mobilni timovi ključni su za smanjenje zdravstvenih i socijalnih rizika osoba ovisnih o psihoaktivnim tvarima. Istaknuta je i potreba za dodatnim kapacitetima dnevnog boravka i prenoćišta.

Osobe oboljele od shizofrenije i drugih ozbiljnih mentalnih poteškoća suočavaju se s nedostatkom prilagođenih socijalnih usluga. Invalidnost oboljelih često je nevidljiva, što otežava njihovo uključivanje u društvo. Predlaže se financijska podrška za osnovne potrebe, vaučere za prijevoz i nadzor nad skrbništvom kako bi se spriječilo financijsko iskorištavanje oboljelih.

Geografski neravnomjerna dostupnost ključna je prepreka učinkovitoj provedbi usluga. Usluge za osobe ovisne o heroinu i prenoćišta u Puli ključne su, ali korisnici iz udaljenih područja teško dolaze do njih. Nedostatak kadra, posebno psihijataru, dodatno ograničava pružanje kvalitetnih usluga.

Inovativne usluge, poput mobilnih timova i širenja mreže drop-in centara, prepoznate su kao ključne za unaprjeđenje dostupnosti usluga. Predlaže se otvaranje trećeg drop-in centra u Pazinu, ali financijska sredstva i nedostatak kadra predstavljaju glavne prepreke. Programi smanjenja šteta zahtijevaju stabilniju financijsku podršku. Bliska suradnja s lokalnim zajednicama i prilagodba programa manjim sredinama može povećati učinkovitost.

Preventivni programi u školama trenutno su ograničeni, a dostupnost kontinuiranih edukativnih aktivnosti za mlade je manjkava. Uključivanje roditelja i rad s obiteljima također su važni za pravovremeno prepoznavanje problema.

Osobe s invaliditetom

Analiza dostupnosti socijalnih usluga za osobe s invaliditetom pokazuje značajan deficit u ključnim područjima podrške, uključujući smještaj, prijevoz, psihosocijalnu podršku i radnu integraciju. Usluga smještaja ili organiziranog stanovanja pokriva 46% potrebne populacije, s negativnom razlikom od -127 korisnika. Od ukupno 109 korisnika, 42 osobe su u organiziranom stanovanju, 59 u domovima socijalne skrbi, dok su tek 2 osobe smještene u udrugama i vjerskim zajednicama, što ukazuje na ograničene mogućnosti smještaja izvan institucionalnih kapaciteta. Poseban problem je osiguravanje kriznog smještaja kao i nepostojanje smještaja u udomiteljskim obiteljima. Usluga boravka ostvaruje pokrivenost od 52%, dok pomoć u kući pokazuje zadovoljavajući obuhvat od 103%. Međutim, specijalizirani prijevoz i pratnja bilježe vrlo nisku pokrivenost od 13%, s negativnom razlikom od -1.716 korisnika. Osobna asistencija ima relativno dobar obuhvat od 78%, no manjak od -126 korisnika ukazuje na dodatne potrebe. Usluge radnih asistenata pokrivaju samo 20% potrebne populacije, dok cjelodnevna skrb i njega u kući te privremeni njegovatelji gotovo ne postoje.

Intervjui s predstavnicima korisničkih skupina potvrđuju ozbiljne izazove s dostupnošću smještajnih i transportnih usluga. Osobe s tjelesnim invaliditetom suočavaju se s nedostatkom smještaja kada više ne mogu računati na obiteljsku podršku. Smještaj prilagođen osobama koje trebaju kontinuiranu pomoć osobnog asistenta gotovo da ne postoji, a udomiteljstvo za osobe s invaliditetom je vrlo rijetko. Osobe s intelektualnim teškoćama također se suočavaju s ograničenim kapacitetima dnevnih boravaka i smještaja. Program videće pratnje za osobe s oštećenjem vida ima ograničen obuhvat, jer financiranje nije dostatno za pokrivanje svih potreba, posebno u domovima za umirovljenike.

Zapreke u zapošljavanju su još jedan istaknuti problem, unatoč dostupnosti tehničkih pomagala poput govorne jedinice na računalima i pametnim telefonima. Slijepe osobe i dalje se suočavaju s poteškoćama u pronalasku i zadržavanju zaposlenja zbog specifičnih prilagodbi koje radna mjesta zahtijevaju.

Geografska neravnomjernost dostupnosti ključan je problem za osobe s tjelesnim i intelektualnim teškoćama, posebno u ruralnim sredinama. Prilagođeni prijevoz gotovo je nedostupan izvan većih gradova, što otežava pristup osnovnim socijalnim i zdravstvenim uslugama. Mobilni timovi i poludnevni boravci ne pokrivaju cijelu županiju, a osobe iz udaljenih mjesta često ostaju bez adekvatne podrške. Programi osobne asistencije, tj. videćeg pratitelja i gerontodomačice za slijepe osobe preopterećeni su, ali i međusobno isključive sukladno važećim propisima, te ovise o projektima udruga, što otežava dugoročnu stabilnost tih usluga.

Inovativna rješenja koja se preporučuju uključuju proširenje smještajnih kapaciteta i razvoj mobilnih timova za rad na terenu, kako bi se osigurala podrška u administrativnim i socijalnim potrebama osoba s invaliditetom. Osim toga, sugerira se osnivanje savjetovališta za roditelje djece s intelektualnim poteškoćama, što bi osnažilo obitelji i omogućilo bolju integraciju djece u zajednicu.

Preventivni programi uključuju radionice, simpozije i aktivnosti ranog prepoznavanja teškoća kod djece. Udruga gluhih i nagluhih osoba naglašava važnost pravovremenog osiguravanja kvalitetnih slušnih aparata kako bi se poboljšala socijalna uključenost i razvoj djece. Međutim, financijska sredstva za ove aktivnosti su nedovoljna, a zdravstveni sustav ne pokriva u cijelosti troškove slušnih pomagala.

Osobe starije životne dobi iznad 65 godina

Analiza dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe otkriva nejednakosti u pristupu ključnim oblicima podrške. Smještaj ili organizirano stanovanje postiže visoku stopu pokrivenosti od 91%, ali veliki dio korisnika (1.127 od 1.160)

smješten je u domovima za starije osobe¹¹, dok je organizirano stanovanje gotovo nepostojeće s tek jednim korisnikom. No potrebe za smještajem, posebice onim kroz Mrežu značajno premašuju utvrđene kapacitete. I u ovoj korisničkoj skupini je pitanje žurnog smještaja gorući problem, pri čemu se korisnici moraju upućivati izvan županije. Pomoć u kući ostvaruje pokrivenost od 39% s uključenim organiziranjem prehrane, dok ona bez te usluge ima nešto bolju pokrivenost od 54%, no dostupnost je nejednaka na razini cijele županije te je naglašena potreba za omogućavanju prilagođavanja opsega usluge potrebama korisnika.

Alarmni dojavni sustavi za starije osobe uopće nisu dostupni, iako je procijenjeno da postoji potreba za 1.413 korisnika. S druge strane, zdravstvena njega u kući postiže potpunu pokrivenost. Starije osobe narušenog mentalnog zdravlja imaju ograničen pristup boravku s pokrivenošću od samo 18% (244 korisnika od potrebnih 1.333), a posebice su potrebni specijalizirani boravci za starije osobe s demencijom. Uz uslugu boravka uvijek je ključno promatrati i dostupnost prilagođenog prijevoza, što je također istaknuto kao važan problem koji treba sustavno riješiti u suradnji s JLS-ima. Savjetovanje i psihosocijalna podrška pokrivaju tek 49% potreba, s 432 korisnika. S druge strane, klubovi i centri za druženje pokrivaju 71% potreba, što je relativno visok obuhvat.

Privremeni smještaj za odmor od skrbi pokazuje ozbiljan deficit s pokrivenošću od samo 1%. Palijativna skrb pokazuje mješovite rezultate – ona pružena u kući korisnika pokriva 75% potreba, dok stacionarna skrb ostvaruje 9% obuhvata, prije svega zbog nedostatnih stručnih kadrova, dok infrastrukturni preduvjeti postoje.

Intervjui s predstavnicima korisničkih skupina ističu ključne probleme s geografskom dostupnošću i financijskim preprekama. Dom Alfredo Štiglić, primjerice, suočava se s punim kapacitetima, a usluge njegovateljica ograničene su na dnevne sate, uz minimalnu ili nikakvu pokrivenost vikendima i večerima. Glavna potreba korisnika odnosi se na proširenje usluga (zdravstvene) njege u kući kako bi se omogućila kontinuirana skrb. U ruralnim područjima, posebno ispod Učke, dostupnost usluga je dodatno ograničena.

Kod palijativnih bolesnika, problem leži u nedostatku gerontodomaćica, osobito tijekom turističke sezone, kada radnici odlaze u turizam zbog boljih plaća. Obiteljima palijativnih bolesnika pruža se ograničena podrška, najčešće jedna posjeta tjedno, što nije dovoljno za adekvatnu skrb.

Geografski neravnomjerna pokrivenost dodatno otežava pristup uslugama. Pula ima bolju infrastrukturu za smještaj osoba s demencijom, ali u ostatku županije kapaciteti su ograničeni, a manjak osoblja onemogućuje optimalno iskorištavanje postojećih kapaciteta. Stacionari za palijativne bolesnike postoje u Pazinu, Labinu i Umagu, no kapaciteti su često puni. Nedostatak osoblja i neadekvatna prometna povezanost posebno pogađaju ruralne krajeve.

Inovativna rješenja uključuju predloženo uvođenje sustava koji bi koristio *welfare* tehnologije, poput senzora za padove i sustava koji detektiraju neaktivnost. Također se razmatra povećanje kapaciteta privremenog smještaja, uz uslugu predaha za obitelji. Inspiracija dolazi iz prakse Kanade, gdje gerontodomaćice preuzimaju brigu o oboljelima dok članovi obitelji imaju privremeni odmor. Također je predloženo osiguravanje pokrivanja troškova prijevoza volontera koji pružaju pomoć.

Nadalje, predlaže se informatički sustav koji bi objedinjavao sve dostupne socijalne usluge i omogućio brži pristup resursima. Preporučuje se i uvođenje dodatnih kapaciteta za krizne intervencije, jer trenutno postoji samo jedno mjesto za takve situacije u domu Alfredo Štiglić, koje je uvijek popunjeno.

Komentari na podatke iz analize dostupnosti usluga ukazuju na nepostojanje definirane kontinuirane njege u kući za osobe s demencijom. Iako postoje programi povremene pomoći i edukacije članova obitelji, oni nisu dovoljni za stalnu skrb. Starije osobe mlađe od 65 godina često nisu obuhvaćene dostupnim programima, što ukazuje na potrebu

¹¹ Pod ovim smještajem podrazumijevamo sve javne i privatne pružatelje usluge smještaja za starije osobe

za prilagodbu postojećeg sustava. Palijativna skrb ostaje osjetljivo područje zbog nedovoljne svijesti o njezinoj važnosti i ograničenih kapaciteta za edukaciju i savjetovanje obitelji.

Izbjeglice, pripadnici romske nacionalne manjine te strani radnici

Analiza dostupnosti usluga povezanih s romskom nacionalnom manjinom nije pokazala korištenje usluga za prevladavanje komunikacijskih barijera. U razgovorima s dionicima utvrđeno je kako je integracija romske populacije na području Istarske županije na visokoj razini što objašnjava nepostojanje potreba za tim uslugama.

Za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom podaci pokazuju kako su usluge korištene manje nego što je procijenjeno. Koordinator integracije trenutno pokriva samo 28% procijenjenih potreba, s 170 korisnika od očekivanih 599. Usluge za prevladavanje jezičnih barijera, poput prevođenja, tumačenja i tečajeva hrvatskog jezika, nisu se ostvarivale. Podrška interkulturalnih medijatora također nije korištena. Podaci o edukaciji i superviziji interkulturalnih medijatora nisu dostupni.

Druge usluge u Istarskoj županiji za izbjeglice i ranjive skupine pokazuju također vrlo niske razine pokrivenosti. Besplatna pravna pomoć korištena je tek od strane 1% procijenjenog broja korisnika.

Uvidi dionika vezano za izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom istaknuli su kako je prije 2023. godine bilo značajnih potreba za ovim uslugama, te su se iste i ostvarivale, tijekom migrantskog vala, kao i početkom rata u Ukrajini. Utvrđeno je kako je sustav podrške tada adekvatno reagirao na području Istarske županije, no kako je i dalje potrebno održavati kapacitete za odgovaranje na slične krizne situacije.

Od strane dionika posebno je istaknuta specifična populacija nastanjenih stranaca i stranih radnika, kojih prema procjeni u Istarskoj županiji ima oko 40.000 te kako u odnosu na tu skupinu postoji potreba za intenzivnijom podrškom za integraciju u zajednicu kao i smanjivanja rizika od siromaštva. U tom smislu potrebno je napraviti dodatne analize i utvrditi pristup razvoja podrške.

Perspektiva jedinica lokalne samouprave u Istarskoj županiji

Kroz istraživanje koje je provedeno među JLS u Istarskoj županiji, u kojem je sudjelovalo njih 26¹² od 41, pri čemu su odgovorili svi gradovi u županiji, prikupljene su informacije o stanju pružanja socijalnih usluga i potreba s lokalne razine.

Kroz istraživanje JLS su istaknuli koje od 13 ponuđenih temeljnih socijalnih usluga su dostupne na njihovom području te su rezultati pokazali kako je pomoć u kući najzastupljenija, tj. dostupna u 85% JLS koje su odgovorile, potom savjetovanje (65%) i smještaj (50%).

Tablica 12 Zastupljenost socijalnih usluga u JLS u IŽ koje su sudjelovale u istraživanju

Socijalna usluga	Broj JLS gdje je dostupno	Udio
Pomoć u kući	22	84,62%
Savjetovanje	17	65,38%
Smještaj	13	50,00%
Boravak	11	42,31%
Psihosocijalno savjetovanje	10	38,46%
Psihosocijalna podrška	10	38,46%

¹² JLS koji su odgovorili na upitnik: Bale, Buje, Buzet, Funtana, Grožnjan, Kanfanar, Labin, Ližnjan, Lupoglav, Medulin, Motovun, Novigrad, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj, Sveti Lovreč, Sveta Nedjelja, Sveti Petar u šumi, Svetvinčenat, Tinjan, Umag, Vižinada, Vodnjan, Vrsar – Orsera, Žminj

Rana razvojna podrška	8	30,77%
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovnog obrazovanja	7	26,92%
Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	5	19,23%
Obiteljska medijacija	4	15,38%
Stručna procjena	3	11,54%
Organizirano stanovanje	2	7,69%
Socijalno mentorstvo	1	3,85%

Izvor: anketno istraživanje među JLS u IŽ prema Obrascu 6, obrada autora

Na sljedećem prikazu vidimo raspodjelu prisutnosti socijalnih usluga u pojedinim JLS koje su odgovorile te ukupan broj pružatelja socijalnih usluga koje su istaknule da djeluju na njihovom području:

Tablica 13 Broj pružatelja socijalnih usluga i zemljopisna rasprostranjenost socijalnih usluga u JLS IŽ

	Broj pružatelja	Pomoć u kući	Savjetovanje	Smještaj	Boravak	Psihosocijalno savjetovanje	Psihosocijalna podrška	Rana razvojna podrška	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i	Psihosocijalni tretman radi prevencije	Obiteljska medijacija	Stručna procjena	Organizirano stanovanje	Socijalno mentorstvo
Bale	2													
Buje	2													
Buzet	2													
Funtana	0													
Grožnjan	1													
Kanfanar	1													
Labin	20													
Ližnjan	1													
Lupoglav	1													
Medulin	1													
Motovun	2													
Novigrad	7													
Pazin	7													
Poreč	5													
Pula	207													
Rovinj	2													
Sveta Nedelja	2													
Sveti Lovreč	3													
Sveti Petar u šumi	3													
Svetvinčenat	0													
Tinjan	9													
Umag	2													
Vižinada	3													
Vodnjan	2													

Vrsar - Orsera	1													
Žminj	5													

Izvor: anketno istraživanje među JLS u IŽ prema Obrascu 6, obrada autora

Jedinice lokalne samouprave su u istraživanju istaknule i specifične potrebe za socijalnim uslugama te analiza njihovih odgovora pokazuje nekoliko ključnih područja gdje postoji izražena potreba za proširenjem kapaciteta. Na temelju odgovora iz različitih gradova i općina, najpotrebnije usluge mogu se svrstati u nekoliko kategorija:

1. Pomoć u kući za starije i nemoćne osobe

Veliki broj jedinica lokalne samouprave, uključujući Rovinj, Novigrad, Svetu Nedelju, Grožnjan, Vrsar-Orseru i Žminj, ističe potrebu za proširenjem usluga pomoći u kući za starije osobe. To uključuje pomoć u svakodnevnim aktivnostima, organiziranje prehrane, medicinsku skrb u kućnim uvjetima i organizirani prijevoz za starije osobe sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima. Također se spominje potreba za uvođenjem alarmnog dojavnog sustava za starije osobe (Pazin).

2. Organizirano stanovanje i smještaj za osobe s invaliditetom i intelektualnim teškoćama

Vodnjan, Umag i Svetvinčenat ističu potrebu za organiziranim stanovanjem za osobe s intelektualnim teškoćama, pod uvjetom osiguranja adekvatnog prostora i povećanja kapaciteta pružatelja usluga. Slično tome, u Buzetu je identificirana potreba za poludnevnim boravkom i aktivnostima za punoljetne osobe s intelektualnim teškoćama, budući da se raniji programi provode u smanjenom obimu. Osim toga, nedostatak smještaja za socijalno ugrožene korisnike i hitne situacije naveden je u Buzetu i Ližnjanu.

3. Savjetodavne i psihosocijalne usluge

Vižinada, Ližnjan i Pazin navode potrebu za psihološkim savjetovanjem za različite skupine, uključujući djecu i adolescente, starije osobe i obitelji suočene s problemima poput alkoholizma, ovisnosti i usamljenosti. Buzet ističe potrebu za ponovnim osiguravanjem stručnog kadra (logopeda) u gradskom savjetovalištu kako bi se osigurala kontinuirana podrška djeci predškolske dobi.

4. Dnevni boravak i poludnevni smještaj za različite skupine

Dnevni boravak za starije osobe potreban je u Novigradu, Vrsaru-Orseri i Buzetu. Žminj i Pazin ističu potrebu za poludnevnim smještajem za odrasle osobe s poteškoćama u razvoju, dok se u Buzetu navodi potreba za obnavljanjem poludnevnog boravka za osobe s intelektualnim teškoćama.

5. Prijevoz za starije i osobe s invaliditetom

Specijalizirani prijevoz za starije i osobe s invaliditetom istaknut je kao potreban u Žminju, Pazinu i Lupoglavu, a uključuje uslugu prijevoza „od kućnog praga do potrebitih vrata“. Ova usluga omogućila bi korisnicima lakši pristup socijalnim i zdravstvenim uslugama.

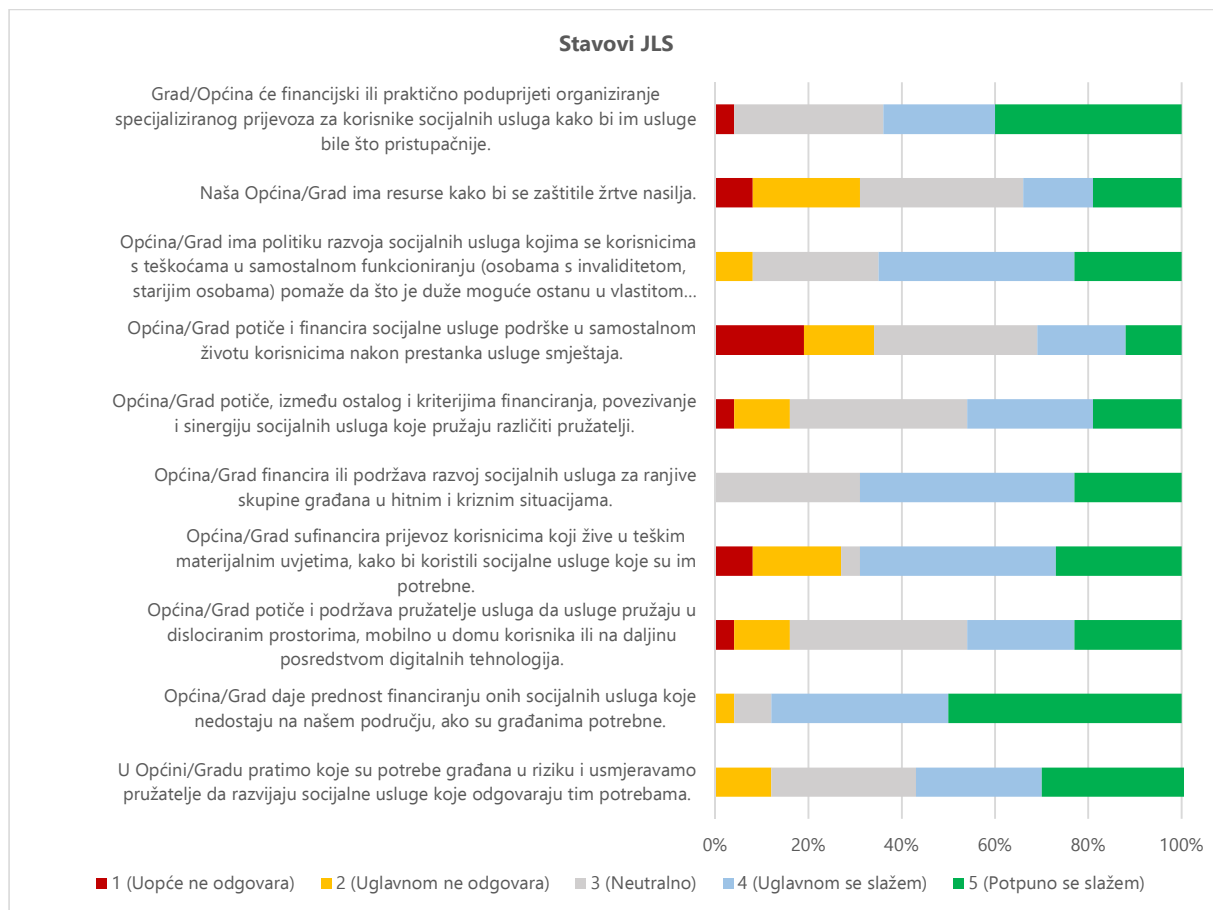
6. Socijalne usluge za djecu i mlade

Pazin navodi potrebu za ranim razvojnim programima za djecu s teškoćama u razvoju, prilagođenim prijevozom i podrškom za roditelje i njegovatelje. Osim toga, istaknuta je potreba za preventivnim programima mentalnog zdravlja i podrškom u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva.

7. Podrška obiteljima i prevencija siromaštva

Pazin i Buzet ističu potrebu za podrškom mladim obiteljima s teškoćama u funkcioniranju kroz usluge koje bi im pomogle u vođenju domaćinstva i organizaciji obiteljskog života. Labin naglašava potrebu za socijalnim uslugama za dugotrajno nezaposlene osobe, obitelji s teško bolesnim članovima te bivše konzumente droga .

Tablica 14 Stavovi JLS u vezi s pružanjem socijalnih usluga

Izvor: anketno istraživanje među JLS u IŽ prema Obrascu 6, obrada autora

Većina jedinica lokalne samouprave prati potrebe građana u riziku i usmjerava pružatelje na razvoj relevantnih socijalnih usluga, pri čemu 58% ispitanih potvrđuje takvu praksu. Financiranju nedostajućih socijalnih usluga daje se prednost, s time da se 88% ispitanih slaže s tom tvrdnjom. Podrška pružateljima usluga u dislociranim prostorima, mobilno ili digitalno, ima slabiju podršku, s 46% suglasnih i 38% neutralnih odgovora. Sufinanciranje prijevoza za korisnike u teškim materijalnim uvjetima podržava 69% ispitanih, dok 69% također potvrđuje financiranje socijalnih usluga za ranjive skupine u kriznim situacijama. Povezivanje i sinergija među pružateljima socijalnih usluga dobiva nešto nižu podršku, s 46% ispitanih koji se slažu, dok 38% ostaje neutralno. Financiranje socijalnih usluga podrške u samostalnom životu korisnicima nakon prestanka smještaja bilježi niži stupanj podrške, pri čemu se samo 31% slaže, a 35% ostaje neutralno. Politike za omogućavanje duljeg ostanka osoba s invaliditetom i starijih u vlastitom domu podržava 65% ispitanih. Resursi za zaštitu žrtava nasilja dostupni su u 34% jedinica lokalne samouprave, dok je 35% ispitanih neutralno. Organiziranje specijaliziranog prijevoza za korisnike socijalnih usluga podržava 64% ispitanih, dok 32% ostaje neutralno.

3.6. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga

Ovdje su prikazani ključni podaci prikupljeni istraživanjem o pružateljima socijalnih usluga kroz anketu (Obrazac 3), istraživanjem među jedinicama lokalne samouprave na području Istarske županije (Obrazac 6), intervjuima s predstavnicima korisničkih skupina (Obrazac 8) te Hrvatskim zavodom za socijalni rad i Obiteljskim centrom (Obrazac 7). U prvom dijelu, prema ključnim korisničkim skupinama, prikazan je ukupni broj pružatelja usluga koji je sudjelovao u istraživanju kroz Obrazac 3, njihova struktura po pravnom obliku te struktura financiranja pružatelja za pojedine usluge. Iako su se temeljem Obrasca 3 prikupljale i informacije o tome posjeduju li pojedini pružatelji licencu za pojedinu uslugu, te informacije se ne mogu smatrati pouzdanima, jer su rezultati značajno odstupali od podataka u Registru pružatelja socijalnih usluga. U tom registru je prema trenutnom stanju navedena 49 pružatelja, od kojih je 27 u Mreži socijalnih usluga. Od 49 pružatelja u registru, njih 40 (82%) je dostavilo podatke putem Obrasca 3 te se može smatrati kako su time obuhvaćeni svi ključni licencirani pružatelji u Istarskoj županiji.

U drugom dijelu, istaknuti su ključni izazovi i potrebe za razvojem u kapacitetima pružatelja prema provedenim razgovorima s ključnim dionicima. Zaključno, istaknuta su pitanja poticanja izvrsnosti na razini županije kroz primjere trenutnih praksi.

Djeca i mladi

U kategoriji usluga za djecu i mlade, na upitnik koji je predvidio lepezu od **32** različite socijalne usluge, odgovorilo je **27** pružatelja, koji su prema pravnom obliku prikazani u tablici u nastavku.

Tablica 15 Struktura pružatelja socijalnih usluga za djecu i mlade u IŽ

TIP PRUŽATELJA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA
Javna ustanova	12
Organizacija civilnog društva	13
Vjerska zajednica	0
Privatni pružatelj	2
Fizička osoba	0
UKUPNO	27

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Tablica u nastavku predstavlja broj pružatelja pojedinih socijalnih usluga, kao i strukturu financiranja prema ključnim izvorima financiranja.

Tablica 16 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za djecu i mlade u IŽ

Napomena: u zagradama „()“ kod broja pružatelja stavljen je broj pružatelja koji u upitniku nisu odgovorili na pitanja o izvorima financiranja

NAZIV USLUGE	BROJ PRUŽATELJA IZ OBRASCA 3	IZVORI FINANCIRANJA (%)				
		MREŽA SOCIJALNIH USLUGA	PRIVATNA SREDSTVA	PROJEKTNO	PRORAČUN DRŽAVE/ JLRS	DRUGO
DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Rana razvojna podrška	4 (1)	9,80	1,67	0,00	75,20	13,33
Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g.	5 (1)	4,25	25,00	2,50	68,25	0,00
Boravak	1	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00
Smještaj ili organizirano stanovanje	0					
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	3	0,00	33,33	0,00	66,67	0,00
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Prilagođeni prijevoz	1		100,00	0,00	0,00	0,00
Privremeni njegovatelj u obitelji radi predaha od skrbi	0					
Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima	2		0,00	0,00	100,00	0,00
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Logopedika terapija	5		25,00	0,00	62,50	12,50
Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik	3		33,33	0,00	33,33	33,33
DJECA BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima)	1	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00

Boravak	1	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00
DJECA ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih)	9 (1)	0,00	18,63	7,75	73,38	0,25
Psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih)	6	0,00	19,83	10,33	69,83	0,00
Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju)	4	0,00	28,25	2,50	69,25	0,00
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Psihoedukativni i preventivni programi za mlade	1		90,00	0,00	0,00	10,00
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti	4		28,25	0,00	46,75	25,00
DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLUČENOSTI						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade	0					
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Info centar za mlade	0					
Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu	1		0,00	0,00	0,00	100,00
Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva	1		0,00	0,00	20,00	80,00
Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu	0					
DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik)	1	0,00	0,00	5,00	95,00	0,00
Boravak	1	0,00	0,00	8,00	92,00	0,00
Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana)	3 (1)	0,00	56,50	0,00	43,50	0,00
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad	7		21,29	8,86	69,57	0,29

Grupna i vršnjačka podrška	2		56,50	0,00	43,50	0,00
Mentorstvo za mlade s PUP-om	0					
DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine	2	0,00	0,00	0,00	85,00	15,00
Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja	0					
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama	0					
DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA)						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj ili organizirano stanovanje	2	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Građani s rizicima mentalnog zdravlja

U kategoriji usluge za osobe u rizicima mentalnog zdravlja, na upitnik koji je predvidio lepezu od **15** različitih socijalnih usluga, odgovorilo je **18** pružatelja, koji su prema pravnom obliku prikazani u tablici u nastavku.

Tablica 17 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane s rizicima mentalnog zdravlja u IŽ

TIP PRUŽATELJA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA
Javna ustanova	8
Organizacija civilnog društva	10
Vjerska zajednica	0
Privatni pružatelj	0
Fizička osoba	0
UKUPNO	18

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Tablica u nastavku predstavlja broj pružatelja pojedinih socijalnih usluga, kao i strukturu financiranja prema ključnim izvorima financiranja.

Tablica 18 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za građane s rizicima mentalnog zdravlja u IŽ

		IZVORI FINANCIRANJA (%)				
NAZIV USLUGE	BROJ PRUŽATELJA	MREŽA SOCIJALNIH USLUGA	PRIVATNA SREDSTVA	PROJEKTNO	PRORAČUN DRŽAVE/JLRS	DRUGO
GRAĐANI S RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA						
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Preventivni programi u području javnog zdravstva ili socijalne skrbi	5		8,60	6,00	65,00	20,40
Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici	3		4,33	0,00	62,33	33,33
Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena	4		50,00	0,00	50,00	0,00
Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja	1		13,00	0,00	87,00	0,00
Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja	2		6,50	0,00	43,50	50,00
Krizne intervencije i prva psihološka pomoć	1		6,00	22,00	72,00	0,00
GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI						
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o kockanju	1		13,00	0,00	87,00	0,00
Programi smanjenja štete za ovisnike (<i>harm reduction</i>)	2		54,00	0,00	46,00	0,00
Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o drogi	1		13,00	0,00	87,00	0,00
Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu	2		21,50	15,00	63,50	0,00
ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje	3	60,00	0,19	11,89	27,91	0,00
Boravak	4	50,00	23,75	0,00	26,25	0,00
Socijalno mentorstvo odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem	6	13,33	21,83	12,00	52,83	0,00
USLUGE U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA- ZDRAVSTVO						
Vođenje slučaja (<i>case management</i>) iz zdravstvenog sustava	2		6,50	0,00	93,50	0,00

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Građani u materijalnoj deprivaciji

U kategoriji usluga za osobe u riziku od siromaštva, na upitnik koji je predvidio lepezu od **10** različitih socijalnih usluga, odgovorilo je **20** pružatelja, koji su prema pravnom obliku prikazani u tablici u nastavku.

Tablica 19 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane u materijalnoj deprivaciji u IŽ

TIP PRUŽATELJA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA
Javna ustanova	6
Organizacija civilnog društva	14
Vjerska zajednica	0
Privatni pružatelj	0
Fizička osoba	0
UKUPNO	20

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Tablica u nastavku predstavlja broj pružatelja pojedinih socijalnih usluga, kao i strukturu financiranja prema ključnim izvorima financiranja.

Tablica 20 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za građane u materijalnoj deprivaciji u IŽ

SOCIJALNA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA	IZVORI FINANCIRANJA (%)				
		MREŽA SOCIJALNIH USLUGA	PRIVATNA SREDSTVA	PROJEKTNO	PRORAČUN DRŽAVE/ JLRS	DRUGO
GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI						
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZAPOSILJAVANJE						
Podrška u zapošljavanju	3		4,33	0,00	95,67	0,00
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - PRAVOSUĐE						
Besplatna pravna pomoć	3		0,00	0,00	66,67	33,33
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala	7		14,29	15,71	30,00	40,00

SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti	3	0,00	33,33	0,00	66,67	0,00
GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI						
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica	7		2,86	8,57	42,14	46,43
Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući)	1		0,00	0,00	100,00	0,00
GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj ili organizirano stanovanje	2	0,00	70,00	2,50	25,00	2,50
Boravak	2	0,00	25,00	2,50	72,50	0,00
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Dnevni centar za podršku i informiranje	3		50,00	0,00	50,00	0,00
Stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva	1		50,00	0,00	10,00	40,00

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasc 3, obrada autora

Odrasle osobe s invaliditetom

U kategoriji usluga za osobe s invaliditetom, na upitnik koji je predvidio lepezu od **14** različitih socijalnih usluga, odgovorilo je **33** pružatelja, koji su prema pravnom obliku prikazani u tablici u nastavku.

Tablica 21 Struktura pružatelja socijalnih usluga za osobe s invaliditetom u IŽ

TIP PRUŽATELJA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA
Javna ustanova	9
Organizacija civilnog društva	23
Vjerska zajednica	0
Privatni pružatelj	1
Fizička osoba	0
UKUPNO	33

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasc 3, obrada autora

Tablica u nastavku predstavlja broj pružatelja pojedinih socijalnih usluga, kao i strukturu financiranja prema ključnim izvorima financiranja.

Tablica 22 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za osobe s invaliditetom u IŽ

		IZVORI FINANCIRANJA (%)				
SOCIJALNA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA	MREŽA SOCIJALNIH USLUGA	PRIVATNA SREDSTVA	PROJEKTNO	PRORAČUN DRŽAVE/ JLRS	DRUGO
OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 godina (bez korisnika sa mentalnim oštećenjem)						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje	2	16,50	33,00	0,50	49,00	1,00
Boravak	5	54,98	13,20	0,20	31,22	0,40
Pomoć u kući	6	0,00	33,33	5,00	60,00	1,67
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	8 (1)	9,29	30,71	1,00	56,43	2,57
Socijalno mentorstvo odrasloj osobi s invaliditetom	0					
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge)	9		51,11	3,78	41,78	3,33
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Specijalizirani prijevoz i pratnja	4		32,50	0,00	40,00	27,50
Dojavni sustavi u krizama	1		100,00	0,00	0,00	0,00
Cjelodnevna skrb i njega u kući	0					
Privremeni njegovatelj u obitelji	1		100,00	0,00	0,00	0,00
PREMA ZAKONU O OSOBNJOJ ASISTENCIJI						
Usluga osobne asistencije	11	37,27	29,09	0,00	31,82	1,82
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZAPOSŁJAVANJE						
Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju	4		30,00	0,00	42,50	27,50
Radni asistent OSI	1		20,00	0,00	30,00	50,00
EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA						
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Tečajevi znakovnog jezika	1		50,00	0,00	50,00	0,00

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrascia 3, obrada autora

Obiteljski odnosi i roditeljstvo

U kategoriji usluga za obitelji i roditelje, na upitnik koji je predvidio lepezu od 13 različitih socijalnih usluga, odgovorilo je 19 pružatelja, koji su prema pravnom obliku prikazani u tablici u nastavku.

Tablica 23 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane s rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u IŽ

TIP PRUŽATELJA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA
Javna ustanova	6
Organizacija civilnog društva	13
Vjerska zajednica	0
Privatni pružatelj	0
Fizička osoba	0
UKUPNO	19

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Tablica u nastavku predstavlja broj pružatelja pojedinih socijalnih usluga, kao i strukturu financiranja prema ključnim izvorima financiranja.

Tablica 24 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za građane s rizicima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u IŽ

		IZVORI FINANCIRANJA (%)				
SOCIJALNA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA	MREŽA SOCIJALNIH USLUGA	PRIVATNA SREDSTVA	PROJEKTNO	PRORAČUN DRŽAVE/ JLRS	DRUGO
OPĆA PREVENCIJA						
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi)	4		8,25	7,50	83,75	0,50
Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo)	3		50,00	0,00	50,00	0,00
SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine	10 (1)	0,00	15,44	11,33	73,00	0,22
Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine (individualno, grupno ili obiteljsko)	11 (1)	0,00	19,90	7,77	70,90	1,43

Obiteljska medijacija koja nije vezana za postupak razvoda braka	4 (1)	0,00	4,33	3,33	92,33	0,00
Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo)	6 (1)	0,00	2,60	8,00	89,40	0,00
Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	6	0,00	2,17	6,67	91,17	0,00
NASILJE U OBITELJI						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj	1	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTO FINANCIRANE						
SOS telefon za žrtve nasilja	2		50,00	0,00	50,00	0,00
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - PRAVOSUĐE						
Besplatna primarna/ sekundarna pravna pomoć	3		33,33	0,00	33,33	33,33
Usluga psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji	5		3,25	5,00	91,75	0,00
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZAPOSŁJAVANJE						
Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju	2		0,00	0,00	100,00	0,00
KRIZNI DOGAĐAJI						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom	0					
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTO FINANCIRANE						
Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama	0					

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Osobe starije životne dobi (65+)

U kategoriji usluga za starije osobe (65+), na upitnik koji je predvidio lepezu od **20** različitih socijalnih usluga, odgovorilo je **39** pružatelja, koji su prema pravnom obliku prikazani u tablici u nastavku.

Tablica 25 Struktura pružatelja socijalnih usluga za osobe starije životne dobi u IŽ

TIP PRUŽATELJA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA
Javna ustanova	12
Organizacija civilnog društva	19
Vjerska zajednica	0
Privatni pružatelj	5
Fizička osoba	3
UKUPNO	39

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Tablica u nastavku predstavlja broj pružatelja pojedinih socijalnih usluga, kao i strukturu financiranja prema ključnim izvorima financiranja.

Tablica 26 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za osobe starije životne dobi u IŽ

		IZVORI FINANCIRANJA (%)				
SOCIJALNA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA	MREŽA SOCIJALNIH USLUGA	PRIVATNA SREDSTVA	PROJEKTNO	PRORAČUN DRŽAVE/ JLRS	DRUGO
STARJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZOSS						
Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane	11	15,60	20,91	33,67	25,64	4,18
Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane	9	5,50	3,33	24,82	53,45	12,90
Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe*	12 (1)	4,83	0,00	62,17	31,90	1,10
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe	8		36,67	43,07	14,93	5,33
Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice)	0					
Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku	1		Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka	Nema podataka
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						

Njega u kući	7		16,67	6,00	77,33	0,00
STARIE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIDENE ZOSS						
Boravak	10 (1)	3,67	0,00	70,61	19,59	6,14
Savjetovanje za odraslu osobu starije dobi	8	0,00	16,88	18,75	51,63	12,75
Psihosocijalno savjetovanje za odraslu osobu starije dobi	4 (1)	25,00	25,00	25,00	25,00	0,00
Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi	4	0,00	25,00	0,00	50,00	25,00
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Klub/centar za druženje starijih osoba	5		40,20	8,05	31,80	39,95
STARIE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE						
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije	0					
BROJ STARIJIH OSOBA KOJE IMAJU NJEGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA						
SOCIJALNE USLUGE PREDVIDENE ZOSS						
Savjetovanje obitelji članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe	9	11,11	12,78	2,22	59,44	14,44
Psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe	2	0,00	50,00	0,00	50,00	0,00
Psihosocijalna podrška članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe	4	0,00	28,75	0,00	46,25	25,00
INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi	0					
Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi	0					
TERMINALNO BOLESNE OSOBE						
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - ZDRAVSTVO						
Palijativna skrb u kući	7		25%	9%	36%	0%

Stacionarna palijativna skrb	5		37%	55%	0%	0%
------------------------------	---	--	-----	-----	----	----

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Izbjeglice i pripadnici romske nacionalne manjine

U kategoriji usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine, na upitnik koji je predvidio lepezu od 8 socijalnih usluga, odgovorilo je 8 pružatelja koji su prema pravnom obliku prikazani u tablici u nastavku.

Tablica 27 Struktura pružatelja socijalnih usluga za građane s rizičima povezanim s obiteljskim odnosima i roditeljstvom u IŽ

TIP PRUŽATELJA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA
Javna ustanova	1
Organizacija civilnog društva	7
Vjerska zajednica	0
Privatni pružatelj	0
Fizička osoba	0
UKUPNO	8

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Tablica u nastavku predstavlja broj pružatelja pojedinih socijalnih usluga, kao i strukturu financiranja prema ključnim izvorima financiranja.

Tablica 28 Struktura izvora financiranja socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine u IŽ

SOCIJALNA USLUGA	BROJ PRUŽATELJA	IZVORI FINANCIRANJA (%)				
		MREŽA SOCIJALNIH USLUGA	PRIVATNA SREDSTVA	PROJEKTNO	PRORAČUN DRŽAVE/ JLRS	DRUGO
BROJ PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANJI						
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - OBRAZOVANJE						
Usluge za prevladavanje komunikacijskih barijera: Romski pomagač u pripremi za školu, predškoli i nastavi	0					
IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM						
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE						
Koordinator integracije	2		0,00	0,00	100,00	0,00
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - OBRAZOVANJE						
Usluge za prevladavanje jezičnih barijera	0					
DRUGO (MUP/CIVILNO DRUŠTVO)						

Podrška interkulturalnih medijatora (broj korisnika)	0					
Podrška interkulturalnih medijatora (broj interkulturalnih medijatora)	0					
Edukacija i supervizija interkulturalnih medijatora	0					
U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA - PRAVOSUĐE						
Besplatna pravna pomoć	1		100,00	0,00	0,00	0,00
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTO FINANCIRANE						
Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta	0					

Izvor: podaci prikupljeni i obrađeni temeljem Obrasca 3, obrada autora

Prezentirani podaci također ukazuju kako se socijalne usluge u skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi još uvijek značajnim dijelom financiraju iz drugih izvora, a ne iz Mreže socijalnih usluga.

Pružatelji usluga kao i predstavnici HZSR-a obuhvaćeni ovim istraživanjem su kroz intervju dodatno naglasili različite aspekte jačanja kapaciteta te preduvjete za povećanu kvalitetu pruženih usluga. Različiti pružatelji su isticali **deficit pojedinih stručnjaka u sustavu socijalne skrbi i zdravstvu**, kao temeljni preduvjet za veću kvalitetu usluga. Nedostatak stručnog kadra, posebno socijalnih radnika, psihologa, logopeda, rehabilitatora, medicinskih sestara, njegovatelja i liječnika, ozbiljno otežava pružanje usluga, a istovremeno “ je ozbiljan rizik za profesionalno sagorijevanje postojećeg kadra. Takvo stanje ima učinak na nemogućnost osiguravanja i dostupnost kontinuirane podrške korisnicima ili na čekanje usluge duže nego što bi bilo optimalno. Ovaj problem dodatno pogoršava niska razina plaća u socijalnom sektoru, što smanjuje motivaciju stručnjaka za rad te utječe i na **odljev postojeće radne snage**. U sustavu zdravstva, u palijativnoj skrbi, nedostatak stručnog medicinskog osoblja, ima širi izazov neadekvatnog vrednovanja rada u ovoj djelatnosti zbog čega su radnici u palijativnoj skrbi često slabije plaćeni u usporedbi s drugim djelatnostima. Specifičan otežavajući kontekst Istarske županije oko pitanja razvoja ljudskih kapaciteta je gospodarska usmjerenost na turizam što rezultira visokim troškovima života. Izazov radne snage u sektorima zdravstva i socijalne skrbi prepoznat je od Istarske Županije koja je krajem 2024. razvila *Program mjera za zadržavanje i privlačenje ljudskih resursa u javnim zdravstvenim i socijalnim ustanovama Istarske županije u 2025. godini*, usmjeren zdravstvenim ustanovama te domovima za starije osobe Istarske županije, uključujući izravne – materijalne mjere, neizravne – organizacijske mjere te karticu pogodnosti, čije rezultate treba pratiti u narednom periodu.

Nadalje, naglašena je **ključna uloga stabilnog financiranja za izvaninstitucionalne usluge** koje provode organizacije civilnog društva s ciljem kontinuiteta pružanja i održivosti tih usluga. Prepoznata je potreba **proširenje i postava postojećih ustanova ili osnivanje novih u svrhu većeg opsega dostupnih usluga**, s ciljem **veće teritorijalne dostupnosti pojedinih usluga** da se smanji vremenski i financijski utjecaj prijevoza korisnika do usluga, a koji istovremeno nije sustavno riješen za različite ranjive skupine. Mnogi pružatelji usluga su prepoznali **važnost mobilnih timova** za pružanje usluga, ali i ograničene mogućnosti njihovog razvoja uslijed ljudskih i financijskih ograničenja.

U dijelu jačanja ljudskih potencijala, isticana je kontinuirana **potreba za usavršavanjem te supervizija psihosocijalnog rada**. Značajno pitanje koje prepoznaju predstavnici više korisničkih skupina vezano je uz **osmišljavanje novih modela koordinacije unutar sustava socijalne skrbi, ali posebno i spram drugih povezanih**

sustava, uključujući zdravstvo, obrazovanje, zapošljavanje i pravosuđe. Naime, mnogi pružatelji ističu fragmentiranost rada različitih dionika koji se često bave dijelovima problema, bez učinkovitog međusobnog protoka informacija. Ova pitanja su posebno isticana oko rada s djecom s teškoćama, preventivnom radu s djecom i mladima, mentalnim zdravljem, nasiljem u obitelji te kod palijativne skrbi.

4. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI

Prioritetna područja za razvoj

Temeljem prethodno istaknutih nalaza definirana su sljedeća prioritetna područja za razvoj koja su obuhvaćena prijedlogom ciljeva, mjera i aktivnosti u nastavku:

1. Povećanje obuhvata socijalnim uslugama svih osoba obuhvaćenih socijalnim rizicima širenjem obuhvata pružanja usluga kroz Mrežu
2. Ulaganje u ljudske resurse za pružanje socijalnih usluga kako bi se omogućilo povećanje obuhvata
3. Razvoj modela razvoja ključnih usluga u suradnji s lokalnim i nacionalnim dionicima vezano za stambeno zbrinjavanje, pristupačan prijevoz i zapošljavanje osoba u socijalnim rizicima
4. Povećanje kvalitete u pružanju socijalnih usluga

Uvažavajući logiku korisničkih skupina prema Pravilniku ciljevi Socijalnog plana Istarske županije povezani s povećanjem dostupnosti usluga definirani su za glavne korisničke skupine:

- Posebni cilj 1. Povećanje dostupnosti socijalnih i komplementarnih usluga za djecu i mlade
- Posebni cilj 2. Povećanje dostupnosti socijalnih i komplementarnih usluga za osobe od 20 do 64 godine
- Posebni cilj 3. Povećanje dostupnosti socijalnih i komplementarnih usluga za starije osobe.

Unutar svakog cilja, mjera su povezane s pojedinom podskupinom korisnika tog cilja te u aktivnostima su navedene usluge za tu skupinu čija se dostupnost želi razvijati.

Zadnji cilj odnosi se na razvoj ljudskih, tehničkih i infrastrukturnih kapaciteta za pravodobno i učinkovito pružanje socijalnih usluga, koordinacija te informiranje:

- Posebni cilj 4. Povećanje usmjerenosti na potrebe korisnika kroz ulaganje u kvalitetu i vidljivost socijalnih usluga.

Unutar cilja, mjere obuhvaćaju pojedina područja za ulaganje u kvalitetu i vidljivost dok aktivnosti daju konkretnije informacije o načinima postizanja istih.

Indikatori realizacije pojedine mjere su povezani s pojedinim aktivnostima, dok se pod pojmom „bazni obuhvat“ smatra utvrđena vrijednost obuhvata procijenjenog broja korisnika pojedine usluge u 2023. temeljem provedene analize u poglavlju 3.

4.1. Posebni cilj 1

Posebni cilj:		Povećanje dostupnosti socijalnih i komplementarnih usluga za djecu i mlade		
Pokazatelj ostvarenosti cilja 1		<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj novougovorenih usluga kroz Mrežu socijalnih usluga 2. Udio usluga kojima se povećao obuhvat korisnika u usporedbi s baznim obuhvatom 3. Broj usluga koje se pružaju na novim lokacijama u županiji 		
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
1.1 Povećanje dostupnosti usluga za djecu s teškoćama u razvoju	Bazni obuhvat 0-3 god.: 7% (22) 4-7 god.: 114% ¹³ (158) Ciljani obuhvat 2027. 0-3 god.: 32% (98) 4-7 god.: 124% (172)	1.1.1. Rana razvojna podrška <ul style="list-style-type: none"> - povećanje obuhvata korisnika, uz poseban naglasak na povećanje udjela usluga za djecu u dobi od 0 – 3 godine - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - poboljšanje prostornih uvjeta za pružanje usluga te dostupne opreme - povećanje dostupnosti usluge na više lokaliteta (JLS) - kvalitetnije funkcionalno povezivanje sa sustavom zdravstva u dijelu ranijeg otkrivanja i upućivanja te koordinacije oko srodnih usluga koje se realiziraju u oba sustava (primjerice logopedska i fizikalna terapija) 	Nositelji: Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda-Pula, Centar za rehabilitaciju Down sindrom centar i drugi licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP, IŽ, JLS, Opća bolnica Pula, Specijalna bolnica Rovinj, predškolske ustanove	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 77 korisnika 0-3g 14 korisnika 4-7g) Proračun - IŽ, JLS
	Bazni obuhvat: 46% (105) Ciljani obuhvat do 2027.: 61% (139)	1.1.2. Psihosocijalna podrška <ul style="list-style-type: none"> - povećanje obuhvata korisnika - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - povećanje dostupnosti usluge na više lokaliteta (JLS) - usmjerenost na djecu s poremećajima iz autističnog spektra za koje posebno nedostaju usluge 	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 34 korisnika)
	Bazni obuhvat: 56% (25) Ciljani obuhvat do	1.1.3. Boravak <ul style="list-style-type: none"> - licenciranje novih pružatelja - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom 	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži

¹³ Obrazloženje: Broj djece s potrebom za ranu intervenciju ne bi trebao prema formuli za bazni izračun u Obrascu 2 uključivati smo djecu s teškoćama u razvoju već i djecu s utvrđenim odstupanjem u razvoju i u riziku (članak 97., stavak 1 Zakona o socijalnoj skrbi). Štoviše, pružatelji koji su izvijestili o ukupnom broju postojećih korisnika usluge su uključili sve ove skupine djece. Drugim riječima, kada bi bazni izračun uključivao sve podskupine djece, usluga ne bi sugerirala da je zadovoljena, a što je u skladu i s iskustvom na terenu da postoji i dalje potreba za uslugom te su evidentirane liste čekanja.

	2027.: 66% (30)	- povećanje dostupnosti usluge na više lokaliteta (JLS)		socijalnih usluga: 5 korisnika)
	Bazni obuhvat: 84% (21) Ciljani obuhvat do 2027.: 94% (24)	1.1.4. Smještaj ili organizirano stanovanje - osiguravanje odgovarajućih prostornih uvjeta za pružanje usluge - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP, JLS	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 3 korisnika)
	Bazni obuhvat: 80% (73) Ciljani obuhvat do 2027.: 90% (82)	1.1.5. Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - kvalitetnije funkcionalno povezivanje sa sustavom predškolskog odgoja i obrazovanja	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP, JLS	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 9 korisnika)
	Bazni obuhvat: 12% (8) Ciljani obuhvat do 2027.: 27% (18) Razvijen novi model prijevoza	1.1.6. Prilagođeni prijevoz za djecu s teškoćama u razvoju - povećanje obuhvata korisnika kroz razvoj novog modela prijevoza (povezano s istim tipom uslugom za OSI i starije osobe)	Nositelji: Istarska županija Sunositelji: JLS	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Bazni obuhvat: 0% (0) Ciljani obuhvat do 2027.: 10% (16)	1.1.7. Privremeni negovatelj u obitelji radi predaha od skrbi - uspostava i pilotiranje nove usluge	Nositelji: JLS (klaster) Sunositelji: licencirani pružatelji, organizacije civilnog društva	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
	Bazni obuhvat: 32% (51) Ciljani obuhvat do 2027.: 47% (75)	1.1.8. Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima negovateljima - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: JLS (klaster) Sunositelji: licencirani pružatelji	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
1.2. Povećanje dostupnosti usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše	Bazni obuhvat: 164% ¹⁴ (166) Ciljani obuhvat do 2027.: 174% (176)	1.2.1. Smještaj (u kriznim situacijama ili drugim slučajevima) - osiguravanje prostornih uvjeta - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 10 korisnika)

¹⁴ Obrazloženje: Iako bazni obuhvat sugerira zadovoljenje potreba, u praksi se pokazuje nedostatak smještajnih kapaciteta za djecu i mlade s područje s IŽ uslijed činjenice da uslugu prema prikupljenim informacijama koriste i djeca i mladi iz drugih županija u značajnom broju.

	Bazni obuhvat: 16% (12) Ciljani obuhvat do 2027.: 41% (31)	1.2.2. Boravak - osiguravanje prostornih uvjeta - osiguravanje ravnomjerne zemljopisne raspoređenost po županiji - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 19 korisnika)
1.3. Povećanje dostupnosti usluga za djecu čije je mentalno zdravlje ugroženo	Bazni obuhvat: 41% (2193) Ciljani obuhvat do 2027.: 46% (2461)	1.3.1. Psihoedukativni i preventivni programi za mlade te Programi podrške i preventivni programi - razvoj novih programa u suradnji sa zdravstvenim sustavom - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: JLS Sunositelji: licencirani pružatelji	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
1.4. Povećanje dostupnosti usluga za djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	Bazni obuhvat: 0% Ciljani obuhvat do 2027.: 10% (32)	1.4.1. Socijalno mentorstvo djetetu korisniku (obitelji) zajamčene minimalne naknade - početak provedbe nove socijalne usluge	Nositelji: HZSR, licencirani pružatelji Sunositelji: MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 32 korisnika)
	Bazni obuhvat: 4% (35) Ciljani obuhvat do 2027.: 19% (164)	1.4.2. Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu u riziku od siromaštva - stimuliranje razvoja novih programa - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: JLS Sunositelji: licencirani pružatelji	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
	Bazni obuhvat: 1% (19) Ciljani obuhvat do 2027.: 11% (147)	1.4.3. Pomoć i podrška u učenju za djecu u riziku od siromaštva - stimuliranje razvoja novih programa, po modelu provedbe integracije s ostalom djecom - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: JLS Sunositelji: licencirani pružatelji	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
1.5. Povećanje dostupnosti usluga za djecu i mlade s problemima u ponašanju	Bazni obuhvat: 164% ¹⁵ (18) Ciljani obuhvat do 2027.: 179% (20)	1.5.1. Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja) - osiguravanje prostornih uvjeta - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 2 korisnika)
	Bazni obuhvat: 9% (5) Ciljani obuhvat do	1.5.2. Boravak - osiguravanje prostornih uvjeta - osiguravanje ravnomjerne zemljopisne raspoređenost po županiji	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži

¹⁵ Obrazloženje: Iako bazni obuhvat sugerira zadovoljenje potreba, u praksi se pokazuje nedostatak smještajnih kapaciteta za djecu i mlade s područje s IŽ uslijed činjenice da uslugu prema prikupljenim informacijama koriste i djeca i mladi iz drugih županija u značajnom broju.

	2027.: 34% (19)	- povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - povećanje obuhvata korisnika		socijalnih usluga: 14 korisnika)
	Bazni obuhvat: 62% (23) Ciljani obuhvat do 2027.: 77% (29)	1.5.3. Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana) - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 6 korisnika)
	Bazni obuhvat: 0% Ciljani obuhvat do 2027.: 25% (5)	1.5.4. Mentorstvo za mlade - razvoj nove usluge	Nositelji: JLS Sunositelji: licencirani pružatelji	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
1.6. Povećanje dostupnosti usluga za djecu i mlade u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji	Bazni obuhvat: 419% ¹⁶ (109) Ciljani obuhvat do 2027.: 429% (112)	1.6.2. Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine - osiguravanje prostornih uvjeta - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 3 korisnika)
	Bazni obuhvat: 0% Ciljani obuhvat do 2027.: 25% (7)	1.6.3. Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja - početak provedbe nove socijalne usluge	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 7 korisnika)
	Razvijen model stambenog zbrinjavanja	1.6.4. Stambeno zbrinjavanje - na temelju istraživanja i dobrih praksa, razvoj cjelovitog modela za više najranjivih skupina, uključujući, mlade koji izlaze iz alternativnih oblika skrbi	Nositelji: JLS Sunositelji: IŽ, RH	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
1.7. Povećanje dostupnosti usluga za djecu i mladi u kriznim situacijama (maloljetnička trudnoća, djeca bez pratnje i žrtve trgovanja ljudima)	Bazni obuhvat: 259% ¹⁷ (75) Ciljani obuhvat do 2027.: 269% (78)	1.7.1. Smještaj ili organizirano stanovanje - osiguravanje prostornih uvjeta - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 3 korisnika)

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Ibid.

4.2. Posebni cilj 2

Posebni cilj:		Povećanje dostupnosti socijalnih i komplementarnih usluga za odrasle osobe od 20 do 64		
Pokazatelj ostvarenosti cilja 2		1. Broj novougovorenih usluga kroz Mrežu socijalnih usluga 2. Udio usluga kojima se povećao obuhvat korisnika u usporedbi s baznim obuhvatom 3. Broj usluga koje se pružaju na novim lokacijama u županiji		
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
2.1. Povećanje dostupnosti usluga za rizike vezane uz obiteljske odnose i roditeljstvo	Bazni obuhvat: 40% (851) Savjetovanje psihosocijalno savjetovanje 32% (862) Psihosocijalna podrška 17% (307) Ukupno 2020 Ciljani obuhvat do 2027.: 3015	2.1.1. Savjetovanje, psihosocijalno savjetovanje te psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika - povećanje obuhvata korisnika - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: Savjetovanje: 322 Psihosocijalno savjetovanje: 407 Psihosocijalna podrška: 266
	Bazni obuhvat: 8% (29) Ciljani obuhvat do 2027.: 13% (46)	2.1.2. Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja - povećanje broja korisnika - povećanje zemljopisne dostupnosti	Nositelji: Obiteljski centar, drugi licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 17 korisnika)
	Bazni obuhvat: 19% (20) Ciljani obuhvat do 2027.: 34% (36)	2.1.3. Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju za žrtve nasilja - razvoj novih programa podrške - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: HZZ, IŽ, JLS Sunositelji: organizacije civilnog društva, obrazovne ustanove	Proračun RH Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Razvijen model stambenog zbrinjavanja	2.1.4. Stambeno zbrinjavanje - na temelju istraživanja i dobrih praksi, razvoj cjelovitog modela za više najranjivih skupina, uključujući, žrtve nasilja	Nositelji: JLS Sunositelji: pružatelji usluga, predstavnici korisničkih skupina, RH	Proračun RH Proračuni JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj
	Bazni obuhvat: 35% Ciljani obuhvat do 2027.: 50% (10)	2.1.5. Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom u kriznim događajima - osiguravanje odgovarajućih prostornih uvjeta za pružanje usluge - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 3 korisnika)
2.2. Povećanje dostupnosti usluga za osobe u materijalnoj deprivaciji i beskućnike	Bazni obuhvat: 15% (35) Ciljani obuhvat do 2027.: 20% (47)	2.2.1. Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti - povećanje obuhvata korisnika - nove usluge	Nositelji: HZSR, licencirani pružatelji Sunositelji: MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 12 korisnika)

	Bazni obuhvat: 34% (254) Ciljani obuhvat do 2027.: 49% (365)	2.2.2. Podrška u zapošljavanju za osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji - razvoj novih programa podrške - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: HZZ, IŽ, JLS Sunositelji: organizacije civilnog društva, obrazovne ustanove	Proračun RH Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Razvijen model stambenog zbrinjavanja	2.2.3. Stambeno zbrinjavanje - na temelju istraživanja i dobrih praksi, razvoj cjelovitog modela za više najranjivih skupina, uključujući, beskućnike	Nositelji: JLS Sunositelji: , pružatelji usluga, predstavnici korisničkih skupina, RH	Proračun RH Proračuni JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj
	Razvijen model dostave obroka	2.2.4. Dostava gotovih obroka za osobe u prehrambenoj deprivaciji - Razvoj lokalnog modela dostave gotovih obroka za građane u prehrambenoj deprivaciji	Nositelji: JLS Sunositelji: IŽ, Crveni križ i drugi predstavnici korisničkih skupina	Proračuni JLS
	Izrađena studija izvedivosti	2.2.5. Banke hrane - Analiza izvedivosti i troškova za novu uslugu s ciljem prikupljanja hrane od trgovačkih lanaca i distribuciju građanima u prehrambenoj deprivaciji	Nositelj: Društva Crvenog križa Sunositelj: IŽ i JLS	Proračun IŽ Proračuni JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj
	Bazni obuhvat: 382% (145) Ciljani obuhvat do 2027.: 195	2.2.6. Smještaj ili organizirano stanovanje za osobe u riziku od beskućništva - osiguravanje odgovarajućih prostornih uvjeta za pružanje usluge - povećanje dostupnosti usluge na više lokaliteta (JLS)	Nositelj: Pružatelji usluga Sunositelji: JLS	Proračuni JLS
	Bazni obuhvat: 1146% (149) Ciljani obuhvat do 2027.: 150 Nove lokacije u županiji	2.2.7. Boravak za građane u riziku od beskućništva - osiguravanje odgovarajućih prostornih uvjeta za pružanje usluge - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - Proračuni JLS	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 1 korisnika)
2.3. Povećanje dostupnosti usluga za osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	Bazni obuhvat: 71% (180) Ciljani obuhvat do 2027.: 81% (205)	2.3.1. Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje - osiguravanje odgovarajućih prostornih uvjeta za pružanje usluge - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 25 korisnika)
	Bazni obuhvat: 86% (146) Ciljani obuhvat do 2027.: 96% (163)	2.3.2. Boravak - osiguravanje prostornih uvjeta	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 17 korisnika)

		<ul style="list-style-type: none"> - osiguravanje ravnomjerne zemljopisne raspoređenost po županiji - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom 		
	Bazni obuhvat: 0 Ciljani obuhvat do 2027.: 13	2.3.3. Socijalno mentorstvo za odraslu osobu s mentalnim oštećenjem <ul style="list-style-type: none"> - početak provedbe nove usluge 	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 13 korisnika)
	Bazni obuhvat: 4% (661) Ciljani obuhvat do 2027.: 8% (1889)	2.3.4. Prevencija <ul style="list-style-type: none"> - razvoj novih programa univerzalne, selektivne i indicirane prevencije za rizike mentalnog zdravlja kod odraslih osoba u suradnji sa zdravstvenim sustavom - proširenje obuhvata korisnika 	Nositelji: zdravstvene ustanove i ostali pružatelji usluga Sunositelji: JLS, IŽ	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
	Bazni obuhvat: 13% (20) Ciljani obuhvat do 2027.: 28% (44)	2.3.5. Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja <ul style="list-style-type: none"> - proširenje obuhvata korisnika 	Nositelji: zdravstvene ustanove i ostali pružatelji usluga Sunositelji: JLS, IŽ	Proračun JLS EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni IŽ
	Bazni obuhvat: Droga 3% (11) Alkohol 10% (40) Kocka 3% (6) Ciljani obuhvat do 2027.: Droga 15% (51) Alkohol 22% (87) Kocka 15% (34)	2.3.6. Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o drogi/alkoholu i kocki <ul style="list-style-type: none"> - proširenje obuhvata korisnika 	Nositelji: zdravstvene ustanove i ostali pružatelji usluga Sunositelji: JLS, IŽ	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
2.4. Povećanje dostupnosti usluga za osobe s invaliditetom	Bazni obuhvat: 46% (109) Ciljani obuhvat do 2027.: 61% (144)	2.4.1. Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje <ul style="list-style-type: none"> - osiguravanje odgovarajućih prostornih uvjeta za pružanje usluge - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom 	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 35 korisnika)
	Bazni obuhvat: 52% (165) Ciljani obuhvat do 2027.: 62% (197)	2.4.2. Boravak <ul style="list-style-type: none"> - osiguravanje prostornih uvjeta - osiguravanje ravnomjerne zemljopisne raspoređenost po županiji - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom 	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 32 korisnika)
	Bazni obuhvat: 63% (990) Ciljani obuhvat do 2027.: 73% (1147)	2.4.3. Psihosocijalna podrška osoba s invaliditetom, socijalno mentorstvo te druge terapijske i rehabilitacijske usluge <ul style="list-style-type: none"> - povećanje obuhvata korisnika 	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 157 korisnika)

	Bazni obuhvat: 63% (247) Ciljani obuhvat do 2027.: 73% (286)	2.4.4. Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju - razvoj novih programa podrške - povećanje obuhvata korisnika	Nositelji: HZZ, IŽ, JLS Sunositelji: organizacije civilnog društva, obrazovne ustanove	Proračun RH Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Bazni obuhvat: 13% (252) Ciljani obuhvat do 2027.: 28% (295) Razvijen novi model prijevoza	2.4.5. Specijalizirani prijevoz i pratnja - povećanje obuhvata korisnika kroz razvoj novog modela usluge, povezano s istim tipom uslugom za starije osobe i DSTUR	Nositelji: IŽ i JLS Sunositelji: predstavnici korisničkih skupina	Proračun IŽ Proračun JLS
	Bazni obuhvat: 1% (2) Ciljani obuhvat do 2027.: 10% (41)	2.4.6. Privremeni negovatelj u obitelji - Uspostaviti novu uslugu kroz pilot provedbu	Nositelji: pružatelji usluge Sunositelji: organizacije civilnog društva	EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj
2.5. Povećanje dostupnosti usluga za tražitelje međunarodne zaštite osobe kojima je odobrena međunarodna ili privremena zaštita te strani radnici	Izrađen program integracije - Broj aktivnosti i jačanja kapaciteta sudionika - Broj sudionika tečajeva stranih jezika	- Praćenje migracija i novih potreba - Izrada programa integracije za strane državljane u Istarskoj županiji - Izgradnja kapaciteta dionika za odgovaranje na krizne situacije povezane s migracijama i integraciju - Organizacija tečajeva hrvatskog jezika za strane državljane	Nositelji: IŽ Sunositelji: JLS, pružatelji usluga i podrške, obrazovne ustanove	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS

4.3. Posebni cilj 3

Posebni cilj 3.		Povećanje dostupnosti socijalnih i komplementarnih usluga za starije osobe		
Pokazatelj ostvarenosti cilja 3		<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj novougovorenih usluga kroz Mrežu socijalnih usluga 2. Udio usluga kojima se povećao obuhvat korisnika u usporedbi s baznim obuhvatom 3. Broj usluga koje se pružaju na novim lokacijama u županiji 		
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
3.1. Povećanje dostupnosti usluga za starije osobe	Bazni obuhvat: S prehranom: 39% (385) Bez prehrane: 54% (544) Ciljani obuhvat do 2027.: S prehranom: 54% (535) Bez prehrane: 64% (644)	3.1.1. Pomoć u kući koja uključuje i ne uključuje organiziranje prehrane - povećanje obuhvata korisnika - uvođenje usluge u one JLS gdje usluga nije još dostupna - razvoj usluge kroz više intenziteta potpore, ovisno o konkretnim potrebama korisnika - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: JLS, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: S prehranom: 150 Bez prehrane: 100 Proračun JLS
	Bazni obuhvat: 91% (1160) Ciljani obuhvat do 2027.: 101% (1288)	3.1.2. Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) - povećanje kapaciteta i obuhvata korisnika - stvaranje kapaciteta za žurne smještaje - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: JLS, HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 128 korisnika) Proračun JLS
	Bazni obuhvat: 18% (244) Ciljani obuhvat do 2027.: 33% (444)	3.1.3. Boravak - povećanje obuhvat korisnika, posebice za oboljele od Alzheimerera i druge demencije - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom - osiguranje zemljopisne rasprostranjenost - povezivanje s uslugom prijevoza	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: JLS, HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 200 korisnika) Proračun JLS
	Bazni obuhvat: 49% (432) Ciljani obuhvat do 2027.: 64% (565)	3.1.4. Savjetovanje ili psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi s teškoćama mentalnog zdravlja - povećanje obuhvata korisnika - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: JLS, HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 133 korisnika) Proračun JLS
	Bazni obuhvat: 155% (966) Ciljani obuhvat do 2027.: 165% (1028)	Savjetovanje obitelji ili psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe - povećanje obuhvata korisnika - povećanje broja usluga ugovorenih s nadležnim ministarstvom	Nositelji: Licencirani pružatelji Sunositelji: JLS, HZSR, MRMSOSP	MRMSOSP (Broj novih korisnika za koje se očekuje financiranje u Mreži socijalnih usluga: 62 korisnika) Proračun JLS
	Bazni obuhvat: 1%-2% (9) Ciljani obuhvat do 2027.: 6%-7% (40)	3.1.5. Privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi te Privremena njega u kući radi predaha od skrbi - Razvoj novih usluga kroz pilot provedbu	Nositelji: pružatelji usluga	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS

<p>Bazni obuhvat U kući 75% (1433) Stacionarno 9% (45) Ciljani obuhvat do 2027.: U kući 80% (1529) Stacionarno 14% (69)</p>	<p>3.1.6. Palijativna skrb u domu korisnika i stacionarna palijativna skrb - povećanje obuhvata korisnika usluge - razvoj palijativnih timova za pružanje usluge stacionarno</p>	<p>Nositelji: pružatelji usluga u zdravstvu i socijalnoj skrbi Ostali pružatelji usluga</p>	<p>Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS</p>
<p>Bazni obuhvat: 71% (1586) Ciljani obuhvat do 2027.: 81% (1808)</p>	<p>3.1.7. Klub / centar za druženje starijih osobe sa teškoćama mentalnog zdravlja - povećanje obuhvata korisnika - širenje obuhvata teritorijalno</p>	<p>Pružatelji usluga</p>	<p>Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS</p>
<p>Razvijen novi model prijevoza Bazni obuhvat 10% (95)</p>	<p>3.1.8. Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe - povećanje obuhvata korisnika kroz izradu novog modela, povezano s istim tipom usluge za OSI i DSTUR</p>	<p>Pružatelji usluga</p>	<p>Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS</p>

4.4. Posebni cilj 4

Posebni cilj 4.		Povećanje usmjerenosti na potrebe korisnika kroz ulaganje u kvalitetu i vidljivost socijalnih usluga		
Pokazatelj ostvarenosti cilja 4		Zadovoljstvo korisnika kvalitetom pruženih socijalnih usluga		
Mjera	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
4.1 Ulaganje u razvoj i proširenje ljudskih, tehničkih i infrastrukturnih kapaciteta pružatelja usluga	Broj korisnika mjera za privlačenje i zadržavanje ljudskih resursa	4.1.1. Privlačenje i zadržavanje ljudskih resursa Praćenje rezultata te izmjene i dopune mjera novog Programa za <i>privlačenje i zadržavanje ljudskih resursa u javnim zdravstvenim i socijalnim ustanovama IŽ</i> Razvoj novih oblika podrške za privlačenje i zadržavanje resursa na druge dijelove sustava socijalne skrbi	Nositelji: pružatelji usluga, IŽ, JLS	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Broj aktivnosti jačanja kapaciteta Udio pružatelja koji imaju superviziju psihosocijalnog rada	4.1.2. Jačanje kapaciteta postojećih stručnjaka kod pružatelja usluga - stručna usavršavanja - <i>peer</i> podrška - proširenje supervizije psihosocijalnog rada	Nositelji: pružatelji usluga, IŽ, JLS	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Broj izgrađenih adaptiranih, dograđenih prostora Broj ustanova za koje je nabavljena nova oprema za rad	4.1.3. Investiranje u prostorne kapacitete i opremu - osiguravanje suvremene opreme za pružanje usluga - izgradnja, dogradnja i adaptacija prostora za pružanje usluga - otvaranje novih lokaliteta ustanova sa ciljem približavanje usluga krajnjim korisnicima	Nositelji: Dom za starije osobe Novigrad, Dom za starije osobe Alfredo Štiglic, Pula, Dom za starije osobe Raša, Dom za starije osobe "Domenico Pergolis" Rovinj, Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda, Pula, ostali pružatelji usluga Sunositelji: IŽ, JLS	Proračun RH Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
4.2 Poticanje vertikalne i horizontalne koordinacije, integracija pružanja usluga međusektorske suradnje	Broj uspostavljenih novih mehanizama koordinacije unutar sustava socijalne skrbi	4.2.1. Uspostaviti nove mehanizme koordinacije u lokalnoj zajednici za usluge koje predviđaju sudjelovanje više dionika u pružanju usluga unutar sustava socijalne skrbi	Nositelji: IŽ, JLS, ostali pružatelji usluga	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Broj razvijenih modela integracije usluga različitih sustava	4.2.2. Razvoj novih modela integracije usluga sustava socijalne skrbi s bliskim sustavima zdravstva,	Nositelji: IŽ, JLS, ostali pružatelji usluga	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj

		obrazovanja, zapošljavanja i pravosuđa - definiranje standarda, instrumenata, integriranih protokola, načina upućivanja, oblika podrške i praćenje korisnika sukladno njihovim potrebama		Proračuni JLS
4.3 Povećanje vidljivosti i informiranosti korisnika o dostupnosti socijalnih i komplementarnih usluga	Izrađena komunikacijska strategija	4.3.1. Definiranje komunikacijske strategije za povećanje informiranosti različitih korisničkih skupina o socijalnim uslugama primjereno njihovim obilježjima	Nositelji: IŽ, JLS, ostali pružatelji usluga	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Broj provedenih komunikacijskih aktivnosti	4.3.2. Provedba komunikacijske strategije koristeći različite kanale (Internet, info-punktovi, tiskani materijali i javne kampanje)	Nositelji: IŽ, JLS, ostali pružatelji usluga	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
4.4 Osiguravanje kvalitete i održivosti pružanja socijalnih usluga te razvoj socijalnih inovacija	Početna vrijednost: 49 Ciljna vrijednost:	4.4.1. Povećanje broja licenciranih pružatelja pojedinih usluga	Nositelji: pružatelji usluga Sunositelji IŽ	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Broj provedenih evaluacija	4.4.2. Vanjske evaluacije pružanja pojedinih socijalnih usluga ili grupa srodnih socijalnih usluga, s naglaskom na nove usluge	Nositelj: IŽ, JLS	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS
	Broj osmišljenih socijalnih inovacija	4.4.3. Kontinuirani razvoj socijalnih inovacija	Nositelj: IŽ, JLS ostali pružatelji usluga	Proračun IŽ EU fondovi i drugi donatori Nacionalni natječaj Proračuni JLS

5. PRAĆENJE I VREDNOVANJE SOCIJALNOG PLANA

U nastavku je opisan predviđeni način i vremenska dinamika donošenja godišnjih akcijskih planova, način i vremenska dinamika praćenja i vrednovanja, mogućnost revizije Socijalnog plana te komunikacijske aktivnosti.

Akcijski planovi

Za potrebe operativne razrade pojedinih mjera i aktivnosti definiranih ovim Socijalnim planom, predviđena je godišnja izrada Akcijskih planova. Akcijski plan se stoga izrađuje za godine 2025., 2026. i 2027. Navedeni dokumenti imaju za cilj prepoznati nužne korake i preduvjete za ostvarenje pojedinih aktivnosti i mjera Socijalnog plana. Pritom

je važno uzeti osnovu strukturu Socijalnog plana, koja jednim dijelom imenuje socijalne usluge regulirane Zakonom o socijalnoj skrbi koje na bazi analize postojeće dostupnosti usluga prezentirane u ovom dokumentu treba širiti Mrežom socijalnih usluga te stoga služe da informiraju resorno Ministarstvo prilikom ugovaranja. S druge strane, druga skupina mjera u Socijalnom planu odnosi se na razvoj drugih oblika podrške, inovativne socijalne usluge te usluge iz drugih sustava, kao i mjere usmjerene na horizontalne aktivnosti jačanja kapaciteta, predstavljajući time skupinu mjera gdje je nadležnost Istarske županije uža i direktna te iste stoga čine područje daljnje razrade Akcijskim planom. Među tim mjerama se Akcijskim planom predviđa planiranje koraka koji su realni i izvedivi za provedbu unutar jedne kalendarske godine te se unutar tih koraka jasnije definiraju nadležnosti i pojedine uloge različitih dionika. Akcijski plan izrađuje Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, u participativnom procesu i uz uključivanje svih relevantnih dionika koji su nositelji i su-nositelji aktivnosti Socijalnog plana, a usvaja Savjet za socijalnu skrb Istarske županije. Akcijski plan provedbe Socijalnog plana temelj je za izradu godišnjih izvješća o provedbi, po završetku kalendarske godine na temelju pokazatelja provedbe koji će se u njemu dodatno razviti.

Praćenje i vrednovanje provedbe

Za praćenje provedbe Socijalnog plana nadležan je Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb.

Praćenje provedbe je zamišljeno na dvije razine:

1. Na godišnjoj razini prati se provedba Akcijskog plana i pokazatelja koji su u njemu definirani, a koji po tipu pokazatelja predstavljaju *pokazatelje direktnih rezultata*. O provedbi Akcijskog plana se sastavlja izvješće za prethodnu godinu koje se javno objavljuje.

2. Po završetku trogodišnjeg perioda provedbe prati se provedba čitavog Socijalnog plana prema pokazateljima definiranim u njemu, a koji su po tipu *pokazatelji učinka*. Naime, uslijed činjenice da je čitav Socijalni plan izrađen na temelju metodologije iz Pravilnika pri čemu su utvrđene polazne vrijednosti, čime se po prvi puta na cjeloviti način omogućio uvid u trenutni obuhvat korisnika pojedinih usluga, pokazatelji učinka odnose se primarno na povećanje obuhvata korisnika pojedinih usluga koje ne pokrivaju utvrđene procijenjene potrebe. Kako je to povećanje obuhvata rezultat različitih intervencija koje će se specifično definirati Akcijskim planom, praćenje pokazatelja učinka u Socijalnom planu je najprimjerenije na trogodišnjoj razini, što predstavlja razuman period u kojem je realno očekivati određene izmjene u smislu povećanja obuhvata korisnika određenim uslugama. Ovaj tip praćenja će biti proveden koristeći iste instrumente predviđene Pravilnikom koji su korišteni za izračun polaznih vrijednosti.

Vanjsko vrednovanje Socijalnog plana vršiti će se na kraju provedbe trogodišnjeg razdoblja, u trenutku kada će biti prikupljeni podaci o ostvarenju pokazatelja učinka definiranih u samom Socijalnom planu. Vanjsko vrednovanje će biti naručeno od strane kvalificiranih vanjskih evaluatora te će se voditi standardnim evaluacijskim kriterijima ocjene relevantnosti, koherentnosti, učinkovitosti, djelotvornosti, učinka i održivosti, kombinirajući kvalitativan i kvantitativan pristup. Po završetku vrednovanja izradit će se i javno objaviti godišnje izvješće o vanjskom vrednovanju. Ovo vrednovanje služiti će kao podloga za izradu novog Socijalnog plana, te stoga treba kvalitetno vremenski koordinirati povezane procese provedbe novog istraživanja, vanjsko vrednovanje te proces izrade novog Socijalnog plana.

Revizija Socijalnog plana

U slučaju da se, prilikom provedbe Socijalnog plana, dođe do značajnijih izmjena normativnog okvira, kao i u slučaju značajnijih poremećaja uzrokovanih krizama i katastrofalnim događajima, ili zbog promjene trendova u populaciji ili nastanku iznenadnih socijalnih i zdravstvenih rizika, može doći do revizije ovog Socijalnog plana.

Komunikacijske aktivnosti vezano uz Socijalni plan

Zainteresirana javnost vezano uz Socijalni plan uključuje pružatelje socijalnih usluga i druge dionika iz povezanih sustava zdravstva, obrazovanja, zapošljavanja i pravosuđa, zatim korisnici samih socijalnih usluga te šira stručna i

opća javnost. Kroz svoj redovni rad, kroz metode javnih objava, sastanaka, okruglih stolova i slično, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb informirati će pružatelje socijalnih usluga o mjerama Socijalnog plana. Socijalni plan je ujedno i zagovarački instrument jer treba informirati nadležno Ministarstvo oko Odluke o mreži koju donosi, kako bi se mreža reguliranih socijalnih usluga popunjavala upravo onim uslugama koje su prepoznate kao deficitarne u Socijalnom planu.

6. IZVORI

Pravni okvir

- Zakon o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23)
- Zakon o osobnoj asistenciji (NN 71/23)
- Pravilnik o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23)
- Pravilnik o mjerilima za pružanje socijalnih usluga (NN 110/2022 i 58/2024)

Nacionalni strateški dokumenti

- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21)
- Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. (NN 136/21)
- Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027. (NN 143/21)
- Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u razdoblju od 2021. do 2027. (NN 143/21)
- Nacionalni plan za suzbijanje seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja za razdoblje do 2027. godine (NN 156/22)
- Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2026. (NN 55/22)

Strateški i planski dokumenti Istarske županije

- Plan razvoja Istarske županije za razdoblje 2022.-2027.
- Plan za zdravlje Istarske županije od 2025. do 2027. godine
- Operativni plan aktivnosti Plana za zdravlje Istarske županije za 2025. godinu.
- Program mjera za zadržavanje i privlačenje ljudskih resursa u javnim zdravstvenim i socijalnim ustanovama Istarske županije
- Plan za ranu intervenciju u djetinjstvu u Istarskoj županiji iz 2024. godine
- Plan razvoja obrazovanja Istarske županije do 2030. godine
- Akcijski plan za mlade Istarske županije 2022.-2025.

Izvori korišteni za statističku analizu

- Državni zavod za statistiku (DZS), procjena stanovništva sredinom godine, podaci za 2023. godinu
- DZS (2023). Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti
- Svjetska banka (2016). Hrvatska – Ocjena siromaštva za mala područja temeljem potrošnje (Karte siromaštva)
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj 2023.
- DZS, Stanovništvo prema narodnosti po gradovima/općinama, Popis 2021.
- Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) Statistički podaci o tražiteljima međunarodne zaštite maloljetnicima bez pratnje prema dobi i spolu zaključno do 31.12.2023. godine
- MUP Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2023. godini
- Policijska uprava Istarska - Prikaz strukture KD kazneno pravne zaštite djece i obitelji 2023.
- Podaci iz statističkih izvješća područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad u Istarskoj županiji
- Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije, Podaci o zdravstvenom stanju stanovništva i radu zdravstvene djelatnosti u Istarskoj županiji za 2023. godinu

7. PRILOG 1 - SUDIONICI U IZRADI SOCIJALNOG PLANA ISTARSKE ŽUPANIJE

Članice i članovi Savjeta za socijalnu skrb Istarske županije:

1. Sandra Čakić Kuhar, predstavnica Istarske županije – predsjednica Savjeta,
2. Helga Može - predstavnica Istarske županije,
3. Nevija Srdoč, Grad Pazin, predstavnica lokalne samouprave,
4. Vesna Grubišić Juhas, Dom za starije osobe „Alfredo Štiglic“ Pula, predstavnica domova socijalne skrbi,
5. Loretta Morosin, Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda - Pula, predstavnica domova socijalne skrbi,
6. Pavita Jelinčić, Centar za socijalnu skrb Pazin, predstavnica zavoda za socijalnu skrb,
7. Danijela Lazarić Zec, Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije, predstavnica ustanova iz područja zdravstva,
8. Kristina Afrić Rakitovac – Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, predstavnica ustanova iz područja obrazovanja,
9. Petra Kostešić – Obiteljski dom „Moja hiža“ – predstavnica drugih pravnih i fizičkih osoba iz područja socijalne skrbi,
10. Sandra Stipanov, Društvo Crvenog križa Istarske županije, predstavnica drugih pravnih i fizičkih osoba iz područja socijalne skrbi,
11. Ozren Catela, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Istre, predstavnik udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi,
12. Zuzana Hoti Radolović – Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom južne Istre – predstavnica udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi,
13. Robert Raste – Društvo distrofičara Istre – predstavnik korisnika u području socijalne skrbi,
14. Zorica Drandić, umirovljenica, predstavnica umirovljenika te tri zamjene;
15. Sabina Kliman – Dom za odrasle osobe „Sv. Nedjelja“ Nedeščina - kao zamjena predstavnice domova socijalne skrbi,
16. Davorka Belošević – Dječji dom Ruža Petrović - kao zamjena predstavnice domova socijalne skrbi,
17. Nataša Basanić Čuš – Centar za pružanje usluga u zajednici Zdravi grad Poreč kao zamjena predstavnice drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi.

Predstavnici Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije

1. Gordana Antić, pročelnica
2. Sonja Grozić Živolić, pomoćnica pročelnice
3. Davorka Maras-Tkačuk, pomoćnica pročelnice
4. Marša Camlić Klarić, viša savjetnica za socijalnu skrb
5. Roberta Katačić, viša savjetnica za zdravstvo
6. Tanja Banković Medančić, viša savjetnica za financije
7. Romina Rojnić, viša stručna suradnica

Izrađivači Instituta za razvoj tržišta rada

1. Izv. prof. dr. sc. Marijana Kletečki Radović, voditeljica projektnog tima
2. Maja Horvat, stručnjakinja za analizu i obradu prikupljenih podataka, strateško planiranje
3. Antonio Matković, stručnjak za analizu podataka i pripremu strateškog dokumenta
4. Boža Alajbeg Malčić, stručnjakinja za organizaciju edukacije i prikupljanje podataka

Dionici koji su sudjelovali u prikupljanju podataka putem Obrasca 3

Centar za građanske inicijative Poreč, Centar za inkluziju, Centar za inkluzivnu podršku i zapošljavanje INPROMO, Centar za pružanje usluga u zajednici Pula – Pola, Centar za pružanje usluga u zajednici Ruža Petrović, centar za pružanje usluga u zajednici Zdravi grad Poreč-Parenzo, Centar za rehabilitaciju Down sindrom centar Pula, Centar za rehabilitaciju Pula, Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Pula, Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda Pula, Dom Sv. Polikarp, Dom za odrasle osobe Motovun, Dom za odrasle osobe Nedeščina, Dom za odrasle osobe Vila Maria, Dom za starije i nemoćne osobe Poreč, Dom za starije osobe Alfredo Štiglic Pula - Casa per anziani Alfredo

Štiglic Pola, Dom za starije osobe Buzet, Dom za starije osobe Labin, Dom za starije osobe Novigrad - Casa per anziani Cittanova, Dom za starije osobe Pazin, Dom za starije osobe Raša, Društvo "Naša djeca" Pazin, Društvo distrofičara Istre, Društvo invalida Poreč, Društvo multiple skleroze Istarske županije, Društvo Naša djeca "Novigrad-Cittanova", Društvo osoba s invaliditetom-Associazione delle persone diversamente abili, Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom južne Istre, Gradsko društvo Crvenog križa Buzet, Gradsko društvo Crvenog križa Labin, Gradsko društvo Crvenog križa Poreč, Gradsko društvo crvenog križa Pula, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Buje, Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Pazin, Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Rovinj, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Istarska županija - UO za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, Istarski domovi zdravlja, Kane d.o.o. Dom za starije osobe "Barbara", Klub liječenih alkoholičara Pazin, Kuća milosrđa Majmajola, Labin Zdravi grad, Liga protiv raka Pula, Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije, Naš san njihov osmijeh, Nina i Katarina d.o.o. Dom za starije osobe Katarina, Opća bolnica Pula, Obiteljski centar područna služba Istarska, Obiteljski dom Felice, Obiteljski dom Villa Elisa - predstavnik Antonio Giudici, Obiteljski dom za starije i nemoćne - predstavnica Vanja Nekić Matticchio, Obiteljsko savjetovalište grada Buja, Policijska uprava Istarska, Posebna organizacijska jedinica, dom za starije, nemoćne i teško bolesne odrasle osobe "Vita sana", Savjetovalište za brak i obitelj Pazin (od 2024. Centar za mentalno zdravlje Vijal), Sigurna kuća Istra, Specijalna bolnica za ortopediju i rehabilitaciju "Martin Horvat" Rovinj – Rovigno, Škola za odgoj i obrazovanje – Pula, Udruga sindikata umirovljenika Hrvatske Pazin, Udruga cerebralne paralize Istarske županije, Udruga civilnih invalida - inkluzija Pula, Udruga Communitas, Udruga djece i mladih oštećena sluha Istre, Udruga gluhih i nagluhih Istarske županije, udruga Institut Pula, Udruga Logos Media, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Istre, Udruga osoba s invaliditetom Labin, Udruga paraplegičara i tetraplegičara Istarske županije, Udruga roditelja osoba s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom razvoju Istarske županije – Pula, Udruga Sindikat umirovljenika Hrvatske Pula – Pola, Udruga slijepih Istarske županije, Udruga umirovljenika Pazinštine, Udruga umirovljenika Klub Galija Poreč, Udruga umirovljenika općine Žminj, Udruga za osobni rast i razvoj "Odiseja", Udruga za razvoj i širenje usluga u zajednici, borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti AjA, Udruga za skrb o starijim i nemoćnim osobama "Dodir nade", Udruga za unapređenje skrbi o osobama s demencijom, Upravni odjel za opću upravu i imovinsko – pravne poslove Istarske županije, Ustanova za zdravstvenu njegu i fizikalnu terapiju u kući Zlatne ruke - Vesna Plavšić, Volonterski centar Istra, Zaštitna radionica Tekop Nova, Zdravi Novigrad, Žuta minuta.

Dionici koji su sudjelovali u prikupljanju podataka putem Obrasca 4

Područni ured HZSR Buje, Područni ured HZSR Labin, Područni ured HZSR Pazin, Područni ured HZSR Poreč, Područni ured HZSR Pula, Područni ured HZSR Rovinj.

Jedinice lokalne samouprave u Istarskoj županiji koje su sudjelovale u prikupljanju podataka putem Obrasca 6

Bale, Buje, Buzet, Funtana, Grožnjan, Kanfanar, Labin, Ližnjan, Lupoglav, Medulin, Motovun, Novigrad, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj, Sveti Lovreč, Sveta Nedjelja, Sveti Petar u šumi, Svetvinčenat, Tinjan, Umag, Vižinada, Vodnjan, Vrsar – Orsera, Žminj

Dionici koji su sudjelovali u kvalitativnoj dionici istraživanja (temeljem Obrasca 7 i 8)

Obiteljski centar Istarske županije, Područni ured HZSR Buje, Područni ured HZSR Labin, Područni ured HZSR Pazin, Područni ured HZSR Poreč, Područni ured HZSR Pula, Područni ured HZSR Rovinj,

Centar za pružanje usluga u zajednici Pula-Pola, Centar za pružanje usluga u zajednici Ruža Petrović, Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda-Pula, Dom za starije osobe "Alfredo Štiglic" Pula, Dom za starije osobe "Domenico Pergolis" Rovinj-Rovigno, Društvo distrofičara Istre, Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Buje, Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Pazin, Hrvatski zavod za socijalni rad, Županijska služba Istarske županije - tim za udomiteljstvo, Istarski domovi zdravlja, Labin Zdravi grad, Nastavni zavod za javno zdravstvo istarske županije - Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, Sigurna kuća Istre, Udruga gluhih i nagluhih Istarske županije, Udruga Institut, Udruga Naš san njihov osmijeh, Udruga roditelja osoba s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom

razvoju Istarske županije – Pula, Udruga slijepih Istarske županije, Udruga za razvoj i širenje usluga u zajednici, borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti AjA, Udruga Žuta minuta.